

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ 2016

ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ
& ΒΙΟΜΗΧΑΝΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

**Έκθεση
Διοικητικού Συμβουλίου ΟΕΒ
για το Έτος 2016**

**Ετήσια Γενική Συνέλευση
11 Μαΐου, 2017**

OEB

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ ΟΕΒ	<ul style="list-style-type: none"> • Εκτελεστική Επιτροπή ..... 5 • Διοικητικό Συμβούλιο ..... 6 • Νομικός Σύμβουλος ..... 7 • Ελεγκτές 7
ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ	<ul style="list-style-type: none"> • Η Γραμματεία της ΟΕΒ 8
ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ/ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ	<ul style="list-style-type: none"> • Λειτουργία Επιτροπών ΟΕΒ ..... 11 • Συμβούλια και Επιτροπές όπου εκπροσωπείται η ΟΕΒ 11
Η ΟΕΒ ΣΤΟΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ & ΔΙΕΘΝΗ ΧΩΡΟ	<ul style="list-style-type: none"> • Ένωση Ευρωπαϊκών Ομοσπονδιών Εργοδοτών και Βιομηχάνων (BusinessEurope) ..... 14 • Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΕΟΚΕ) ..... 14 • Διεθνής Οργάνωση Εργασίας (ΙΛΟ) ..... 15 • Διεθνής Οργάνωση Εργοδοτών (ΙΟΕ) ..... 15 • Διεθνής Αλληλεγγύη 15
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΗ ΘΕΜΑΤΑ	<ul style="list-style-type: none"> • Σύντομη Οικονομική Ανασκόπηση 2016 ..... 17 • Έξοδος της Κύπρου από το Μνημόνιο ..... 18 • Αποχώρηση Ηνωμένου Βασιλείου από την ΕΕ (Brexit) ..... 19 • Εμπόριο και Επιχειρηματικές Δραστηριότητες ..... 19 • Τομέας Βιομηχανίας ..... 20 • Επιτροπή Βιομηχανίας ..... 21 • Επιτροπή Ενέργειας ΟΕΒ ..... 21 • Επιτροπή Ανταγωνιστικότητας ΟΕΒ ..... 21 • Επιτροπή Κατασκευαστικού Τομέα ΟΕΒ ..... 21 • Τομέας Υπηρεσιών ..... 22 • Τουρισμός ..... 22 • Τομέας Γεωργίας ..... 23 • Ενέργεια και Περιβάλλον ..... 23 • Συμβουλευτική Επιτροπή Καταναλωτών ..... 23 • Άλλες Δραστηριότητες σε Θέματα Οικονομίας και Επιχειρήσεων ..... 24 • Κυπριακό Βραβείο Καινοτομίας 2016 24
ΕΡΓΑΣΙΑΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	<ul style="list-style-type: none"> • Εισαγωγή ..... 26 • Εργατικά Αιτήματα και Συλλογικές Διαπραγματεύσεις ..... 26 • Ασφάλεια και Υγεία στην Εργασία ..... 28 • Απεργίες και Απεργίες στις ουσιώδεις υπηρεσίες ..... 29 • Ξένο Εργατικό Δυναμικό ..... 29 • Ανεργία ..... 30 • Κατώτατοι Μισθοί ..... 30 • Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων ..... 31 • Ταμείο Πλεονάζοντος Προσωπικού ..... 32 • Λιανικό Εμπόριο - Ωράριο Λειτουργίας Καταστημάτων ..... 32 • Αυτόματη Τιμαριθμική Αναπροσαρμογή (ΑΤΑ) ..... 33 • Γενικό Σύστημα Υγείας ..... 33 • Μεταρρύθμιση Δημόσιας Υπηρεσίας ..... 34 • Προώθηση της Ισότητας Ανδρών & Γυναικών – Βραβεία Εριφύλη ..... 35 • Εργατικό Συμβουλευτικό Σώμα ..... 36 • Άλλες Δραστηριότητες σε Θέματα Εργασιακών Σχέσεων και Κοινωνικής Πολιτικής 36
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ	<ul style="list-style-type: none"> • Προγράμματα Κατάρτισης 37
ΜΕΛΕΤΕΣ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ	<ul style="list-style-type: none"> • Διαχείριση και Υλοποίηση του Συγχρηματοδοτούμενου Έργου «Υγιείς Εργασιακές Σχέσεις, Σύγχρονες Επιχειρήσεις» ..... 38 • Εκπαιδευτικά Προγράμματα Πρώτων Βοηθειών στην Εργασία ..... 39 • Έργα Μικρής Διάρκειας 39
ΆΛΛΑ ΘΕΜΑΤΑ	<ul style="list-style-type: none"> • Συναντήσεις με τους Αρχηγούς των Κοινοβουλευτικών Κομμάτων ..... 40 • Συνέδρια – Επιχειρηματικές Αποστολές ..... 40 • Εκδηλώσεις ..... 43 • Εκθέσεις ..... 45 • Διαγωνισμοί ..... 46 • Ένταξη Νέων Συνδέσμων Μελών στη Δύναμη της ΟΕΒ 47
ΕΤΗΣΙΑ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ	<ul style="list-style-type: none"> • Ετήσια Γενική Συνέλευση 2016 48
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΙ ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ - ΜΕΛΗ ΟΕΒ	<ul style="list-style-type: none"> • Δραστηριότητες Επαγγελματικών Συνδέσμων ..... 52 • Συνδέσμοι Μέλη 54

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ ΟΕΒ

ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ (κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2016)

Πρόεδρος:
Μιχαηλίδης Χρίστος

Αναπληρωτής Πρόεδρος:
Λοής Σώτος

Γενικός Διευθυντής:
Αντωνίου Μιχάλης

Τέως Πρόεδρος:
Ζαχαριάδης Φίλιος

Αντιπρόεδροι:
Αναστασίου Τάσος

Κόκκινος Κυριάκος

Λοΐζου Λούης

Παπαέλληνας Χρίστος

Μέλη:
Αντωνιάδης Παναγιώτης

Αντωνίου Α. Αντώνιος

Βάκης Δημήτρης

Γεωργίου Γιώργος

Καζάκος Θωμάς

Καραντώκη Δήμητρα

Ξυδάς Κωνσταντίνος

Πανταζής Γιάννος

Πέτρου Γιώργος

Τοφαρίδης Λάκης

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ (κατά την 31η Δεκεμβρίου 2016)

ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ:

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

- Σύνδεσμος Μεταλλουργικών Βιομηχανιών Κύπρου:** • Κοιρανίδης Παύλος
• Κωνσταντίνου Μάρκος
- Παγκύπριος Σύνδεσμος Βιομηχάνων Επίπλου & Ξυλουργικών:** • Συλικιώτης Ανδρέας
• Τομάζος Ανδρέας
- Ένωση Βιομηχάνων Ηλιακής Ενέργειας Κύπρου:** • Νικολάου Μάριος
- Σύνδεσμος Βιομηχάνων Μωσαϊκών & Μαρμάρων:** • Χριστοφόρου Δώρος
- Σύνδεσμος Εργοληπτών Μηχανολογικών & Ηλεκτρολογικών Έργων Κύπρου:**
• Αριστοδήμου Σωτήρης • Καρακάννας Γιώργος

ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ

- Ομοσπονδία Συνδέσμων Εργολάβων Οικοδομών Κύπρου:**
• Κωνσταντίνου Κωνσταντίνος • Ρουσιάς Κώστας
- Παγκύπριος Σύνδεσμος Επιχειρηματιών Ανάπτυξης Γης & Οικοδομών:**
• Λεπτός Παντελής • Τοφαρίδης Λάκης

ΕΜΠΟΡΙΟ

- Σύνδεσμος Εισαγωγέων Μηχανοκινήτων Οχημάτων:** • Άννινος Αλέξης
• Κρασσάς Πέτρος
- Παγκύπριος Εργοδοτικός Σύνδεσμος Συσκευαστών Εξαγωγέων Εσπεριδοειδών & Σταφυλών:** • Αναστασίου Τάσος
- Σύνδεσμος Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας Κύπρου:** • Ζωπιάδης Λάκης
• Καραντώνης Φάνος

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

- Σύνδεσμος Συμβούλων Ηλεκτρολόγων, Ενέργειας, Μηχανολόγων:**
• Ζινιέρης Κυριάκος
- Σύνδεσμος Ναυτικών Πρακτόρων Κύπρου:** • Ρηγίνος Τσάνος
• Χριστάκης Π. Παπαβασιλείου
- Σύνδεσμος Ασφαλιστικών Εταιρειών Κύπρου:** • Δεκατρής Κωνσταντίνος
- Παγκύπριος Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Πληροφορικής:** • Ακρίτας Παναγιώτης
• Μαλέκκος Γιώργος
- Κυπριακό Ναυτιλιακό Επιμελητήριο:** • Καζάκος Θωμάς
- Κυπριακός Σύνδεσμος Ποιότητας:** • Ιωαννίδης Αντρέας
- Παγκύπριος Σύνδεσμος Εξοικονόμησης Ενέργειας:**
- Σύνδεσμος Τουριστικών Επιχειρήσεων Κύπρου:** • Αντώνης Νικολάου
• Σολομίδης Σωκράτης
- Παγκύπριος Σύνδεσμος Ιδιωτικών Νοσηλευτριών:** • Αγαθαγγέλου Μάρκος
• Γεωργιάδης Πόλυς
- Σύνδεσμος Εταιρειών Τηλεπικοινωνιών:** • Κυριάκου Σολωμός
- Κυπριακός Σύνδεσμος Συμβούλων Επιχειρήσεων:** • Δημητρίου Παντελής
- Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Δημοσκοπήσεων και Ερευνών Αγοράς Κύπρου:**
• Κοκκάλου Χριστίνα
- Παγκύπριος Συνδ. Ιδιωτικών Σχολών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης:**
• Αμερικάνος Μάριος
- Σύνδεσμος Ιδιωτικής Προσχολικής Εκπαίδευσης Κύπρου:** • Ηρακλέους Λαύρα

ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΕΔΡΕΣ – ΑΠ'ΕΥΘΕΙΑΣ ΜΕΛΗ:

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

- Αντωνίου Αντώνης Α. • Κότσαπα Κικούλλα • Λόρδος Δημήτρης
- Νικολάου Χριστόφορος (Άκης) • Ξυδάς Κωνσταντίνος • Παναγιώτου Χαράλαμπος
- Παραδεισιώτης Παύλος • Πέτρου Γιώργος • Σουκιούρογλου Γιάννης
- Φωτιάδης Παύλος • Χαραλαμπίδης Αλέξης • Χριστοδουλάκης Χριστόδουλος

ΥΔΡΟΓΟΝΑΝΘΡΑΚΕΣ

- Γιώργος Γρηγοράς • Λευκαρίτης Κίκης

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

- Λοΐζου Λούης • Καραολής Σπύρος • Πανταζής Γιάννος

ΕΜΠΟΡΙΟ

- Παπαέλληνας Χρήστος • Παναγίδης Μάριος • Σολομωνίδης Δημήτρης
- Τρύφων Ανδρέας

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ

- Αχιλλέως Μιχάλης • Πατσαλής Αντώνης • Χρίστου Χρίστος

ΓΕΩΡΓΙΑ

- Χρίστος Τσίμον

ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ

- Σώτος Λοής • Χρίστος Χρίστος • Καραντώκη Δήμητρα

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

- Αλετράρης Δημήτρης • Αντωνιάδης Παναγιώτης • Αρτέμις Ανδρέας
- Βάκης Δημήτρης • Γαλαταριώτης Γιώργος • Ζεμπύλας Γιάννος
- Κασιουρής Ανδρέας • Κασσιανίδης Συμεών • Κλείτου Α. Μάριος
- Κόκκινος Κυριάκος • Κρητιώτης Αντρέας • Κυριάκου Κυριάκος
- Κωνσταντινίδης Ανδρέας • Μιχαηλίδης Χρίστος • Ουλουπής Βλαδίμηρος
- Παπαντωνίου Άννα • Στρογγυλός Ιωάννης • Φλωρίδης Σταύρος
- Χατζηπαυλής Γεώργιος

ΧΡΗΜΑΤΟ- ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ

- Άππιος Γιώργος • Γεωργιάδου Ειρένα • Γεωργίου Γιώργος • Πέτσας Ανδρέας
- Πολυκάρπου Δέσπω • Πουαγκαρέ Χάρης • Φιλίππου Λίζα • Χατζηγιάννης Νικόλας

ΑΠΕ / ΕΞΕ / ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

- Γεωργίου Γιώργος

EX-OFFICIO ΜΕΛΗ

Γενικός Διευθυντής: • Αντωνίου Μιχάλης

- Πρώην Πρόεδροι:** • Ζαχαριάδης Φίλιος • Κολοकाσιδης Μιχάλης
• Κρασιδιώτης Βύρων • Λόρδος Κωνσταντίνος • Παντζαρή Τάκης
• Πίπτας Ανδρέας • Σολομίδης Ρένος

Από την τελευταία Ετήσια Γενική Συνέλευση, που έγινε στις 16 Μαΐου, 2016 μέχρι και την Ετήσια Γενική Συνέλευση στις 11 Μαΐου 2017, οι κάτωθι έχουν διορισθεί από το ΔΣ Μέλη του Συμβουλίου σύμφωνα με το Άρθρο 38(1) του καταστατικού και προσφέρονται για εκλογή για τετραετή θητεία σύμφωνα με το Άρθρο 31(8) του καταστατικού: κ.κ. Άππιος Γιώργος, Βασιλείου Μάνος, Γαλαταριώτης Γιώργος, Γεωργιάδου Ειρένα, Κωμοδρόμος Μιχάλης, Κωνσταντινίδου Ανδρούλα, Λόρδος Δημήτρης, Παναγιώτου Χαράλαμπος, Παναγιώτου Παναγιώτης, Πέτσας Ανδρέας, Πολυκάρπου Δέσπω, Σολομίδης Σωκράτης, Φιλίππου Λίζα, Χατζηγιάννης Γιάγκος, Χρίστου Χρίστος.

ΝΟΜΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Λέλλος Π. Δημητριάδης, Δικηγορικό Γραφείο Δ.Ε.Π.Ε

ΕΛΕΓΚΤΕΣ

PricewaterhouseCoopers Εγκεκριμένοι Λογιστές

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΤΗΣ ΟΕΒ

Η σύνθεση της Γραμματείας της ΟΕΒ στις 31/12/2016 ήταν η ακόλουθη:

Αντωνίου Μιχάλης – ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ (Ex-officio Μέλος του ΔΣ και της ΕΕ)

Χριστοφίδης Κώστας – ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΤΜΗΜΑ ΕΡΓΑΣΙΑΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Παναγιώτου Λένα – Αναπληρώτρια Διευθύντρια

Πολυβίου Πολύβιος – Λειτουργός

Τζιοβάνη Θεόδωρος – Λειτουργός

Χατζικάλλης Γιώργος – Λειτουργός

Τσίγκης Στέφανος – Λειτουργός

ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

**Φραγκούδης Αντώνης –
Αναπληρωτής Διευθυντής**

**Αγγελίδης Κυριάκος –
Συντονιστής Επαγγελματικών Συνδέσμων**

Γρηγορίου Μιχάλης – Λειτουργός

Καλλής Μάρκος – Λειτουργός

ΤΜΗΜΑ ΜΕΛΕΤΩΝ, ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ & ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Πέτρου Πέτρος - Διευθυντής

Πειραία Μαρία – Βοηθός Λειτουργός

Βασιλείου Άνδρια – Βοηθός Λειτουργός

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΜΕΛΕΤΩΝ & ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Θεοδώρου Στυλιανού Μαρία – Προϊστάμενη

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΕΘΝΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ

Αναστασίου Πάρης – Προϊστάμενος

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ & ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Χαραλάμπους Ανθή - Προϊστάμενη

Καστανίας Παναγιώτης – Λειτουργός

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Ιωάννου Βούλα – Προϊστάμενη

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ & ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

Κάφουρου Κοσμά Μαρίνα - Λειτουργός

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Γυψιώτη Γιούλα – Προϊστάμενη Διοίκησης

Αγαπίου Μαρία - Γραμματέας

Χατζηκωνσταντίνου Στέλλα – Γραμματέας

Σενέκκη Δέσπω - Γραμματέας

Καίσαρ Ιωάννα - Γραμματέας

Λάμπρου Σωτήρης – Προσωπικό
Διεκπεραίωσης

Μανώλη Μάριος – Προσωπικό
Διεκπεραίωσης

Οι Λειτουργοί της ΟΕΒ πήραν μέρος σε εκατοντάδες συνεδριάσεις συμβουλίων και τεχνικών επιτροπών, κοινοβουλευτικών επιτροπών, σε σεμινάρια και εργατικές διαπραγματεύσεις καθώς και άλλες δραστηριότητες για την προώθηση των θέσεων, της πολιτικής και των συμφερόντων της ΟΕΒ και των Μελών της.

ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ/ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΟΕΒ

Η δράση των μόνιμων Επιτροπών που καταρτίστηκαν το 2014 με πρωτοβουλία του Προέδρου της ΟΕΒ κ. Χρίστου Μιχαηλίδη, συνεχίστηκε απρόσκοπτα και κατά το 2016. Σκοπός των Επιτροπών, οι οποίες διαχωρίζονται σε δύο κατηγορίες, στις Λειτουργικές και στις Θεματικές Επιτροπές, είναι η εύρυθμη λειτουργία της ΟΕΒ αφού ασχολούνται με συγκεκριμένα θέματα που αφορούν τόσο την εσωτερική λειτουργία της ΟΕΒ όσο και τις δραστηριότητες των Μελών της ή/και αφορούν την κοινωνικό-οικονομική ζωή του τόπου.

Κατά το 2016, πραγματοποιήθηκαν συνολικά 27 συνεδρίες των Επιτροπών. Όλες οι Θεματικές Επιτροπές της ΟΕΒ είχαν σημαντική συμβολή στη συλλογή στοιχείων και ετοιμασία προτάσεων και εισηγήσεων έτσι ώστε να ανανεώνεται συστηματικά πολυσέλιδο ολοκληρωμένο υπόμνημα που καλύπτει λεπτομερώς τα κυριότερα θέματα που απασχολούν τις επιχειρήσεις και την οικονομία.

Οι εν λόγω μόνιμες επιτροπές είναι οι ακόλουθες:

- Επιτροπή Επικοινωνίας, • Επιτροπή Μελών • Επιτροπή Οργάνωσης & Παροχής Υπηρεσιών,
- Επιτροπή Βιομηχανίας, • Επιτροπή Εμπορίου, • Επιτροπή Ενέργειας & ΑΠΕ,
- Επιτροπή Κατασκευών & Ανάπτυξης Γης, • Επιτροπή Τεχνολογίας & Πληροφορικής, • Επιτροπή Τουρισμού,
- Επιτροπή Υγείας & ΓΕΣΥ, • Επιτροπή Υπηρεσιών, • Επιτροπή Ανάπτυξης Ξένων Αγορών,
- Επιτροπή Έρευνας & Καινοτομίας, • Επιτροπή Ξένων Επενδύσεων & Αναπτυξιακών Έργων,
- Επιτροπή Οικονομίας, • Επιτροπή Υπηρεσιών Δημοσίου & Γραφειοκρατίας

Πέραν των πιο πάνω μόνιμων επιτροπών, κατά το 2016 άρχισαν ή συνέχισαν τις εργασίες τους οι εξής ad hoc Επιτροπές οι οποίες συστάθηκαν για εξέταση/επεξεργασία συγκεκριμένου θέματος:

- Επιτροπή ΟΕΒ για την Ανταγωνιστικότητα της Οικονομίας • Επιτροπή ΟΕΒ για το ΓΕΣΥ • Επιτροπή για CIPA
- Επιτροπή για τη Μεταρρύθμιση της Δημόσιας Υπηρεσίας • Επιτροπή ΟΕΒ για το επιχειρείν μετά τη λύση
- Επιτροπή Καταστατικού

ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΟΠΟΥ ΕΚΠΡΟΣΩΠΕΙΤΑΙ Η ΟΕΒ

Το 2016 η ΟΕΒ εκπροσωπείτο στα πιο κάτω μόνιμα Σώματα και σε μεγάλο αριθμό ad-hoc Επιτροπών που συστάθηκαν για μελέτη ειδικών θεμάτων.

Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας & Κοινωνικών Ασφαλίσεων

- Εργατικό Συμβουλευτικό Σώμα
- Επιτροπή Ισότητας των Φύλων στην Απασχόληση και Επαγγελματική Εκπαίδευση
- Εθνική Επιτροπή Απασχόλησης
- Διοικητικό Συμβούλιο Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων
- Συμβούλιο Ταμείων Επαγγελματικών Συνταξιοδοτικών Παροχών
- Διοικητικό Συμβούλιο Κεντρικού Ταμείου Ετησίων Αδειών
- Διοικητικό Συμβούλιο Ταμείου Αφερεγγυότητας Εργοδότη
- Διοικητικό Συμβούλιο Ταμείου για Πλεονάζον Προσωπικό
- Διοικητικό Συμβούλιο Αρχής Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού
- Συμβούλιο Μαθητείας
- Συμβουλευτικές Επιτροπές Επαρχιακών Γραφείων Εργασίας σ' όλες τις πόλεις
- Παγκύπριο Συμβούλιο Ασφάλειας & Υγείας
- Παγκύπριο Συμβούλιο για Άτομα με Αναπηρίες
- Διοικητικό Συμβούλιο Κέντρου Επαγγελματικής Αποκατάστασης Αναπήρων
- Εθνικός Φορέας Δημογραφικής & Οικογενειακής Πολιτικής
- Μεσογειακό Ινστιτούτο Διεύθυνσης

Υπουργείο Οικονομικών

- Συμβουλευτική Οικονομική Επιτροπή
- Στατιστικό Συμβούλιο
- Συμβουλευτική Επιτροπή Δείκτη Λιανικών Τιμών

Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας & Τουρισμού

- Διοικητικό Συμβούλιο Κυπριακού Οργανισμού Προώθησης Ποιότητας (ΚΟΠΠ)
- Τεχνική Επιτροπή για υψηλή Τεχνολογία
- Διοικητικό Συμβούλιο Κυπριακής Εταιρείας Πιστοποίησης (ΚΕΠ)
- Τεχνικές Επιτροπές Προτύπων
- Συμβουλευτική Επιτροπή για Θέματα Καταναλωτών
- Επιτροπή Παρακολούθησης του Στρατηγικού Σχεδίου για τον Τουρισμό
- Επιτροπή Παρακολούθησης και Εφαρμογής των Προνοιών της Ευρωπαϊκής Πράξης για τις Μικρές Επιχειρήσεις
- Επιτροπή Παρακολούθησης για Δημιουργία Επιστημονικού και Τεχνολογικού Πάρκου
- Επιτροπή Προώθησης της Κύπρου ως Κέντρου Παροχής Ιατρικών Υπηρεσιών

Υπουργείο Δικαιοσύνης & Δημόσιας Τάξης

- Εθνικός Μηχανισμός για τα Δικαιώματα της Γυναίκας (ΕΜΔΓ)
- Κεντρικό Συμβούλιο Φορέα για τα Δικαιώματα της Γυναίκας
- Συμβούλιο Φυλακών
- Επιτροπή Κέντρου Καθοδήγησης, Εξωιδρυματικής Απασχόλησης & Αποκατάστασης Κρατουμένων
- Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα της Γυναίκας

Υπουργείο Υγείας

- Διοικητικό Συμβούλιο Οργανισμού Ασφάλισης Υγείας
- Συμβουλευτική Επιτροπή Ιδιωτικών Νοσηλευτηρίων

Υπουργείο Μεταφορών, Επικοινωνιών & Έργων

- Συμβούλιο Οδικής Τροχαίας Μεταφοράς
- Ομάδα Ψηφιακής Στρατηγικής
- Λιμενικό Εργατικό Συμβούλιο Λάρνακας

Υπουργείο Εσωτερικών

- Μόνιμη Επιτροπή Παρακολούθησης και Εφαρμογής της Οδηγίας Δομικών Προϊόντων

Υπουργείο Παιδείας & Πολιτισμού

- Συμβουλευτικό Σώμα Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης
- Μεταλυκειακά Ινστιτούτα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (Μ.Ι.Ε.Ε.Κ.)

Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης & Περιβάλλοντος

- Παγκύπριο Συμβούλιο Περιβάλλοντος
- Συμβουλευτική Επιτροπή Διαχείρισης Αποβλήτων Υλικών Συσκευασίας
- Συμβουλευτική Επιτροπή Απονομής Οικολογικού Σήματος
- Επιτροπή Παρακολούθησης Σχεδίου Αγροτικής Ανάπτυξης
- Συμβουλευτική Επιτροπή Διαχείρισης Υδάτων

Γενική Διεύθυνση Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων, Συντονισμού και Ανάπτυξης

- Επιτροπές Παρακολούθησης Προγραμμάτων Διαρθρωτικών Ταμείων της ΕΕ
- Επιτροπή Παρακολούθησης Ευρωπαϊκού Προγράμματος INTERREG
- Επιτροπή Παρακολούθησης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων «Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα», και «Απασχόληση, Ανθρώπινο Κεφάλαιο και Κοινωνική Συνοχή»
- Επιτροπή Παρακολούθησης Χρηματοδοτικών Μηχανισμών ΕΟΧ και Νορβηγίας
- Συμβουλευτική Επιτροπή Σχεδιασμού και Στρατηγικής παρακολούθησης 2014-2020

Άλλα

- Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών
- Ενεργειακό Γραφείο Κυπρίων Πολιτών
- Συμβουλευτική Επιτροπή για τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης-ΧΑΚ
- Πλατφόρμα για την Έρευνα και την Τεχνολογία στις Κατασκευές (ΠΕΤΕΚΚ)
- Άλλες ad-hoc Επιτροπές

Στην Ευρωπαϊκή Ένωση

- Ευρωπαϊκή Επιτροπή Κοινωνικού Διαλόγου
- Ευρωπαϊκή Οικονομική & Κοινωνική Επιτροπή
- Ευρωπαϊκό Ίδρυμα για τη Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας
- Ευρωπαϊκό Πρακτορείο για την Ασφάλεια και Υγεία στην Εργασία
- Ευρωπαϊκό Κέντρο για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (CEDEFOP)
- Συμβουλευτική Επιτροπή για την Επαγγελματική Κατάρτιση (ACVT)
- Ευρωπαϊκή Ομάδα Εθνικών Συντονιστών για τις ΜΜΕ
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ESF)

Η συμβολή της ΟΕΒ στη διαμόρφωση της κοινωνικο-οικονομικής πολιτικής του Κράτους επιτυγχάνεται κατά άμεσο τρόπο με την ενεργό συμμετοχή των εκπροσώπων της στις πιο πάνω Κυβερνητικές Επιτροπές και Συμβούλια, τα οποία μελετούν θέματα οικονομικά, εργατικά, βιομηχανικά, υπηρεσιών, εκπαιδευτικά και κοινωνικά. Με τις εποικοδομητικές και μελετημένες θέσεις της, η ΟΕΒ προωθεί τα καλώς νοούμενα συμφέροντα του επιχειρηματικού κόσμου και του τόπου γενικότερα.

Η ΟΕΒ ΣΤΟΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΗ ΧΩΡΟ

Στελέχη της ΟΕΒ παρακολούθησαν σεμινάρια και συμμετείχαν σε συνέδρια ειδικού και γενικού ενδιαφέροντος, τόσο στην Κύπρο όσο και σε ευρωπαϊκές ή και τρίτες χώρες. Περαιτέρω η ΟΕΒ βρισκόταν σε όλη τη διάρκεια του έτους παρούσα και ενεργή στα ευρωπαϊκά κέντρα λήψης αποφάσεων για θέματα που αφορούν τις επιχειρήσεις και τους εργοδότες. Ιδιαίτερη δράση είχε σε θεσμικά σώματα της ΕΕ όπως η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΕΟΚΕ), το Δ.Σ. του Ευρωπαϊκού Ιδρύματος για τη Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας, το CEDEFOP (αρμόδιο για θέματα κατάρτισης Όργανο της ΕΕ) και σε άλλες Επιτροπές και Συμβούλια.

Η ΟΕΒ μετέχει επίσης σε επιλεγμένα Ευρωπαϊκά Προγράμματα καθώς και σε εξειδικευμένες ομάδες συμβούλων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

ΕΝΩΣΗ ΕΥΡΩΠΑΙΚΩΝ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΩΝ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΩΝ (BusinessEurope)

Είναι η πλέον αναγνωρισμένη οργάνωση/εκπρόσωπος των Εργοδοτών στην Ευρώπη με 39 μέλη από 33 χώρες. Η ΟΕΒ εκπροσωπεί τους Κύπριους εργοδότες στην BusinessEurope και ο Πρόεδρος και ο Γενικός Διευθυντής της ΟΕΒ είναι μέλη του Συμβουλίου Προέδρων και της Εκτελεστικής

Επιτροπής της BusinessEurope αντίστοιχα όπου κατά το 2016 συζητήθηκαν:

- Ο ρόλος του Ηνωμένου Βασιλείου μετά το δημοψήφισμα για έξοδο από την ΕΕ (Brexit).
- Το μέλλον της Ευρώπης.
- Τα φαινόμενα του λαϊκισμού, της εναντίωσης στην παγκοσμιοποίηση και τα αντί-Ευρωπαϊκά συναισθήματα.
- Παγκόσμιες γεωπολιτικές προκλήσεις και οι επιπτώσεις στις επιχειρήσεις.

Τρέχοντα θέματα στόχευσης της BusinessEurope είναι:

- Εξωτερική οικονομική διπλωματία.
- Το Διεθνές Εμπόριο.
- Συνέχιση του διαλόγου για το μέλλον της ΕΕ.
- Οι σχέσεις Ευρωπαϊκής Ένωσης και Ηνωμένου Βασιλείου και οι διαπραγματεύσεις για το Brexit.

Σε όλες τις συνεδριάσεις της BusinessEurope γίνονται συναντήσεις και ανταλλαγή απόψεων με τους Πρωθυπουργούς και Προέδρων των χωρών που προεδρεύουν της ΕΕ καθώς και Πρόεδροι της ΕΕ και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Σε συνεδρίαση της BusinessEurope ο Πρόεδρος μετέφερε στην ολομέλεια την κατάσταση της κυπριακής οικονομίας και την κυπριακή εμπειρία για αντιμετώπιση της κρίσης.

ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ (ΕΟΚΕ)

Η ΕΟΚΕ συστάθηκε το 1957 με τη Συνθήκη της Ρώμης και αποτελεί βήμα διαλόγου και θεσμική βάση που επιτρέπει στους διάφορους οικονομικούς και κοινωνικούς φορείς των κρατών μελών να συμμετέχουν ενεργά στην διαδικασία λήψης αποφάσεων. Συμμετέχουν εκπρόσωποι της κοινωνίας των πολιτών των 28 χωρών μελών οι οποίοι ανήκουν σε τρεις ομάδες: των εργοδοτών, των εργαζομένων και των λοιπών συμφερόντων. Η Κύπρος συμμετέχει με πέντε μέλη, ένας εκ των οποίων είναι ο Γενικός Διευθυντής της ΟΕΒ κ. Μιχάλης Αντωνίου. Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΕΟΚΕ) αποτελεί το κυριότερο συμβουλευτικό όργανο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Τα σημαντικότερα θέματα που απασχόλησαν την ΕΟΚΕ για το 2016 ήταν:

- Ενωσιακή πολιτική για τη μετανάστευση εργαζομένων.
- Αναθεώρηση της οδηγίας για την απόσπαση εργαζομένων.
- Προώθηση καινοτόμων επιχειρήσεων με υψηλό δυναμικό ανάπτυξης.
- Η συνεργασία με τρίτες χώρες στον τομέα της προώθησης της νόμιμης μετανάστευσης στην ΕΕ.
- Μακροχρόνια κοινωνική μέριμνα, προσφορά εργασίας και κινητικότητα.
- Ευρωπαϊκή Πράξη για την Προσβασιμότητα.
- Μεταβαλλόμενες εργασιακές σχέσεις.

ΔΙΕΘΝΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (ILO)

Η ΟΕΒ συμμετείχε και το 2016 στην Ετήσια Συνδιάσκεψη της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ILO) που πραγματοποιήθηκε στη Γενεύη της Ελβετίας από τις 30 Μαΐου μέχρι τις 10 Ιουνίου.

Στο επίκεντρο της Ημερήσιας Διάταξης των εργασιών της Συνόδου ήταν η συζήτηση του θέματος «Αξιοπρεπής Εργασία στις Παγκόσμιες Αλυσίδες Εφοδιασμού» (Decent Work in Global Supply Chains) στα πλαίσια του οποίου συζητήθηκαν εκτενώς οι προοπτικές και προκλήσεις που προκύπτουν από μια αυξανόμενη αλληλεξαρτώμενη παγκόσμια οικονομία. Στην Ημερήσια Διάταξη της Συνόδου συμπεριλήφθηκαν και άλλα θέματα ιδιαίτερης σημασίας όπως η αναθεώρηση της Σύστασης του ILO για την απασχόληση κατά την μετάβαση των οικονομιών από συνθήκες πολέμου σε συνθήκες ειρήνης. Επικεφαλής της εργοδοτικής αντιπροσωπείας ήταν ο Γενικός Διευθυντής της ΟΕΒ, κ. Μιχάλης Αντωνίου, ο οποίος σε ομιλία του ενώπιον της ολομέλειας της Συνόδου, ανέπτυξε τις εμπειρίες και τα μαθήματα που αποκόμισε η Κυπριακή οικονομία από τη διαχείριση της κρίσης των τελευταίων χρόνων.

Η ΟΕΒ εκπροσωπεί στο ILO τους Κύπριους Εργοδότες ανελλιπώς από το 1960, οπότε και η Κύπρος έγινε μέλος της Διεθνούς αυτής Οργάνωσης.

ΔΙΕΘΝΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ (IOE)

Η Διεθνής Οργάνωση Εργοδοτών, της οποίας η ΟΕΒ είναι μέλος, αντιπροσωπεύει τα συμφέροντα της εργοδοσίας στον εργασιακό και κοινωνικό τομέα σε διεθνές επίπεδο. Ιδρύθηκε το 1920 και έκτοτε προωθεί τα εργοδοτικά συμφέροντα τόσο στο ILO (Διεθνής Οργάνωση Εργασίας) όσο και σε περιφερειακό επίπεδο.

ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ

Αρκετές ήταν δυστυχώς οι περιπτώσεις που η Ομοσπονδία Εργοδοτών & Βιομηχάνων (ΟΕΒ), εξέφρασε την αλληλεγγύη της, είτε στις αδελφές Ομοσπονδίες Εργοδοτών, είτε στους Πρέσβεις στην Κύπρο, χωρών οι οποίες δέχθηκαν πλήγματα της τρομοκρατίας ή υπέστησαν φυσικές καταστροφές. Συγκεκριμένα η ΟΕΒ απέστειλε επιστολές συλλυπητηρίων και συμπαραστάσης στις πιο κάτω περιπτώσεις:

- **Βέλγιο (Μάρτιος 2016) - Τρομοκρατική επίθεση στο Αεροδρόμιο των Βρυξελλών καθώς και σε ένα σταθμό του Μετρό της πόλης.** Αποστάληκε επιστολή στον Γενικό Διευθυντή της BusinessEurope εκφράζοντας τον αποτροπισσμό για το συμβάν και μεταφέροντας τη συμπαραστάση της ΟΕΒ.

- **Τουρκία (Ιούνιος 2016) - Τρομοκρατική επίθεση στο Αεροδρόμιο Ατατούρκ της Κωνσταντινούπολης.**
Αποστάληκε επιστολή συμπαράστασης στον Γενικό Διευθυντή του Turkish Confederation of Employer Associations (TISK) και στο Γενικό Διευθυντή του Turkish Industry & Business Association (TÜSİAD).
- **Γαλλία (Ιούλιος 2016) - Τρομοκρατικό κτύπημα στη Νίκαια.** Με αφορμή το πολύνεκρο τρομοκρατικό κτύπημα που σημειώθηκε στην Νίκαια κατά τους εορτασμούς της Εθνικής εορτής της Γαλλίας για την πτώση της Βαστίλης, η ΟΕΒ απέστειλε επιστολή προς τον Πρέσβη της Γαλλίας στην Κύπρο και προς τον Γενικό Διευθυντή της Εργοδοτικής Οργάνωσης της Γαλλίας MEDEF.
- **Ιταλία (Αύγουστος 2016)-Φονικός Σεισμός στην κεντρική Ιταλία.** Με επιστολή προς την Εργοδοτική Οργάνωση της Ιταλίας, CONFINDUSTRIA, η ΟΕΒ εξέφρασε τη βαθύτατη θλίψη της Οργάνωσης για το χαμό των ανθρώπινων ζωών που προκάλεσε ο καταστροφικός σεισμός.
- **Ρωσία (Δεκέμβριος 2016) - Δολοφονία Ρώσου Πρέσβη στην Τουρκία και συντριβή αεροπλάνου στο Σότσι.** Συλλυπητήρια επιστολή στάληκε στον Πρέσβη της Ρωσίας στην Κύπρο, με αφορμή την ψυχρή δολοφονία του Ρώσου Πρέσβη στην Άγκυρα. Στην ίδια επιστολή εκφράστηκε και η βαθιά θλίψη της ΟΕΒ αναφορικά με τη συντριβή αεροπλάνου στη Μαύρη Θάλασσα και τον θάνατο δεκάδων Ρώσων πολιτών.
- **Γερμανία (Δεκέμβριος 2016)-Τρομοκρατικό κτύπημα στο Βερολίνο.** Με επιστολή προς τον Πρέσβη της Γερμανίας στην Κύπρο, η ΟΕΒ εξέφρασε τα θερμά συλλυπητήρια και την αλληλεγγύη της Οργάνωσης προς τις οικογένειες των θυμάτων της τρομοκρατικής επίθεσης στο Βερολίνο αλλά και γενικότερα προς τον Γερμανικό λαό.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΗ ΘΕΜΑΤΑ

ΣΥΝΤΟΜΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ 2016

Το 2016, για δεύτερη κατά συνέχεια χρονιά, συνεχίστηκε η ανοδική πορεία της οικονομίας με αποτέλεσμα ο ρυθμός ανάπτυξης να παρουσιάσει αύξηση γύρω στο 2,7% σε σύγκριση με ρυθμό 1,7% το 2015 και αρνητικούς ρυθμούς κατά το 2012 με 2014.

Με εξαίρεση τους τομείς των Χρηματοπιστωτικών και Ασφαλιστικών Δραστηριοτήτων και Ενημέρωσης και Επικοινωνίας, όλοι οι υπόλοιποι τομείς οικονομικών δραστηριοτήτων παρουσίασαν αύξηση με μεγαλύτερες αυτές του Τομέα Ορυχείων Λατομείων, Κατασκευών, Υπηρεσιών Παροχής Καταλύματος και Υπηρεσιών Εστίασης, Χονδρικό και Λιανικό Εμπόριο και Μεταποίησης.

Ο εναρμονισμένος ρυθμός πληθωρισμού κατά το 2016 με βάση το Δείκτη Τιμών Καταναλωτή ήταν και για τρίτη συνεχή χρονιά αρνητικός φθάνοντας στο 1,2% σε σχέση με αρνητικό 1,5% το 2015 και 0,3% το 2014. Σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2015, οι μεγαλύτερες μειώσεις παρατηρήθηκαν στους τομείς των Μεταφορών (7,5%) και Στέγασης, Ύδρευσης, Ηλεκτρισμού και Υγραερίου (6,6%). Η μεγαλύτερη θετική μεταβολή σημειώθηκε στον Τομέα της Υγείας (1,1%).

Η θετική πορεία της οικονομίας αντανακλάται μερικώς και στην αγορά εργασίας, με αποτέλεσμα το ποσοστό ανεργίας να φτάσει γύρω στο 13,1% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού σε σύγκριση με 15% που ήταν το 2015. Οι σημαντικότερες αυξήσεις ανέργων παρατηρήθηκαν στους τομείς του εμπορίου, κατασκευών και τουρισμού.

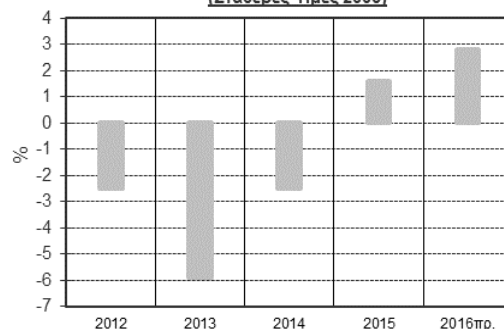
Κατά το 2016 παρουσιάστηκε δημοσιονομικό πλεόνασμα ύψους 0,1% του ΑΕΠ σε σύγκριση με έλλειμμα 1,1% του ΑΕΠ το 2015.

Τα δημόσια έσοδα αυξήθηκαν στα 6.920 εκ. ευρώ ή κατά 0,1% το 2016 σε σύγκριση με το 2015. Οι δημόσιες δαπάνες μειώθηκαν στα 6.911 εκ. ευρώ το 2016 σημειώνοντας μείωση 1,3% σε σύγκριση με το 2015. Το δημόσιο χρέος (εξαιρουμένου του ενδοκυβερνητικού) εκτιμάται ότι θα μειωθεί γύρω στο 107% του ΑΕΠ το 2016 σε σύγκριση με 107,5% που ήταν το 2015.

Το έλλειμμα που παρουσίασε το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών, αυξήθηκε στα 941 εκ. ευρώ το 2016 από 541 εκ. ευρώ που ήταν το 2015. Η εξέλιξη αυτή οφείλεται κυρίως στο εμπορικό ισοζύγιο αγαθών με τις εισαγωγές αγαθών να είναι αυξημένες σε σχέση με το 2015.

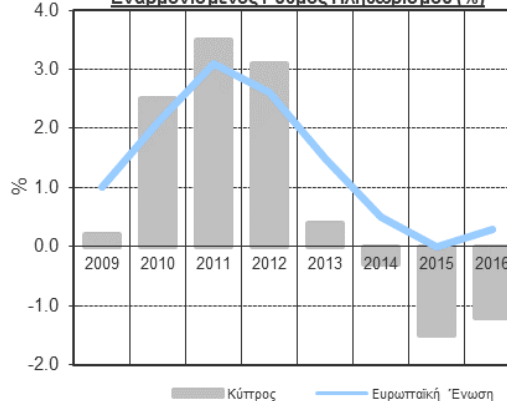
Κατά το 2016, οι εξαγωγές προς χώρες μέλη της Ε.Ε (αποστολές αγαθών) ήταν μειωμένες κατά 10,3%, δηλαδή μειώθηκαν στα 693,7 εκ. ευρώ σε σύγκριση με 773,3 εκ. ευρώ το 2015. Οι εξαγωγές αγαθών προς τρίτες χώρες παρουσίασαν αύξηση ύψους 12,8% και έφθασαν στα 842,8 εκ. ευρώ από 746,8 εκ. ευρώ το 2015.

Ρυθμός Ανάπτυξης της Οικονομίας (%)
(Σταθερές Τιμές 2005)

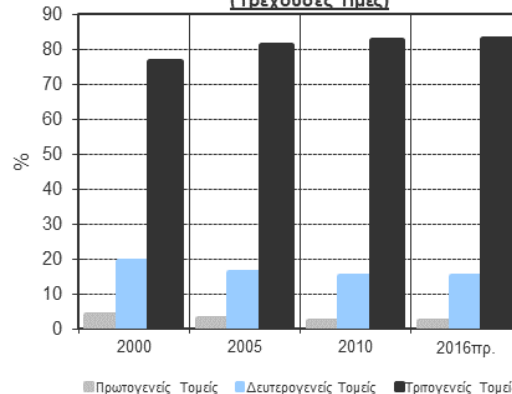
■ Σύνολο Οικονομίας
Η κυπριακή οικονομία δείχνει να εισέρχεται σε τροχιά σταθερής ανάπτυξης η οποία αναμένεται να συνεχιστεί και στο μέλλον.

Εναρμονισμένος Ρυθμός Πληθωρισμού (%)

■ Κύπρος — Ευρωπαϊκή Ένωση
Κατά το 2016 ο εναρμονισμένος ρυθμός πληθωρισμού στην Κύπρο ήταν για τρίτη κατά συνέχεια χρονιά αρνητικός και χαμηλότερος σε σχέση με το μέσο όρο των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

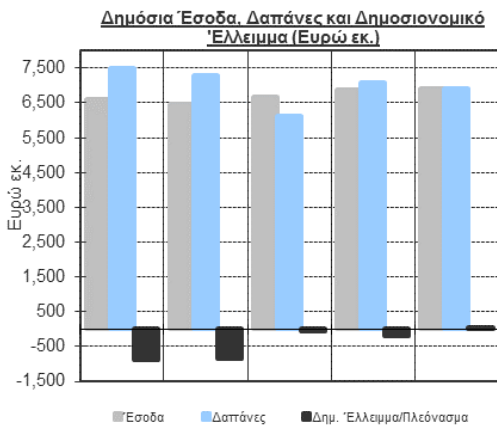
Ποσοστιαία Κατανομή του ΑΕΠ (%)
(Τρέχουσες Τιμές)

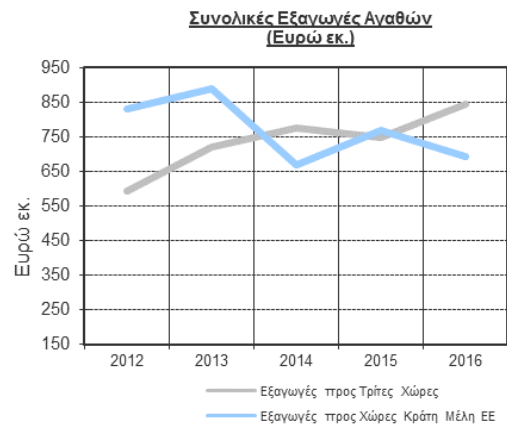
■ Πρωτογενείς Τομείς ■ Δευτερογενείς Τομείς ■ Τριτογενείς Τομείς
Η συνεισφορά των τριτογενών τομέων στην οικονομία χαρακτηρίζεται από αυξητική τάση κατά την υπό εξέταση περίοδο.

Όσον αφορά το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου (ΧΑΚ), το έτος 2016 έκλεισε με απώλειες που αγγίζουν το 1,97%. Ο Γενικός Δείκτης τιμών ΧΑΚ, κατέγραψε κατά το 2016 φθίνουσα πορεία φθάνοντας στις 66,41 μονάδες από 67,75 το 2015.

Κατά το 2016 η ΟΕΒ συνέχισε να ζει έντονα τα προβλήματα του χρηματοπιστωτικού μας συστήματος, το καθημερινό κλείσιμο επιχειρήσεων, την αυξανόμενη ανεργία, την απροθυμία για επενδύσεις/αγορές, και γενικά τα πολλαπλά προβλήματα που δημιουργούνται. Μέσα από πολυάριθμες ενέργειες περιλαμβανομένων και συναντήσεων με εκπροσώπους της Τρόικας, η ΟΕΒ έχει καταστεί αργός στη προσπάθεια του επιχειρηματικού κόσμου για έξοδο από την οικονομική κρίση.

Για πρώτη φορά το 2016 παρατηρήθηκε δημοσιονομικό πλεόνασμα σε σύγκριση με δημοσιονομικά ελλείματα τα προηγούμενα χρόνια.

Αυξητική είναι η τάση που παρουσιάζουν οι εξαγωγές αγαθών κατά το 2016 προς τρίτες χώρες ενώ μείωση παρουσιάστηκε προς τις χώρες κράτη μέλη της ΕΕ (ενδοκοινοτικό εμπόριο).

ΕΞΟΔΟΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΑΠΟ ΤΟ ΜΝΗΜΟΝΙΟ

Έχοντας εκπληρώσει τις υποχρεώσεις της και επιτυγχάνοντας σημαντική βελτίωση στους σημαντικότερους οικονομικούς δείκτες, η Κύπρος κατόρθωσε να περάσει τις αξιολογήσεις των δανειστών με επιτυχία, στις 31 Μαρτίου 2016 εξήλθε από το Μνημόνιο. Στην τριετία του μνημονίου εφαρμόστηκε αριθμός δεσμεύσεων έναντι των δανειστών και η οικονομία σταθεροποιήθηκε. Αυτό έγινε κατορθωτό κυρίως χάριν στις θυσίες της κοινωνίας και ιδιαίτερα των επιχειρήσεων και των εργαζομένων του ιδιωτικού τομέα καθώς οι κοινωνικοί εταίροι προέβησαν σε συμβιβασμούς όποτε χρειάστηκε, πάντοτε με γνώμονα το συμφέρον της οικονομίας.

Η Κύπρος πρέπει να συνεχίσει τις προσπάθειες, με σοβαρότητα και υπευθυνότητα ώστε να αποφύγουμε τα λάθη του παρελθόντος. Η ΟΕΒ επιθυμεί συνέχιση του κλίματος ομοψυχίας και υπευθυνότητας που αναπτύχθηκε ευρύτερα κατά τη διάρκεια του μνημονίου, το οποίο σε συνδυασμό με ένα καλά μελετημένο και ισοζυγισμένο αναπτυξιακό σχέδιασμα, θα πρέπει να χαρακτηρίζει την εθνική οικονομική πολιτική που θα ακολουθούμε στο μέλλον. Οι οποιοσδήποτε πιέσεις, παρεμβάσεις ή αιτήματα που ξεφεύγουν των πλαισίων της αιτιολογημένης ή/και λογικής προσέγγισης και η τυχόν ικανοποίησή τους, θα μας οδηγήσουν πολύ σύντομα σε νέες εφιαλτικές περιπέτειες.

Παρά την έξοδο της χώρας μας από το Μνημόνιο, η πραγματική οικονομία έχει ακόμα πολλά σημαντικά θέματα να διαχειριστεί, με κυριότερα αυτά που αφορούν το ψηλό ποσοστό των μη εξυπηρετούμενων δανείων, την ανεργία ιδιαίτερα ανάμεσα στους νέους, την επαναδραστηριοποίηση των επιχειρήσεων, την αποπληρωμή του τεράστιου δημόσιου χρέους, την προώθηση της μεταρρύθμισης στο δημόσιο τομέα καθώς και την ενίσχυση της εμπιστοσύνης των ξένων επενδυτών προς την κυπριακή οικονομία. Ιδιαίτερης σημασίας παραμένει η ανάγκη εισαγωγής και ενδυνάμωσης πρακτικών μέτρων και κινήτρων για ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και της οικονομίας.

ΑΠΟΧΩΡΗΣΗ ΗΝΩΜΕΝΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΕ (BREXIT)

Όπως είναι γνωστό στις 23 Ιουνίου 2016, το Ηνωμένο Βασίλειο (ΗΒ) αποφάσισε μετά από διενέργεια δημοψηφίσματος, αποχώρηση του από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Brexit). Λόγω του ότι το ΗΒ αποτελεί σημαντικό εμπορικό εταίρο της Κύπρου, τόσο για εισαγωγές όσο και για εξαγωγές προϊόντων και υπηρεσιών, η ΟΕΒ διερεύνησε τις ενδεχόμενες επιπτώσεις του Brexit για την Κυπριακή οικονομία και απέστειλε σχετικό υπόμνημα με τις θέσεις της στους αρμοδίους φορείς. Επίσης, η ΟΕΒ συμμετείχε σε συσκέψεις με σκοπό την προετοιμασία και αποφυγή δυσάρεστων παρενεργειών για τη χώρα μας. Επίσης, η ΟΕΒ απέστειλε επιστολή προς την Βρετανική Συνομοσπονδία Βιομηχανίας (CBI) όπου εξέφρασε το σεβασμό της στην απόφαση του Βρετανικού λαού και μετέφερε διαβεβαίωση των Κυπρίων επιχειρηματιών για συνέχιση της μακράς και στενής σχέσης συνεργασίας μεταξύ των δύο κρατών.

Με τις διαπραγματεύσεις ΕΕ-ΗΒ να βρίσκονται ακόμα σε εκκρεμότητα, το Brexit προκαλεί αβεβαιότητα σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή αλλά και την παγκόσμια οικονομία, καθώς ουδείς μπορεί να προβλέψει επακριβώς τις βραχυπρόθεσμες αλλά και μακροπρόθεσμες οικονομικές συνέπειες, πέρα από τις πολιτικές, που θα προκληθούν στο επιχειρηματικό περιβάλλον και θα επηρεάσουν την οικονομία και τις επιχειρήσεις. Λόγω του ότι για πρώτη φορά ένα κράτος - μέλος αποχωρεί από την ΕΕ, δεν υπάρχει προηγούμενη εμπειρία για τις επιπτώσεις αλλά και για τον τρόπο διαχείρισής τους.

Πολλά θα εξαρτηθούν από τις διαπραγματεύσεις και τον τρόπο αποχώρησης του ΗΒ καθώς και από τις πιθανές διμερείς εμπορικές συμφωνίες που θα συνάψει με άλλες χώρες αλλά και με την ΕΕ σε διάφορα θέματα. Η ΟΕΒ εκτιμά ότι οι επιπτώσεις για τη χώρα μας από το Brexit θα εξαρτηθούν από τον βαθμό υποτίμησης της στερλίνας έναντι του ευρώ, που ήδη παρατηρείται από τη μέρα του δημοψηφίσματος και η οποία καθιστά ακριβότερα τα Κυπριακά προϊόντα και υπηρεσίες για τους Βρετανούς πολίτες.

ΕΜΠΟΡΙΟ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Το 2016 η ΟΕΒ δραστηριοποιήθηκε προς τις ακόλουθες κατευθύνσεις για προώθηση του εμπορίου και των επιχειρηματικών συνεργασιών:

- Προώθησε την ανάπτυξη συνεργασιών των Συνδέσμων μελών της με αντίστοιχους Συνδέσμους άλλων χωρών.
- Διεξήγαγε έρευνα ανάμεσα στις επιχειρήσεις μέλη της.
- Στήριξε τα μέλη της για συμμετοχή σε εμπορικές εκθέσεις στο εξωτερικό.
- Διοργάνωσε την Έκθεση Εξοικονόμησης Ενέργειας Savenergy, την Έκθεση Τεχνολογιών Νερού Envirotech και την Εκπαιδευτική Έκθεση.
- Ενημέρωσε τα μέλη της για τα διάφορα σχέδια χορηγιών που εξήγγειλε η Κυβέρνηση.
- Είχε επαφές με εμπορικούς συμβούλους της Κύπρου στο εξωτερικό, ξένους επιχειρηματίες, πρέσβεις και δημοσιογράφους για προώθηση και προβολή της Κύπρου.
- Επιχειρηματική Αποστολή στην Τεχεράνη (Δες σελίδα 40).

ΤΟΜΕΑΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

Η Βιομηχανία κατά το 2016

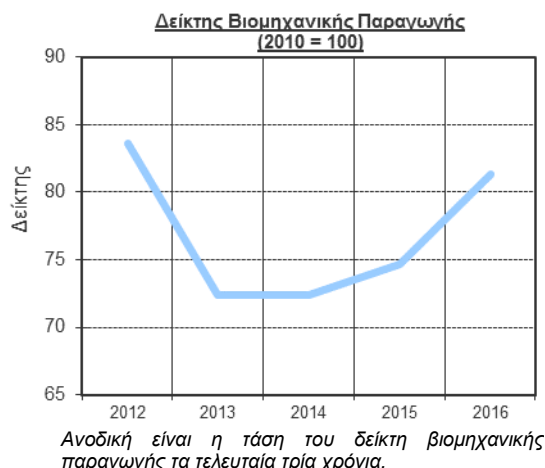
Σημάδια σταθεροποίησης της οικονομικής κατάστασης παρουσιάστηκαν κατά το 2016. Ο ρυθμός ανάπτυξης της Βιομηχανίας παρουσίασε άνοδο φτάνοντας το 6,1% σε σύγκριση με 3,6% το 2015. Παράλληλα, η συνεισφορά του στο ΑΕΠ ανέβηκε στο 4% σε σύγκριση με 3,8% το 2015.

Η διατήρηση των επιπέδων ανταγωνιστικότητας αλλά και των θέσεων εργασίας είναι κρίσιμης σημασίας.

Η ΟΕΒ, για μια ακόμη χρονιά έθεσε τη Βιομηχανία στις προτεραιότητες της με στόχο την ενίσχυση του τομέα και προώθηση προς επίλυση των διαφόρων διαχρονικών προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις του κλάδου. Παρά τις αντικειμενικές δυσκολίες που εξακολουθούν να επικρατούν στην Κυπριακή Βιομηχανία, η ΟΕΒ επικέντρωσε τις προσπάθειες στην εξεύρεση πόρων από τα σχέδια χορηγιών, αλλά και στην εξωστρέφεια των κυπριακών επιχειρήσεων μέσω επαφών της με άλλες εργοδοτικές οργανώσεις στην Ευρώπη καθώς και σε τρίτες χώρες.

Η ΟΕΒ κατά το 2016 ασχολήθηκε με τα ακόλουθα:

- Ετοιμασία της νέας βιομηχανικής στρατηγικής για την Κύπρο σε συνεργασία με το αρμόδιο Υπουργείο που αποσκοπεί στην αύξηση της συνεισφοράς της βιομηχανίας στο ΑΕΠ, τη σταδιακή μετατροπή της παραδοσιακής βιομηχανίας σε ψηφιακή μέσω ενσωμάτωσης νέων τεχνολογιών και μεθόδων στην βιομηχανική παραγωγή και ενίσχυση παραγωγικότητας, καινοτομίας και εξαγωγών.
- Διοργάνωση Επιχειρηματικής Αποστολής στην Τεχεράνη με τη συμμετοχή αριθμού Κυπριακών βιομηχανικών μονάδων με σκοπό την διερεύνηση της προοπτικής εξαγωγών στο Ιράν.
- Τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι βιομηχανίες που είναι εγκατεστημένες σε βιομηχανικές περιοχές και ζώνες.
- Συμμετοχή των Κυπριακών επιχειρήσεων σε εξειδικευμένες ή γενικές εκθέσεις στο εξωτερικό με ιδιωτική συμμετοχή ή με κρατικό περίπτερο, για προώθηση των εξαγωγών.
- Προώθηση της συνεργασίας της Βιομηχανίας με την Ακαδημαϊκή κοινότητα για σκοπούς έρευνας, ανάπτυξης και καινοτομίας.
- Συγκράτηση του λειτουργικού κόστους των βιομηχανιών γεγονός που θα συμβάλει στη βελτίωση της απόδοσης του τομέα. Ιδιαίτερη δραστηριότητα αναπτύχθηκε στη συγκράτηση ή και μείωση του κόστους ηλεκτρικής ενέργειας, νερού, δημοτικών τελών, ενοικίων στις βιομηχανικές περιοχές/ζώνες, περιβαλλοντικών υποχρεώσεων, κ.α.
- Η σταθερότητα και ευρωστία της Κυπριακής Βιομηχανίας συνδέεται άμεσα με τη συγκράτηση των συνεχώς αυξανόμενων ποσοστών ανεργίας. Με τη συμβολή των κρατικών σχεδίων της ΑνΑΔ συνεχίστηκε η προσπάθεια στον τομέα αυτό.
- Προώθηση εισηγήσεων των Μελών που περιλήφθηκαν σε αναλυτικό υπόμνημα της ΟΕΒ προς τον Υπουργό Ενέργειας.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

Η Επιτροπή Βιομηχανίας ασχολήθηκε με τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι Κυπριακές βιομηχανίες. Προς το σκοπό αυτό διενεργήθηκε έρευνα ανάμεσα στις βιομηχανίες-Μέλη της ΟΕΒ για εντοπισμό, καταγραφή και εξεύρεση λύσεων για αντιμετώπιση των προβλημάτων αυτών. Επίσης, η Επιτροπή υπέβαλε εισηγήσεις στο Υπουργείο Ενέργειας αναφορικά με την ετοιμασία της νέας βιομηχανικής στρατηγικής 2016-2020 για την Κύπρο, η οποία έχει στόχο την αύξηση της συνεισφοράς του τομέα στο ΑΕΠ.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Έντονη δραστηριότητα ανέπτυξε η Επιτροπή Ενέργειας της ΟΕΒ κατά το 2016 η οποία λειτουργεί με διευρυμένη σύνθεση. Στη σταθερή σύνθεση της Επιτροπής Ενέργειας, συμμετείχαν εκπρόσωποι από επιχειρήσεις αλλά και από όλους τους Συνδέσμους που λειτουργούν υπό την αιγίδα της ΟΕΒ και οι δραστηριότητες τους σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με θέματα ενέργειας και περιβάλλοντος. Ορισμένοι εξ αυτών είναι ο Παγκύπριος Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Εξοικονόμησης Ενέργειας (ΠΑΣΕΕΞΕ), ο Σύνδεσμος Εταιρειών Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας Κύπρου (ΣΕΑΠΕΚ), ο Σύνδεσμος Εργοληπτών Μηχανολογικών και Ηλεκτρολογικών Έργων Κύπρου (ΣΕΜΗΕΚ), η Ένωση Βιομηχάνων Ηλιακής Ενέργειας Κύπρου (ΕΒΗΕΚ), ο Σύνδεσμος Βιοκαυσίμων, ο Σύνδεσμος Συμβούλων Μηχανικών, Ηλεκτρολόγων, Μηχανολόγων & Ενέργειας, ο Παγκύπριος Σύνδεσμος Παραγωγών Βιοαερίου, η Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου, οι Εταιρείες Πετρελαιοειδών και ο Σύνδεσμος Αιολικής Ενέργειας Κύπρου. Ενίοτε στην Επιτροπή, αναλόγως του θέματος, προσκαλούνται να συμμετέχουν ακαδημαϊκοί, επενδυτές, η Επίτροπος Περιβάλλοντος, κρατικοί αξιωματούχοι κλπ. Η Επιτροπή συνεδρίαζε σε τακτά χρονικά διαστήματα και ασχολήθηκε με ένα ευρύ φάσμα θεμάτων. Πραγματοποίησε επίσης συναντήσεις με διάφορους φορείς όπου έθεσε τις θέσεις των επιχειρήσεων στα σημαντικά θέματα της ενέργειας και του περιβάλλοντος.

Τα σημαντικότερα θέματα με τα οποία ασχολήθηκε η Επιτροπή Ενέργειας της ΟΕΒ είναι:

- Σχέδια Παροχής Χορηγιών και καθεστώτα στήριξης τεχνολογιών ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και εξοικονόμησης ενέργειας.
- Το κόστος της ενέργειας στη Κύπρο και η αναδιάρθρωση των διατιμήσεων ηλεκτρικής ενέργειας.
- Κανόνες αγοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας, Νέο μοντέλο αγοράς ηλεκτρισμού και μεταβατικές ρυθμίσεις.
- Νομοθεσίες/Προτάσεις Νομοθεσιών που αφορούσαν τον τομέα της ενέργειας.
- Έκθεση Εξοικονόμησης Ενέργειας «Savenergy 2016 και Envirotech 2016».
- Βιωσιμότητα Ειδικού Ταμείου ΑΠΕ και ΕΞΕ και τέλος ΑΠΕ.
- Ετοιμασία εμπειριστατωμένων υπομνημάτων με τις θέσεις της ΟΕΒ για τον τομέα της ενέργειας.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Κατά το 2016 συνήλθε για πρώτη φορά η νεοσύστατη ad hoc Επιτροπή Ανταγωνιστικότητας ΟΕΒ. Η Επιτροπή ιδρύθηκε με απόφαση της Εκτελεστικής Επιτροπής με σκοπό να εξετάσει τους λόγους για τους οποίους η Κύπρος πήρε χαμηλή βαθμολογία στην ετήσια Έκθεση Ανταγωνιστικότητας 2016 που ετοίμασε το Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ (ΠΟΦ) και να συμβάλει με υλοποιήσιμες προτάσεις στη βελτίωση της κατάταξης της χώρας μας.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ

Η Επιτροπή Κατασκευαστικού Τομέα ΟΕΒ ασχολήθηκε κυρίως με θέματα που αφορούν τον 'Περί Συμπλεγμάτων Νόμο' για μεταρρύθμιση της τοπικής αυτοδιοίκησης με δημιουργία συμπλέγματος σε κάθε επαρχία καθώς και με το Νομοσχέδιο που ετοιμάστηκε από την Προεδρία της Δημοκρατίας για δημιουργία one-stop-shop για μεγάλες επενδύσεις.

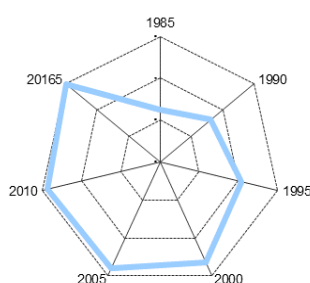
Άλλα θέματα που απασχόλησαν την Επιτροπή ήταν η χρονοβόρα διαδικασία τιτλοποιήσεων/αδειοδοτήσεων ακινήτων και η απόφαση του Υπουργείου Οικονομικών για μείωση του φόρου ακίνητης ιδιοκτησίας για το έτος 2016 και πλήρη κατάργηση του από το 2017.

ΤΟΜΕΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Ο ευρύτερος τομέας των Υπηρεσιών με εξαίρεση τις Χρηματοπιστωτικές Δραστηριότητες και Ενημέρωσης και Επικοινωνίας, σημείωσαν θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης κατά το 2016.

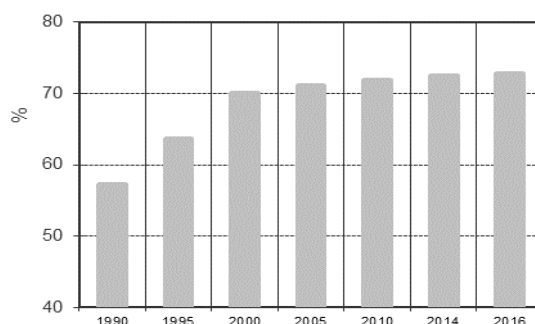
Συγκεκριμένα τις πιο σημαντικές αυξήσεις παρουσίασαν οι τομείς του Χονδρικού και Λιανικού Εμπορίου (7,1%), τομείς των Δραστηριοτήτων Υπηρεσιών Παροχής Καταλύματος και Υπηρεσιών Εμπορίου (10,6%), Επαγγελματικών, Επιστημονικών και Τεχνικών Δραστηριοτήτων (5,8%) και Διοικητικών και Υποστηρικτικών Δραστηριοτήτων (5,8%).

Συνεισφορά του Τομέα των Υπηρεσιών στο ΑΕΠ (%)

Η τεράστια σημασία που διαδραματίζει ο Τομέας των Υπηρεσιών στο ΑΕΠ φαίνεται διαχρονικά αφού από 55% που ήταν το 1980 αυξήθηκε στο 79,8% το 2016.

Επικερδώς Απασχολούμενος Πληθυσμός στους Τριτογενείς Τομείς ως Ποσοστό του Συνόλου (%)

Η αυξητική τάση που χαρακτηρίζει την απασχόληση στον Τομέα των Υπηρεσιών σαν μερίδιο στο σύνολο των επικερδώς απασχολούμενων συνεχίζεται.

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Νέα επίδοση στην ιστορία του Κυπριακού Τουρισμού σημειώθηκε κατά το 2016 σε ότι αφορά τις αφίξεις τουριστών. Στο νησί μας έφτασαν 3.186.531 τουρίστες σε σύγκριση με 2.659.405 το 2015, σημειώνοντας αύξηση 19,8%.

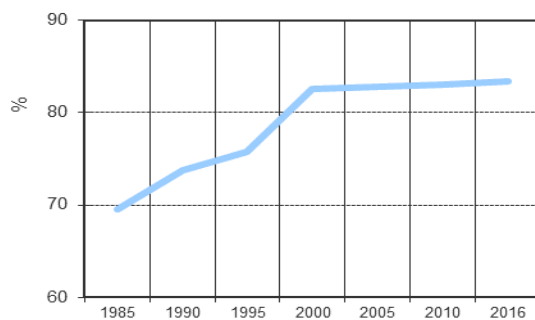
Οι αφίξεις από το Ηνωμένο Βασίλειο, την μεγαλύτερη πηγή τουρισμού για την Κύπρο, ανήλθαν στα 1,15 εκ. παρουσιάζοντας αύξηση 11,2% σε σύγκριση με το 2015. Το 2016 οι αφίξεις από το ΗΒ αντιστοιχούσαν στο 36,4% των συνολικών αφίξεων. Ακολούθησε η Ρωσία με 781.634 καταγράφοντας αύξηση 49% σε σύγκριση με το 2015. Οι αφίξεις από την Ελλάδα ανήλθαν σε 160.254 παρουσιάζοντας αύξηση 15% σε ετήσια βάση. Οι αφίξεις από το Ισραήλ αυξήθηκαν κατά 51% σε ετήσια βάση φτάνοντας στις 148.739, ενώ οι αφίξεις από τη Γερμανία διαμορφώθηκαν στις 124.030 παρουσιάζοντας αύξηση 10,5% σε σύγκριση με το 2015.

Η καλοκαιρινή περίοδος Απριλίου-Οκτωβρίου ήταν ιστορικά η υψηλότερη με 2.722.804 αφίξεις περιηγητών.

Κατά τους χειμερινούς μήνες του 2016 (Ιανουάριος-Μάρτιος και Νοέμβριος-Δεκέμβριος) σημειώθηκαν 463.727 αφίξεις περιηγητών, καταγράφοντας αύξηση 23,2% σε σχέση με τον αριθμό αφίξεων περιηγητών κατά τους αντίστοιχους μήνες του 2015. Η επίδοση των χειμερινών μηνών του 2016 αποτελεί την 4η καλύτερη επίδοση στα χρονικά της Κύπρου, οριακά πίσω από 2001 και το 1997.

Αύξηση, επίσης κατέγραψαν και τα έσοδα από τον τουρισμό το 2016 τα οποία ανήλθαν στα 2.363,4 εκ. ευρώ σε σύγκριση με 2.112,1 εκ. ευρώ το 2015 ή κατά 11,9%. Το συνολικό όφελος σε απόλυτους αριθμούς για τον χρόνο ήταν περίπου 251 εκ. ευρώ έναντι του 2015 και 340 εκ. ευρώ έναντι του 2014.

Μερίδιο Εξαγωγών Υπηρεσιών στο Σύνολο των Εξαγωγών (%)

Κατά το 2016, το μερίδιο των εξαγωγών υπηρεσιών (συμπ. του Τουρισμού) στο σύνολο των εξαγωγών, ήταν γύρω στα 5,8 δισ. ευρώ ενώ ως ποσοστό αυξήθηκε από 58,7% το 1980 στο 83,6% το 2016.

Η ΟΕΒ συμμετείχε στο δημόσιο διάλογο για τη μελέτη διαμόρφωσης της Εθνικής Στρατηγικής Τουρισμού συμμετέχοντας στην ομάδα εστίασης με θέμα «Τοπική Διοίκηση, Υποδομές και Δομημένο Περιβάλλον». Επίσης, μέσα από τις ενέργειες της η ΟΕΒ στήριξε την προώθηση του θεματικού τουρισμού κυρίως μέσα από ιδιωτικές πρωτοβουλίες που αφορούν τον εμπλουτισμό του τουριστικού μας προϊόντος.

Μέσα από τη δράση της Επιτροπής Τουρισμού-ΟΕΒ και σε συνεργασία με οργανωμένα σύνολα όπως ο Σύνδεσμος Τουριστικών Επιχειρήσεων Κύπρου (ΣΤΕΚ), η ΟΕΒ συνεχίζει και θα εντείνει τις προσπάθειες για περαιτέρω ενίσχυση της τουριστικής μας βιομηχανίας.

ΤΟΜΕΑΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Μικρή αύξηση παρουσίασε ο Γεωργικός Τομέας κατά το 2016 με ρυθμό ανάπτυξης 1,9% σε σχέση με ρυθμό ανάπτυξης ύψους 8,8% που ήταν κατά το 2015.

Η συνεισφορά του Τομέα στο ΑΕΠ το 2016 παρέμεινε στα ίδια περίπου επίπεδα με το 2015, δηλαδή στο 1,5% ποσοστό που είναι και ο μέσος όρος συνεισφοράς του Τομέα στο ΑΕΠ κατά την πενταετία 2012-2016.

Οι εξαγωγές γεωργικών προϊόντων αυξήθηκαν κατά 13,7 εκ. ευρώ περίπου και έφθασαν στα 102,8 εκ. ευρώ το 2016 από 89,1 εκ. ευρώ το 2015.

Αυτό οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εξαγωγών πατατών, κατά 11,6 εκ. ευρώ και στις εξαγωγές ψαριών κατά 1,6 εκ ευρώ.

Ανοδο παρουσίασαν οι εξαγωγές γεωργικών προϊόντων κατά το 2016 κυρίως λόγω αύξησης στις εξαγωγές πατατών, ψαριών και εσπεριδοειδών.

ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Η ΟΕΒ αναγνωρίζοντας τις νέες προκλήσεις για τα σύγχρονα περιβαλλοντικά προβλήματα, τις τεχνολογικές εξελίξεις, την ανάγκη διαφοροποίησης του ενεργειακού μίγματος, την προώθηση των ανανεώσιμων πηγών και της εξοικονόμησης του κόστους ενέργειας, μέσα στο 2016 αποφάσισε να δημιουργήσει την Υπηρεσία Ενέργειας & Περιβάλλοντος. Η Υπηρεσία αυτή στελεχώθηκε με εξειδικευμένο και υψηλά καταρτισμένο προσωπικό, ώστε να εξυπηρετηθεί στο μέγιστο βαθμό το στρατηγικό όραμα της ΟΕΒ για την παροχή αναβαθμισμένων υπηρεσιών σε θέματα ενέργειας και περιβάλλοντος και να ικανοποιηθούν οι σύγχρονες ανάγκες των Μελών της ΟΕΒ, της κοινωνίας και της οικονομίας.

ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ

Η ΟΕΒ εκπροσωπήθηκε κατά το 2016 σε συνεδρίες της Συμβουλευτικής Επιτροπής Καταναλωτών στο Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας & Τουρισμού (ΥΕΕΒΤ). Μεταξύ των θεμάτων που απασχόλησαν την Επιτροπή ήταν το Νομοσχέδιο «Περί Ορισμένων Πτυχών της Πώλησης Καταναλωτικών Αγαθών και Συναφών Εγγυήσεων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2016», το μητρώο εμπόρων του μηχανισμού εξώδικης διευθέτησης καταναλωτικών απαιτήσεων (ADR), καθώς και ο Κώδικας Καταναλωτικής Δεοντολογίας (ΚΚΔ) που προωθείται από το ΥΕΕΒΤ.

Στη Συμβουλευτική Επιτροπή Καταναλωτών έγινε επίσης παρουσίαση των αποτελεσμάτων των παραπόνων των καταναλωτών που υποβλήθηκαν στο ΥΕΕΒΤ.

ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Η ΟΕΒ μέσα στα πλαίσια προώθησης των συμφερόντων των μελών της, πρόσφερε σε σημαντικό αριθμό επιχειρήσεων και οργανισμών πολυδιάστατες υπηρεσίες. Συγκεκριμένα το 2016 η ΟΕΒ πρόσφερε σημαντική βοήθεια σε επιχειρήσεις και εργοδότες με την ενεργό συμμετοχή στελεχών της σε κρατικές μεικτές Επιτροπές/Συμβούλια στα οποία συζητούνται κρίσιμης σημασίας θέματα.

Στελέχη της ΟΕΒ διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στην ομαλή και παραγωγική λειτουργία των Επαγγελματικών Συνδέσμων:

- Συμμετείχαν ενεργά στις εργασίες των Διοικητικών Συμβουλίων των Συνδέσμων βοηθώντας στη χάραξη πολιτικής.
- Προώθησαν και υλοποίησαν αποφάσεις των Διοικητικών Συμβουλίων και των Συνελεύσεων των Συνδέσμων.
- Διοργάνωσαν επιχειρηματικές αποστολές στο εξωτερικό για την προώθηση των συμφερόντων των μελών των Συνδέσμων.
- Εκπροσώπησαν τους κύπριους επιχειρηματίες σε ευρωπαϊκές και περιφερειακές οργανώσεις/συνέδρια και προέβαλαν την Κύπρο ως επιχειρηματικό κέντρο διεθνούς κύρους.
- Προετοίμασαν υπομνήματα που υποβλήθηκαν σε Υπουργεία, στη Βουλή των Αντιπροσώπων και άλλους αρμόδιους φορείς.
- Ανύψωσαν το κύρος των επιχειρηματικών Συνδέσμων-μελών της ΟΕΒ.
- Εκπροσώπησαν επιχειρηματικούς Συνδέσμους τόσο σε Κοινοβουλευτικές Επιτροπές όσο και σε άλλες επιτροπές σε Υπουργεία και Ημικρατικούς Οργανισμούς.

Επίσης, στα πλαίσια προβολής του έργου και προώθησης των θέσεών της, στελέχη της ΟΕΒ:

- Συμμετείχαν σε μεγάλο αριθμό ραδιοφωνικών ή τηλεοπτικών εκπομπών για συζήτηση θεμάτων που αφορούν την οικονομία, τις επιχειρήσεις, την ΑΤΑ, το ΓΕΣΥ, κ.α.
- Ενημέρωσαν και βοήθησαν πρακτικά τα μέλη της ΟΕΒ για αξιοποίηση των Εθνικών και Ευρωπαϊκών Σχεδίων Χρηματοδοτήσεων για Επιχειρήσεις με διάφορους τρόπους και μέσα.
- Συναντήθηκαν, έδωσαν συνεντεύξεις ή και αρθρογράφησαν σε εγχώρια και ξένα μέσα μαζικής ενημέρωσης.

ΚΥΠΡΙΑΚΟ ΒΡΑΒΕΙΟ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ 2016

Ο δέκατος διαγωνισμός για το Κυπριακό Βραβείο Καινοτομίας έληξε με επιτυχία το Μάρτιο του 2016. Λήφθηκαν συνολικά 25 αιτήσεις από όλους τους τομείς οικονομικής δραστηριότητας.

Η Επιτροπή του Βραβείου αφού τις αξιολόγησε, βράβευσε σε μια λαμπρή επετειακή τελετή στις 14 Νοεμβρίου 2016, τέσσερεις επιχειρήσεις/υπηρεσίες ως εξής:

- Πρωτογενής Τομέας: The Land of Dreams για την καλλιέργεια του ψαριού οξύρρυγχου καθώς και το σύνολο των παραγόμενων προϊόντων και υπηρεσιών.
- Μεταποιητικός Τομέας: A.C. Technometal Ltd για τον σχεδιασμό και παραγωγή της σειράς συρόμενων συστημάτων αλουμινίου Rabel Super Thermal με δυνατότητα κατασκευής μεγάλων ανοιγμάτων και αντοχή σε ακραίες καιρικές συνθήκες.

- Τριτογενής Τομέας: Axiom Consulting Ltd για την ανάπτυξη και εμπορία πρωτοποριακού λογισμικού προγραμμάτων πιστότητας (loyalty schemes) που επιτρέπει τη γρήγορη επεξεργασία των δεδομένων σε κεντρικά συστήματα βάσεων δεδομένων.
- Ευρύτερος Δημόσιος Τομέας: Υπηρεσία Καταπολέμησης Ναρκωτικών (ΥΚΑΝ) για την καινοτόμα υπηρεσία απεξάρτησης και επανένταξης των νέων από τα ναρκωτικά.

Ο θεσμός του Βραβείου Καινοτομίας είναι μια πρωτοβουλία της ΟΕΒ η οποία στηρίζεται έμπρακτα από το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας & Τουρισμού και το Ίδρυμα Προώθησης Έρευνας και αποτελεί την ανώτατη αναγνωρισμένη διάκριση της επιτυχούς εφαρμογής της καινοτομίας στην Κύπρο.

Κατά την ίδια τελετή, απονεμήθηκαν επίσης τα Βραβεία Έρευνας 2016 του Ιδρύματος Προώθησης Έρευνας. Το Κυπριακό Βραβείο Διακεκριμένου Ερευνητή απονεμήθηκε από κοινού στους Δρ. Μιχαλίνο Ζεμπύλα, Αναπληρωτή Καθηγητή του Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου και Δρ. Χαρίδημο Τσουκά, Καθηγητή του Πανεπιστημίου Κύπρου.

Τα Κυπριακά Βραβεία Έρευνας στην κατηγορία Νέος Ερευνητής απονεμήθηκαν στους:

- Δρ. Ελένη Μούσιη, Μεταδιδακτορική Ερευνήτρια στο Πανεπιστήμιο Κύπρου.
- Δρ. Αλεξία Καγιαβά Μεταδιδακτορική Ερευνήτρια στο Ινστιτούτο Νευρολογίας και Γενετικής Κύπρου.
- Δρ. Δημήτριο Ξεφτέρη, Λέκτορα στο Πανεπιστήμιο Κύπρου.

Τα βραβεία απένειμε η Α.Ε. ο Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας, κ. Νίκος Αναστασιάδης.

ΕΡΓΑΣΙΑΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι εξελίξεις στα θέματα εργασιακών σχέσεων και κοινωνικής πολιτικής κατά το 2016 συνέχισαν να επηρεάζονται και να καθορίζονται από τις συνέπειες της παγκόσμιας χρηματοοικονομικής κρίσης και τις επιπτώσεις της πρωτοφανούς απόφασης του Eurogroup της 15ης Μαρτίου 2013, για «κούρεμα» των καταθέσεων (bail-in).

Αδιαμφισβήτητα, οι τεράστιες προσπάθειες που κατέβαλαν όλες οι παραγωγικές δυνάμεις του τόπου για την σωστή διαχείριση των επιπτώσεων της κρίσης, ειδικά σε σχέση με την σταθεροποίηση και σταδιακή αποκατάσταση της αξιοπιστίας του κυπριακού τραπεζικού συστήματος, την αντιμετώπιση της έλλειψης ρευστότητας των κυπριακών επιχειρήσεων αλλά και των προβλημάτων σε σχέση με την αναδιάρθρωση των χρεών και τη μείωση του υψηλού κόστους δανεισμού, αποτέλεσαν τα κυριότερα χαρακτηριστικά του έτους.

Ωστόσο, κατά το 2016 η κυπριακή οικονομία σημείωσε σημάδια σταθερότητας και ανάκαμψης. Σημαντική εξέλιξη αποτέλεσε η έξοδος της Κύπρου από το Μνημόνιο Συναντίληψης που συνομολογήθηκε το 2013. Σημειώνεται ότι η έξοδος πραγματοποιήθηκε χωρίς την υλοποίηση της τελευταίας αξιολόγησης από την Τρόικα και την καταβολή δόσης ύψους 275 εκ. ευρώ, καθώς δεν ικανοποιήθηκαν τα προαπαιτούμενα για το ΓεΣΥ, την μεταρρύθμιση του δημοσίου και τις αποκρατικοποιήσεις των ημικρατικών οργανισμών.

Σημειώνεται επίσης ότι ο ρυθμός ανάπτυξης του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (ΑΕΠ) για το 2016 ανήλθε στο 2,8% (1,7%: 2015), ενώ ο ρυθμός του πληθωρισμού διαμορφώθηκε στο -1,4% (-2,1%: 2015), συμπληρώνοντας τέσσερα συνεχόμενα χρόνια αποπληθωριστικών πιέσεων.

Η ανεργία παρουσίασε σταδιακή μείωση και σταθεροποίηση σε σχετικά υψηλό ποσοστό για τα δεδομένα της Κύπρου, στο 13,1% (15%: 2015). Το δημόσιο χρέος παρά την σταδιακή μείωση του, παρέμεινε σε υψηλό επίπεδο (110,6% κατά το 3ο τρίμηνο του 2016), ενώ το ύψος των μη εξυπηρετούμενων δανείων συνέχισε να περιορίζει την διοχέτευση ρευστότητας στην αγορά.

Παρά το γεγονός ότι η πλειοψηφία των επιχειρήσεων παρέμεινε σε δεινή οικονομική θέση, οι επιδιώξεις των συντεχνιών για αποκατάσταση των μισθών και παρεμφερών ωφελημάτων που είχαν μειωθεί κατόπιν συμφωνιών ως μέτρο στήριξης των επιχειρήσεων και συγκράτησης των θέσεων εργασίας, ανάγκασαν την ΟΕΒ να προσαρμόσει ανάλογα τις επιδιώξεις και την στρατηγική της με στόχο την στήριξη και υποβοήθηση των επιχειρήσεων για διασφάλιση της βιωσιμότητάς τους.

Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε από την ΟΕΒ στην επίλυση των προβλημάτων που δημιουργήθηκαν ως συνεπακόλουθο των πιο πάνω εξελίξεων, στην ειρηνική ανανέωση των συλλογικών συμβάσεων με συνέχιση της συγκράτησης του εργατικού κόστους, στην μείωση της ανεργίας και στην προώθηση περαιτέρω μέτρων για αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κρίσης και τον εξορθολογισμό των δημοσίων δαπανών.

Η ΟΕΒ, μέσα από μια ολοκληρωμένη προσέγγιση κατέθεσε αριθμό υλοποιήσιμων εισηγήσεων για εκσυγχρονισμό του κράτους και στήριξη των επί μέρους τομέων της οικονομίας. Επιπροσθέτως, υποστήριξε σθεναρά την προσπάθεια μεταρρύθμισης της δημόσιας υπηρεσίας, την ελευθεροποίηση του ωραρίου λειτουργίας των καταστημάτων για ενίσχυση του λιανικού εμπορίου, την ανάθεση εργασιών στον ιδιωτικό τομέα για τόνωση της οικονομίας, την παροχή κινήτρων για αξιοποίηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, την στήριξη της έρευνας και καινοτομίας, την προσέλκυση ξένων επενδυτών και την εξωστρέφεια.

ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΙΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΙΚΕΣ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΕΙΣ

Ο διαπραγματευτικός κύκλος του 2016 είχε τα εξής κύρια χαρακτηριστικά:

- Αφορούσε την ανανέωση των συλλογικών συμβάσεων εργασίας αριθμού μεμονωμένων επιχειρήσεων αλλά και έξι σημαντικών κλάδων. Συγκεκριμένα, κατά το 2015 είχαν λήξει οι εξής κλαδικές συμβάσεις ή / και

«Ειδικές Συμφωνίες»: Τυπογράφων, Μωσαϊκών, Ναυτικών Πρακτόρων (Σημειωτών-Λιμενεργατών και Γραφειακού προσωπικού), Ιδιωτικών Νοσηλευτηρίων, Ξενοδοχείων και Οικοδόμων η οποία έληξε στις 30/06/2015.

- Σε εκκρεμότητα εξακολουθούσε να βρίσκεται και η σύμβαση των Μεταλλουργών που έληξε στις 31/12/2012. Επισημαίνεται ότι οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον εν λόγω κλάδο έχουν διαπραγματευτεί με τις συντεχνίες και έχουν προβεί σε διευθετήσεις για μείωση του εργατικού κόστους σε επίπεδο επιχείρησης.
- Παρά την σταθεροποίηση της οικονομίας και την σταδιακή μείωση της ανεργίας, η διαπραγμάτευση επηρεάστηκε από τις επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης επί των επιχειρήσεων αλλά και επί της απασχόλησης.
- Οι συντεχνίες σε γενικές γραμμές επέδειξαν διάθεση συνεργασίας αξιωνοντας ωστόσο, την αποκατάσταση των μισθών και παρεμφερών ωφελημάτων που μειώθηκαν κατόπιν συμφωνιών κατά τα προηγούμενα έτη.
- Κατά το 2016 η εργατική ειρήνη δεν διασαλεύτηκε ένεκα αποτυχίας για ανανέωση των συλλογικών συμβάσεων, με εξαίρεση την απεργία στην Αφαλάτωση Λεμεσού και στο αεροδρόμιο Λάρνακας (από ομάδα εργαζομένων των εταιρειών Swissport και LGS Handling). Σημειώνεται ότι και στις δυο περιπτώσεις, οι απεργίες πραγματοποιήθηκαν κατά παράβαση του Κώδικα Βιομηχανικών Σχέσεων.
- Σε μερικές περιπτώσεις, οι συμβάσεις δεν ανανεώθηκαν και ως εκ τούτου παραμένουν στις αρχές του 2017 ακόμα υπό διαπραγμάτευση. Στην πλειοψηφία των περιπτώσεων δε, συνομολογήθηκαν ειδικές συμφωνίες για διατήρηση μέρους της μείωσης του εργατικού κόστους, αποκαθιστώντας σταδιακά τις αποκοπές που έγιναν σε μισθούς και παρεμφερή ωφελήματα.

Σε επίπεδο Εργοδοτικών/Επαγγελματικών Συνδέσμων επιτεύχθηκαν οι πιο κάτω συμφωνίες:

Η Σύμβαση της Ξενοδοχειακής Βιομηχανίας, μετά από έντονες διαπραγματεύσεις και υποβολή μεσολαβητικής πρότασης από την Υπουργό Εργασίας, η Συλλογική Σύμβαση ανανεώθηκε για την περίοδο 1/3/2016-31/12/2018 με αποκατάσταση μέρους των ωφελημάτων των εργαζομένων. Επιπλέον, προωθήθηκε νομοθετική ρύθμιση συγκεκριμένων προνοιών της Σύμβασης μέσω Κανονισμών, που αφορούν κυρίως την απασχόληση κατά τις αργίες, το φιλοδώρημα και τα σπασίματα.

Η Σύμβαση του Παγκύπριου Συνδέσμου Εργοδοτών Τυπογράφων ανανεώθηκε για ακόμα ένα έτος (1/1/2016-31/12/2016) με συνέχιση της μείωσης των εργοδοτικών εισφορών στο Ταμείο Προνοίας κατά 4,25% (από 6,25% σε 2%).

Στους Ναυτικούς Πράκτορες, η Συλλογική Σύμβαση του Γραφειακού προσωπικού παρέμεινε ως είχε μέχρι και τις 31/12/2016 χωρίς αύξηση του εργατικού κόστους, ενώ η Συλλογική Σύμβαση των Σημειωτών-Λιμενεργατών ανανεώθηκε για την περίοδο 1/1/2016-31/12/2017 χωρίς αύξηση του εργατικού κόστους.

Τέλος, στην Οικοδομική Βιομηχανία, η «Ειδική Συμφωνία» έληξε στις 30/6/2015 και έκτοτε η διαπραγμάτευση συνεχίζεται προς ανανέωση της Συλλογικής Σύμβασης. Σημαντικό στοιχείο στην διαπραγμάτευση αποτελεί η εκπόνηση νομοσχεδίου από τις συντεχνίες που αφορά τους όρους απασχόλησης των εργαζομένων στην Οικοδομική Βιομηχανία, μέσω του οποίου επιχειρείται η νομοθετική ρύθμιση προνοιών της Συλλογικής Σύμβασης του κλάδου. Βασική προϋπόθεση για την εργοδοτική πλευρά για κατάληξη σε συμφωνία αποτελεί ο εκσυγχρονισμός της σύμβασης.

Ο Νέος Διαπραγματευτικός Κύκλος

Ο νέος διαπραγματευτικός κύκλος αφορά την ανανέωση των Συλλογικών Συμβάσεων αριθμού μεμονωμένων επιχειρήσεων αλλά και σημαντικών κλάδων της οικονομίας.

Συγκεκριμένα, κατά την περίοδο 30/9/2016-31/12/2016 έληξαν οι Συλλογικές Συμβάσεις ή/και «Ειδικές Συμφωνίες» των πιο κάτω κλάδων:

- Τραπεζών
- Τυπογράφων
- Εισαγωγέων Μηχανοκίνητων Οχημάτων
- Εξαγωγέων Εσπεριδοειδών
- Πλοιοκτητών
- Ναυτικών Πρακτόρων (Γραμματειακού Προσωπικού)

Επιπροσθέτως, στις 30/6/2017 λήγει η Σύμβαση του Παγκυπρίου Συνδέσμου Επίπλου και Ξυλουργικών ενώ παραμένουν υπό διαπραγμάτευση οι Συλλογικές Συμβάσεις των πιο κάτω κλάδων:

- Μωσαϊκών
- Μεταλλουργών
- Ιδιωτικών Νοσηλευτηρίων
- Οικοδόμων

ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ

Η προσπάθεια της ΟΕΒ στα θέματα ασφάλειας και υγείας στην εργασία, εστιάζεται στην ενημέρωση και υποβοήθηση των μελών της για τη σωστή εφαρμογή του Κοινοτικού Κεκτημένου όπως έχει ενσωματωθεί στην εθνική νομοθεσία. Προς την κατεύθυνση αυτή έχει αναλάβει διάφορες πρωτοβουλίες, ιδιαίτερα με τη διοργάνωση σεμιναρίων στα οποία συμμετέχουν εργοδότες και διευθυντικά στελέχη επιχειρήσεων.

Το νομοθετικό πλαίσιο επιβάλλει σειρά υποχρεώσεων στους εργοδότες και ειδικά τη διενέργεια γραπτής εκτίμησης των κινδύνων στους χώρους εργασίας και τον καθορισμό μέτρων πρόληψης, αποφυγής, και αντιμετώπισης εργατικών ατυχημάτων και επαγγελματικών ασθενειών.

Σε Ευρωπαϊκό επίπεδο, ειδικά τα τελευταία χρόνια, σημειώνεται τάση για περαιτέρω ενίσχυση των επιπέδων ασφάλειας και υγείας στην εργασία με νομοθετικά και άλλα εργαλεία, κυρίως όμως με την έκδοση Οδηγιών και την μεταφορά τους στο Εθνικό Δίκαιο, για εξειδικευμένα, τεχνικής φύσεως ζητήματα.

Λόγω της πολυπλοκότητας του θεμάτων, η ΟΕΒ έχει συστήσει Ειδική Υπηρεσία στη Γραμματεία της με σκοπό την υποβοήθηση των επιχειρήσεων στην συμμόρφωση τους με τις σχετικές τους υποχρεώσεις.

Κατά το 2016, η ΟΕΒ διατήρησε ενήμερο τον Εργοδοτικό κόσμο σε σχέση με τις σημαντικότερες εξελίξεις στα θέματα ασφάλειας και υγείας στην εργασία και προώθησε καλές πρακτικές και εργαλεία που εφαρμόζονται ή/και αναπτύσσονται σε επιχειρήσεις στην Κύπρο και στο εξωτερικό για υιοθέτηση και συγχρόνως ενίσχυση των επιπέδων ασφάλειας και υγείας στο εργασιακό περιβάλλον που έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση της παραγωγικότητας και την μείωση του αριθμού των ατυχημάτων και των ημερών απουσίας λόγω ασθενείας των εργαζομένων.

ΑΠΕΡΓΙΕΣ ΚΑΙ ΑΠΕΡΓΙΕΣ ΣΤΙΣ ΟΥΣΙΩΔΕΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Το 2016 οι απεργίες που πραγματοποιήθηκαν κατέγραψαν αξιόλογη μείωση σε σχέση με τις απεργίες που πραγματοποιήθηκαν κατά το 2015 (2015: 30, 2016:7). Αντιθέτως, το σύνολο των χαμένων εργασιμην ημερών αυξήθηκε από 13224 το 2015, σε 35302 το 2016 (ποσοστό αύξησης 62.5%). Σημειώνεται πως οι περισσότερες των απολεσθεισών εργατωρών για το 2016 αφορούσαν απεργίες των μελών της Παγκύπριας Συντεχνίας Νοσηλευτών (ΠΑΣΥΝΟ).

Αξιοσημείωτη μείωση ύψους 24,13% παρουσίασε ο αριθμός των επηρεαζόμενων εργαζομένων (2015: 6393, 2016: 4850). Από τις 7 απεργίες που καταγράφηκαν το 2016, οι 3 αφορούν τον ιδιωτικό τομέα, η 1 τον ημικρατικό τομέα και οι υπόλοιπες 3 τον δημόσιο τομέα.

- Στην περίπτωση της Αφαλάτωσης Λεμεσού, η μεσολαβητική πρόταση του Υπουργείου Εργασίας που προέβλεπε την επαναφορά όλων των ωφελημάτων που είχαν περιοριστεί λόγω της κρίσης και καταβολή μισθολογικών αυξήσεων, απορρίφθηκε από τις τοπικές συντεχνίες, οι οποίες αντί να ακολουθήσουν τις διαδικασίες που προβλέπει ο Κώδικας Βιομηχανικών Σχέσεων, εξώθησαν τους εργαζόμενους σε απεργία.
- Στο αεροδρόμιο Λάρνακας, η απεργία έγινε για την διεκδίκηση μισθολογικών αιτημάτων από ομάδα εργαζομένων των εταιρειών Swissport και LGS Handling.
- Σημειώνεται ότι απεργίες πραγματοποιήθηκαν στους υπό αποκρατικοποίηση Ημικρατικούς Οργανισμούς, με αίτημα την ακύρωση της αποκρατικοποίησης τους. Ειδικά στα λιμάνια, οι απεργίες είχαν ως αποτέλεσμα την παράλυση της οικονομικής δραστηριότητας και την πρόκληση ζημιών στις επιχειρήσεις και την οικονομία γενικότερα, προκαλώντας την αγανάκτηση του εργοδοτικού κόσμου.
- Επιπροσθέτως, πραγματοποιήθηκαν απεργίες στα δημόσια νοσηλευτήρια με αίτημα την μισθολογική αναβάθμιση των νοσηλευτών.

Με αφορμή τις πιο πάνω απεργίες, η ΟΕΒ κάλεσε επανειλημμένα το Κράτος να προωθήσει αποτελεσματικούς μηχανισμούς για ρύθμιση της άσκησης του δικαιώματος της απεργίας σε όλες τις ουσιώδεις υπηρεσίες με σκοπό την διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας της οικονομικής και κοινωνικής δραστηριότητας και την αποφυγή φαινομένων ομηροποίησης και διεθνούς διασυρμού του Κράτους από τις συντεχνίες.

Η απουσία νομοθετικού πλαισίου που να ρυθμίζει τις απεργίες στις ουσιώδεις υπηρεσίες και η κατάφορη παραβίαση της Συμφωνίας για τη Διαδικασία Επίλυσης Διαφορών σε Ουσιώδεις Υπηρεσίες και του Κώδικα Βιομηχανικών Σχέσεων από μερίδα του συνδικαλιστικού κινήματος, άφησαν και κατά το 2016 απροστάτευτη την Κυπριακή οικονομία.

Χαρακτηριστικότερη υπήρξε η απεργία τον Μάρτιο των νοσηλευτών που εργάζονται στα δημόσια νοσηλευτήρια και ανήκουν στην Παγκύπρια Συντεχνία Νοσηλευτών (ΠΑΣΥΝΟ). Οι απεργιακές κινητοποιήσεις διάρκεσαν 18 ημέρες και ταλαιπώρησαν χιλιάδες αθώους και ευάλωτους πολίτες. Μικρότερης διάρκειας και εμβέλειας ήταν οι απεργίες σε εταιρείες μεταφορών επιβατών.

Κατά το 2015 η ΟΕΒ, είχε υποβάλει πρόταση για νομοθετική ρύθμιση του δικαιώματος της απεργίας στις ουσιώδεις υπηρεσίες, θέση που επανέλαβε και κατά το 2016. Νομοσχέδιο που κατατέθηκε λίγο πριν τις Βουλευτικές Εκλογές του Μαΐου, απορρίφθηκε από την Βουλή. Δυστυχώς το δικαίωμα της απεργίας στις ουσιώδεις υπηρεσίες συνεχίζει να τυγχάνει κατάχρησης από το συνδικαλιστικό κίνημα, κάτι που καθιστά ακόμη πιο αδήριτη την ανάγκη νομοθετικής ρύθμισης του ζητήματος. Η ΟΕΒ θα συνεχίσει και κατά το 2017 να προωθεί την νομοθετική ρύθμιση των απεργιών στις ουσιώδεις υπηρεσίες.

ΞΕΝΟ ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ

Κατά το 2016 συνεχίστηκε η περιοριστική πολιτική έκδοσης αδειών απασχόλησης αλλοδαπών από τρίτες χώρες (statistics). Οι άδειες αφορούν επί το πλείστον τους τομείς της γεωργίας, της κτηνοτροφίας και των

ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών. Διαχρονική μείωση του αριθμού των αδειών παρατηρείται στον τομέα της μεταποίησης και των κατασκευών.

Η ΟΕΒ υπέδειξε κατ' επανάληψη πως οι αλλοδαποί εργαζόμενοι απασχολούνται σε θέσεις εργασίας για τις οποίες οι Κύπριοι και Κοινοτικοί εργαζόμενοι δεν επιδεικνύουν κανένα ενδιαφέρον (όπως είναι ο ευρύτερος τομέας της γεωργίας και κτηνοτροφίας) ή σε νέους αναπτυσσόμενους τομείς, όπως για παράδειγμα στον τομέα του Forex, που απαιτούν και γλωσσικές δεξιότητες που οι Κύπριοι και Κοινοτικοί εργαζόμενοι δεν κατέχουν.

Επίσης, η ΟΕΒ δεν παρέλειψε να επισημάνει την θετική επίδραση που έχουν οι αλλοδαποί που απασχολούνται σε παραγωγικούς τομείς της οικονομίας και τόνισε την ανάγκη πάταξης της παράνομης και αδήλωτης εργασίας που πλήττει πρωτίστως τις νομοταγείς επιχειρήσεις και την οικονομία στο σύνολό της.

ΑΝΕΡΓΙΑ

Το 2016 σημειώθηκε μείωση του ποσοστού ανεργίας στο 13,1% (2015: 15%). Σημειώνεται ότι ο αριθμός των ανέργων κατά τον Δεκέμβριο του 2016 έφτασε στα 38,255 άτομα σε σύγκριση με 41,259 άτομα κατά τον Δεκεμβριο του 2015.

Κατά το 2016 κατατέθηκαν συγκεκριμένες προτάσεις για ενίσχυση της απασχόλησης και συγκράτηση της ανεργίας. Οι προτάσεις αυτές έχουν μηδενικό ή πολύ χαμηλό κόστος και περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων την επαναπροκήρυξη, βελτίωση και επέκταση των διάφορων σχεδίων στήριξης της απασχόλησης, την απαλλαγή καταβολής εισφορών εργοδότη σε διάφορα κρατικά ταμεία για νέους κάτω των 25 ετών ώστε να ενθαρρυνθεί η απασχόληση της συγκεκριμένης ομάδας, τη μονιμοποίηση των διευρυμένων ωραρίων λειτουργίας των καταστημάτων και την ανάθεση εργασιών από τον δημόσιο στον ιδιωτικό τομέα.

Η ΟΕΒ θεωρεί πως ουσιαστική μείωση της ανεργίας θα επέλθει μόνο μέσα από την σταδιακή επιστροφή της οικονομίας σε συνθήκες βιώσιμης ανάπτυξης και οι προσπάθειες της στρέφονται προς την χάραξη πολιτικής και την κατάθεση εισηγήσεων που θα την υποβοηθήσουν.

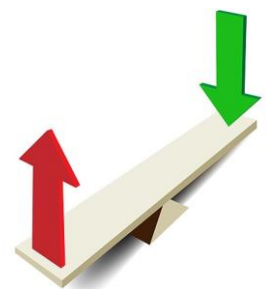
ΚΑΤΩΤΑΤΟΙ ΜΙΣΘΟΙ

Κατά το 2016 δεν εκδόθηκε νέο Διάταγμα με το οποίο να τροποποιείται το ύψος του κατώτατου μισθού και ως εκ τούτου παραμένει σε ισχύ το τελευταίο Διάταγμα που εκδόθηκε το 2012.

Συγκεκριμένα, οι κατώτατοι μισθοί πρόσληψης για τους γραφείς, πωλητές, φροντιστές, νοσηλευτικούς και σχολικούς βοηθούς, βρεφοκόμους και παιδοκόμους παρέμειναν στα €870 μηνιαίως κατά την πρόσληψη και στα €924 για πρόσωπα που συμπληρώνουν 6μηνη υπηρεσία στον ίδιο εργοδότη.

Σε ότι αφορά τους φρουρούς, το ωρομίσθιο παρέμεινε στα €4,90 κατά την πρόσληψη και στα €5,20 μετά από 6μηνη υπηρεσία στον ίδιο εργοδότη, ενώ για τους καθαριστές κτηριακών εγκαταστάσεων τα ωρομίσθια κατά την πρόσληψη και μετά από συμπλήρωση 6μηνης υπηρεσίας παρέμειναν στα €4,55 και €4,84 αντίστοιχα.

Η Ομοσπονδία Εργοδοτών & Βιομηχάνων (ΟΕΒ) διατηρεί την πάγια θέση της για κατάργηση του κατώτατου μισθού ο οποίος υπολογίζεται κατά τρόπο στρεβλό, είναι ιδιαίτερα ψηλός και εκτός των δυνατοτήτων της Κυπριακής οικονομίας, καθώς προσεγγίζει κατώτατους μισθούς άλλων πολύ πιο εύρωστων οικονομικά χωρών ενώ παράλληλα αποτελεί σοβαρό αντικίνητρο για τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

TAMEIO KOINΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

Ρύθμιση οφειλών με δόσεις

Σημαντική εξέλιξη κατά το 2016 αποτέλεσε η ψήφιση νόμου από την Βουλή για την ρύθμιση των οφειλών για τις υπερήμερες εισφορές στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων με δόσεις.

Η παροχή διευκολύνσεων στις επιχειρήσεις για σταδιακή – με δόσεις - εξόφληση των συσσωρευμένων εξαιτίας της κρίσης υποχρεώσεων τους, ταυτόχρονα με την καταβολή των τρεχουσών οφειλών τους προς το Ταμείο, ήταν μια από τις βασικές εισηγήσεις της ΟΕΒ προς το Κράτος. Με την υιοθέτηση της εισήγησης της ΟΕΒ επιτεύχθηκαν αφενός η ελάφρυνση των επιχειρήσεων, που χωρίς δική τους υπαιτιότητα βρέθηκαν σε δεινή οικονομική θέση και αφετέρου η είσπραξη από το Ταμείο των οφειλομένων.

Νομοσχέδιο για την αδήλωτη/παράνομη εργασία

Η Ομοσπονδία Εργοδοτών & Βιομηχάνων (ΟΕΒ) έχει επανειλημμένα επισημάνει πως η παράνομη και αδήλωτη απασχόληση αποτελεί πραγματική μάστιγα που πλήττει τα δημόσια ταμεία, στερεί από τους εργαζόμενους πολύτιμα συνταξιοδοτικά και άλλα ωφελήματα, ενώ δημιουργεί συνθήκες αθέμιτου ανταγωνισμού σε βάρος των οργανωμένων και νομοταγών επιχειρήσεων. Επομένως κρίνεται πολύ σημαντική η ενεργή καταπολέμηση της παράνομης και αδήλωτης εργασίας.

Κατά το 2016 τέθηκε από την Υπουργό Εργασίας σε κοινωνικό διάλογο, νομοσχέδιο που αφορά την καταπολέμηση της αδήλωτης εργασίας. Η ΟΕΒ εξέφρασε τη διαφωνία της αναφορικά με το ύψος των προστίμων που προνοούνται τα οποία θεωρεί εξοντωτικά. Αναμένεται ότι το νομοσχέδιο θα τεθεί ενώπιον της Βουλής για ψήφιση εντός του 2017. Η ΟΕΒ θα παρακολουθεί τις εξελίξεις παρεμβαίνοντας με καταλυτικό τρόπο με σκοπό την υλοποίηση ενός αποτελεσματικού σχεδιασμού που θα μειώσει δραστικά το φαινόμενο αυτό.

Αναλογιστική ανασκόπηση

Τον Απρίλιο του 2016 παρουσιάστηκε από τον Αναλογιστή του Υπουργείου Εργασίας, η Αναλογιστική Ανασκόπηση του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων με ημερομηνία αναφοράς την 31/12/2014.

Οι κύριοι στόχοι της μελέτης ήταν:

- Ανασκόπηση της μελλοντικής οικονομικής κατάστασης του Ταμείου.
- Λογαριασμοί συντάξεων (μακροχρόνιες παροχές) – ανασκόπηση μέχρι το 2080.
- Λογαριασμός ανεργιακού επιδόματος – ανασκόπηση μέχρι το 2030.
- Αναλύσεις ευαισθησίας αποτελεσμάτων ως προς τις κύριες οικονομικές και δημογραφικές παραμέτρους.

Τα κυριότερα συμπεράσματα που προέκυψαν συνοψίζονται στα εξής:

- Το ΤΚΑ αν συντρέξουν οι παραδοχές, θα είναι βιώσιμο μέχρι το 2080.
- Σε σχέση με την γήρανση πληθυσμού: το 2015 περίπου 5 άτομα ηλικίας 15-64 υποστηρίζουν ένα άτομο ηλικίας 65+, το 2080 η αναλογία αυτή διαμορφώνεται 2,5 προς 1.
- Οι δαπάνες συντάξεων ανήλθαν στο 7% του ΑΕΠ το 2015. Το ποσοστό αναμένεται να αυξηθεί στο 9,5% μέχρι το 2060.

TAMEIO ΠΛΕΟΝΑΖΟΝΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Ο αριθμός αιτήσεων που υποβλήθηκαν το 2016 για πληρωμή στο ΤΠΠ, σε σχέση με τον αριθμό των αιτήσεων που υποβλήθηκαν το 2015, ήταν μειωμένος κατά 26% (από 5123, 3779).

Σημειώνεται ότι οι αιτήσεις για πληρωμή στο ΤΠΠ κατά την τελευταία τετραετία (2013–2016) έχουν ως εξής:

2013: 13592
2014: 6846
2015: 5123
2016: 3779

Ο αρμόδιος κλάδος του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας & Κοινωνικών Ασφαλίσεων εξέτασε μέσα στο 2016 συνολικά 5836 αιτήσεις, εγκρίνοντας 4558 (συνολικό ποσό πληρωμής €42,732,960). Ο αριθμός των αιτήσεων που εκκρεμούσαν κατά τις 31/12/16 ήταν 2630 ενώ ο αντίστοιχος αριθμός κατά την 31/12/15 ήταν 5852.

Η Ομοσπονδία Εργοδοτών & Βιομηχάνων (ΟΕΒ), αξιολογώντας τα πιο πάνω δεδομένα, κατέθεσε εισήγηση προς την αρμόδια Υπουργό Εργασίας για μείωση της εργοδοτικής εισφοράς στα πιο πάνω Ταμεία κατά 0,6%. Το πιο πάνω Ταμείο χρηματοδοτείται αποκλειστικά από τους εργοδότες και έχει συσσωρεύσει επαρκές αποθεματικό για κάλυψη των απαιτήσεων για πολλά χρόνια στο μέλλον.

Η μείωση την οποία έχει ζητήσει η ΟΕΒ, θα λειτουργήσει ως ένα σημαντικό και ουσιαστικό μέτρο στήριξης των επιχειρήσεων καθώς διανύουμε μια ιδιαίτερη περίοδο, ένεκα των αρνητικών επιπτώσεων της κρίσης επί της Κυπριακής οικονομίας και των επιχειρήσεων, ενώ θα επενεργήσει θετικά και επί των δημοσίων οικονομικών καθώς το ίδιο ποσοστό καταβάλλει και το Δημόσιο υπό την ιδιότητα του ως εργοδότης.

ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ-ΩΡΑΡΙΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ

Το ζήτημα της οριστικής ρύθμισης των ωραρίων λειτουργίας των καταστημάτων παρέμεινε και κατά το 2016 σε εκκρεμότητα. Παρά τις προσπάθειες της Υπουργού Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων με τους εμπλεκόμενους φορείς για εξεύρεση αποδεκτής λύσης, δεν κατέστη δυνατή η επίτευξη νομοθετικής ρύθμισης των ωραρίων λειτουργίας.

Κατά το 2015 η Βουλή είχε αφαιρέσει το δικαίωμα έκδοσης Διαταγμάτων (με τα οποία διευρύνονταν τα ωράρια λειτουργίας των καταστημάτων) από τον εκάστοτε Υπουργό ενώ είχε επίσης εγκρίνει νομοσχέδιο το περιεχόμενο του οποίου κρίθηκε αντισυνταγματικό με απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου. Οι Κανονισμοί που είχε καταθέσει ακολούθως η Κυβέρνηση για οριστική ρύθμιση του θέματος μετά την απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου, απορρίφθηκαν εκ νέου από την Βουλή με αποτέλεσμα την επαναφορά στον βασικό Νόμο του 2006.

Στις αρχές του 2016, αλυσίδα υπεραγορών οδηγήθηκε στο Επαρχιακό Δικαστήριο με την κατηγορία ότι ένα εκ των καταστημάτων της δεν τήρησε το ωράριο λειτουργίας γενικού καταστήματος και παρέμεινε ανοικτό κατά παράβαση του Νόμου. Η συγκεκριμένη πρόνοια του Νόμου πάνω στην οποία βασίστηκε η καταγγελία κρίθηκε από το Δικαστήριο ως αντισυνταγματική και αντίθετη με την αρχή της διάκρισης των εξουσιών και η επιχείρηση αθώωθηκε και απαλλάχθηκε από τις κατηγορίες. Ως αποτέλεσμα, το λιανικό εμπόριο λειτουργεί με ελεύθερα ωράρια.

Από το 2013, τα διευρυμένα ωράρια λειτουργίας των καταστημάτων αποτέλεσαν ουσιαστικό μέτρο στήριξης της οικονομίας και αποδεδειγμένα δημιούργησαν νέες θέσεις εργασίας, αγκαλιάστηκαν από τους καταναλωτές, αύξησαν τον κύκλο εργασιών του κλάδου και βελτίωσαν τα δημόσια έσοδα. Θέση της ΟΕΒ παραμένει η πλήρης ελευθεροποίηση των ωραρίων λειτουργίας των καταστημάτων.

ΑΥΤΟΜΑΤΗ ΤΙΜΑΡΙΘΜΙΚΗ ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ (ΑΤΑ)

Πάγια θέση της ΟΕΒ αποτελεί ότι η ΑΤΑ είναι παρωχημένος και αναχρονιστικός θεσμός ο οποίος επιβαρύνει τις επιχειρήσεις και τους κλάδους της οικονομίας που τον εφαρμόζουν και κατά συνέπεια το σύστημα θα πρέπει να καταργηθεί. Η αυτόματη αύξηση των απολαβών των εργαζομένων όταν δεν συνάδει με τις οικονομικές δυνατότητες της επιχείρησης και την παραγωγικότητα, υποσκάπτει τη βιωσιμότητά της επιχείρησης και της οικονομίας ως σύνολο.

Το 2016 ξεκίνησε διάλογος μεταξύ της εργοδοτικής και της συνδικαλιστικής πλευράς με στόχο την επίτευξη συμφωνίας. Για το Δημόσιο έχουν γίνει οι εξής ρυθμίσεις:

- α) Η συχνότητα αναπροσαρμογής για υπολογισμό του τιμαριθμού επιμηκύνεται από εξάμηνη σε δωδεκάμηνη βάση και η τιμαριθμοποίηση γίνεται την 1η Ιανουαρίου κάθε χρόνο αντί την 1η Ιανουαρίου και 1η Ιουλίου κάθε χρόνου.
- β) Η ΑΤΑ δεν θα καταβάλλεται αν το δεύτερο και τρίτο τρίμηνο του προηγούμενου έτους καταγράφεται αρνητικός ρυθμός ανάπτυξης του εποχιακά προσαρμοσμένου πραγματικού ΑΕΠ.
- γ) Μετακίνηση από πλήρη σε μερική τιμαριθμική αναπροσαρμογή, με την καταβολή του 50% του ποσοστού της ΑΤΑ.

Ο διάλογος μεταξύ των Κοινωνικών Εταιρών πραγματοποιείται υπό την μεσολάβηση της Υπουργού Εργασίας και θα συνεχιστεί εντός του 2017. Στόχος της ΟΕΒ είναι η ρύθμιση του ζητήματος το ταχύτερο δυνατό, για το καλό της οικονομίας και του τόπου γενικότερα.

ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΥΓΕΙΑΣ

Το 2016 αποτέλεσε σημαντικό έτος εξελίξεων για την εφαρμογή του Γενικού Σχέδιου Υγείας (ΓεΣΥ). Κατά το δεύτερο εξάμηνο του χρόνου κατατέθηκαν στην Βουλή το νομοσχέδιο για την αυτονόμηση των δημόσιων νοσηλευτηρίων και το νομοσχέδιο για την εισαγωγή και εφαρμογή του ΓεΣΥ.

Η ΟΕΒ και η αρμόδια Επιτροπή Υγείας & ΓεΣΥ διεξήλθαν των δύο νομοσχεδίων διαπιστώνοντας πως σε πολλά σημεία, τόσο στο περιεχόμενο όσο και στη φιλοσοφία, απείχαν από τις θέσεις της Οργάνωσης. Μεταξύ άλλων, σημεία διαφωνίας υπήρξαν η αυτονόμηση των δημόσιων νοσηλευτηρίων στη βάση δημόσιου και όχι ιδιωτικού δικαίου και η εισαγωγή του ΓεΣΥ ως μονοασφαλιστικό σύστημα αντί ως πολυασφαλιστικό. Επίσης, αρκετές σημαντικές παράμετροι του ΓεΣΥ όπως το ύψος των εισφορών, είτε δεν καθορίζονται στο σχετικό νομοσχέδιο είτε παραπέμπεται η ρύθμισή τους σε μεταγενέστερο χρόνο μέσα από Κανονισμούς ή άλλες πράξεις.

Η ΟΕΒ υπέβαλε λεπτομερές σημείωμα με κατ' άρθρο εισηγήσεις για τα δύο νομοσχέδια, με στόχο να καταστεί το ΓεΣΥ λειτουργικό, αποδοτικό και βιώσιμο. Δυστυχώς παρά τα διαβήματα της, η ΟΕΒ δεν προσκλήθηκε στην κατ' άρθρο συζήτηση των νομοσχεδίων η οποία συνεχιζόταν μέχρι και το τέλος του 2016. Ιδιαίτερα σε ότι αφορά τις εισφορές, η θέση της ΟΕΒ είναι πως το ύψος των εισφορών πρέπει να είναι ισομερείς και να έχει προηγηθεί επαρκής, εμπειριστατωμένη και διεξοδική μελέτη οικονομικών επιπτώσεων.

Τον Ιούλιο πραγματοποιήθηκε μαραθώνια συνεδρία του Διοικητικού Συμβουλίου της ΟΕΒ για το ΓεΣΥ στην οποία έγιναν παρουσιάσεις από τον Υπουργό Υγείας, τον Οργανισμό Ασφάλισης Υγείας, τον Παγκύπριο Σύνδεσμο Ιδιωτικών Νοσηλευτηρίων, το Σύνδεσμο Ασφαλιστικών Εταιρειών Κύπρου και τον Παγκύπριο Ιατρικό Σύλλογο. Άλλη σημαντική εξέλιξη ήταν η ολοκλήρωση της διαδικασίας διαγωνισμού για το σύστημα πληροφορικής που θα υποστηρίξει το ΓεΣΥ και της κατακύρωσης του στον επιτυχόντα προσφοροδότη.

Η ΟΕΒ τάσσεται υπέρ της εφαρμογής ενός βιώσιμου και λειτουργικού ΓεΣΥ, η υλοποίηση του οποίου θα αποτελέσει σημαντικότερη κοινωνική παροχή και θα αναβαθμίσει το επίπεδο των παρεχόμενων υπηρεσιών υγείας προς όλους τους δικαιούχους. Λόγω του μεγέθους, της πολυπλοκότητας και τους κόστους εφαρμογής του συστήματος, η ΟΕΒ θέτει αριθμό προϋποθέσεων για την επιτυχή εφαρμογή του.

Οι θέσεις αρχής της ΟΕΒ για το ΓεΣΥ, όπως επικαιροποιήθηκαν κατά το 2016 από το Διοικητικό Συμβούλιο, έχουν ως ακολούθως:

1. Η ΟΕΒ υποστηρίζει την εφαρμογή του ΓεΣΥ.
2. Το ΓεΣΥ πρέπει να είναι λειτουργικό και οικονομικά βιώσιμο.
3. Το σύστημα πρέπει να διασφαλίζει τον επί ίσοις όροις ανταγωνισμό μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα κάτω από ένα κοινό νομικό και φορολογικό πλαίσιο.
4. Πρέπει να διασφαλιστεί το δικαίωμα του ασθενή στην ελεύθερη επιλογή ιατρού, νοσηλευτηρίου και ασφαλιστικού πάροχου. Το ΓεΣΥ πρέπει να εφαρμοστεί εξ αρχής ως πολυασφαλιστικό.
5. Η αυτονόμηση των δημόσιων νοσηλευτηρίων αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την εφαρμογή του ΓεΣΥ. Η διοικητική, λειτουργική και οικονομική αυτονόμηση πρέπει να είναι ουσιαστική και στη βάση του ιδιωτικού δικαίου. Αναγνωρίζεται η ανάγκη εισαγωγής μεταβατικών ρυθμίσεων κάτω από όρους και προϋποθέσεις, ενώ πρέπει να γίνει πρόβλεψη για στήριξη του ιδιωτικού τομέα.
6. Η έναρξη των εισφορών πρέπει να γίνει αμέσως μετά την εφαρμοσμένη αυτονόμηση των δημόσιων νοσηλευτηρίων.
7. Το Ταμείο Ασφάλισης Υγείας πρέπει να παραμείνει ανεξάρτητο, ενώ την ευθύνη διαχείρισής του πρέπει να έχουν κατ' αναλογία της συνεισφοράς τους μόνο τα μέρη που το χρηματοδοτούν και τα χρήματα να αξιοποιούνται αποκλειστικά για την κάλυψη των παροχών του ΓεΣΥ.
8. Τυχόν διορθωτικές ενέργειες για την βιωσιμότητα του Ταμείου ΔΕΝ πρέπει να συμπεριλαμβάνουν αύξηση του ποσοστού εισφορών.
9. Πρέπει να τεθεί ανώτατο ύψος (πλαφόν) επί των συνολικών εισοδημάτων πάνω στα οποία θα καταβάλλονται εισφορές.
10. Πρέπει να συσταθεί ανεξάρτητος Εποπτικός Μηχανισμός που θα ελέγχει τη λειτουργία του συστήματος.

Η ΟΕΒ θα συνεχίσει και κατά το 2017 να παρακολουθεί στενά τα ζητήματα υγείας, βρισκόμενη σε συνεχή επαφή με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς και διαβουλευόμενη με τα επηρεαζόμενα Μέλη και Επαγγελματικούς Συνδέσμους που εκπροσωπεί.

ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ

Η μεταρρύθμιση της δημόσιας υπηρεσίας αποτελεί προτεραιότητα για την ΟΕΒ, η οποία θεωρεί απαραίτητη για την ανάπτυξη της οικονομίας, την συγκράτηση του κρατικού μισθολογίου στα πλαίσια των πραγματικών δυνατοτήτων της οικονομίας, την προαγωγή της αξιοκρατίας στον τρόπο προσλήψεων και προαγωγών και την εξάλειψη των κομματικών παρεμβάσεων. Προς αυτό τον σκοπό, η ΟΕΒ έχει συστήσει *ad hoc* Επιτροπή για τη Μεταρρύθμιση της Δημόσιας Υπηρεσίας.

Κυριότερη εξέλιξη για το θέμα αυτό υπήρξε η καταψήφιση του μεταρρυθμιστικού πλαισίου από την Βουλή κατά τον Δεκέμβριο 2016. Συγκεκριμένα, καταψηφίστηκαν τα πέντε από τα έξι σχετικά νομοσχέδια (περιλαμβανομένου του νομοσχεδίου για την συγκράτηση του κρατικού μισθολογίου) ενώ το έκτο παρατέμφθηκε για περαιτέρω διαβούλευση. Η ΟΕΒ, παρά τις επιφυλάξεις της για το γεγονός πως τα νομοθετήματα δεν ανταποκρίνονταν πλήρως στις ανάγκες της οικονομίας και στις προσδοκίες του επιχειρηματικού κόσμου, υποστήριξε την ψήφιση των νομοσχεδίων θεωρώντας πως θα επιφέρουν βελτίωση σε σχέση με την υφιστάμενη κατάσταση. Δυστυχώς, οι παρεμβάσεις της ΟΕΒ δεν έφεραν το επιθυμητό αποτέλεσμα.

Η ΟΕΒ εξάλλου ζήτησε την μη παραχώρηση μισθολογικών προσαυξήσεων προς τους δημόσιους υπάλληλους, το κόστος των οποίων εκτιμάται γύρω στα 75 εκατομμύρια ευρώ για τη διετία 2017-2018. Η ΟΕΒ πρότεινε όπως η δαπάνη αυτή διατεθεί υπό μορφή εφάπαξ παροχών στις ομάδες των πολιτών που συνεχίζουν να υποφέρουν περισσότερο από τις συνέπειες της οικονομικής κρίσης όπως είναι οι χαμηλοσυνταξιούχοι, οι μακροχρόνια άνεργοι και οι μονογονιοί. Δυστυχώς ούτε σε αυτό εισακούστηκε η ΟΕΒ.

Παρά τις αρνητικές εξελίξεις, η ΟΕΒ θα συνεχίσει και εντός του 2017 να παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις και να προωθεί αιτιολογημένες και εμπειριστατωμένες προτάσεις για τη μεταρρύθμιση.

ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΑΝΔΡΩΝ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΩΝ – ΒΡΑΒΕΙΑ ΕΡΙΦΥΛΗ

Η προώθηση της συμμετοχής της γυναίκας στην αγορά εργασίας, στην επιχειρηματικότητα και στην κυπριακή οικονομία γενικότερα, αποτελεί διαχρονικά θέμα ιδιαίτερης σημασίας για την ΟΕΒ. Μέσα στα πλαίσια του πολυδιάστατου έργου της και με στόχο την προαγωγή της ισότητας ανδρών και γυναικών σε όλους τους τομείς και στην απασχόληση ειδικότερα, η ΟΕΒ συμμετέχει ενεργά στον διάλογο και στα Σώματα που ασχολούνται με θέματα ισότητας, ενώ αναλαμβάνει και η ίδια πρωτοβουλίες και δράσεις.

Κατά το 2016, περιλήφθηκε στους σκοπούς της ΟΕΒ, με σχετική τροποποίηση του Ιδρυτικού της Εγγράφου, με τον πλέον επίσημο τρόπο, η προώθηση της ισότητας ανδρών και γυναικών στην απασχόληση, η ενθάρρυνση της γυναικείας επιχειρηματικότητας και η προώθηση της ισόρροπης συμμετοχής των δύο φύλων σε θέσεις λήψεως αποφάσεων.

Περαιτέρω, η ΟΕΒ:

- Συμβάλλει στη διαμόρφωση της γενικής πολιτικής στα θέματα που αφορούν τις γυναίκες στα πλαίσια του Συμβουλίου του Εθνικού Μηχανισμού για τα Δικαιώματα της Γυναίκας και των διαφόρων Υποεπιτροπών του.
- Προωθεί την ορθή εφαρμογή της Νομοθεσίας περί ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών, μέσα από τη δράση της στην Επιτροπή Ισότητας των Φύλων στην Απασχόληση και Επαγγελματική Εκπαίδευση.
- Υποστηρίζει και συμβάλλει στην διαμόρφωση και προβολή των θέσεων της Κυπριακής Ομοσπονδίας Γυναικών Επαγγελματιών-Επιχειρηματιών (ΚΟΓΕΕ).

Επιπλέον, το 2016, ΟΕΒ και ΚΟΓΕΕ αποφάσισαν την θέσπιση των Ετήσιων Βραβείων Γυναικείας Αριστείας «ΕΡΙΦΥΛΗ». Σκοπός των Βραβείων είναι να επιβραβεύσουν και να τιμήσουν τον στρατηγικό και σημαντικό ρόλο των γυναικών στην ανάπτυξη της σύγχρονης οικονομίας, της καινοτομίας και της προαγωγής της επιχειρηματικότητας.

Τα πρώτα Βραβεία Γυναικείας Αριστείας «Εριφύλη» 2016 απονεμήθηκαν ως εξής:

- «Γυναίκα Επιχειρηματίας»: Επιβράβευση των γυναικών που διευθύνουν με επιτυχία επιχειρήσεις ή οργανισμούς. Η Επιτροπή Αξιολόγησης έλαβε υπόψη ανάμεσα σε άλλα, τον τρόπο ανάπτυξης επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, την επίδειξη προοδευτικών πολιτικών σε σχέση με την διαχείριση των επιχειρήσεων και του ανθρώπινου δυναμικού και την εταιρική κοινωνική ευθύνη. Το Βραβείο Εριφύλη «Γυναίκα Επιχειρηματίας» 2016, απονεμήθηκε στην κυρία Ειρένα Γεωργιάδου, Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου της Ελληνικής Τράπεζας Δημόσια Εταιρεία Λτδ.
- «Γυναίκα Ηγέτης»: Οι γυναίκες αυτές τιμούνται για την επαγγελματική αριστεία, την κοινωφελή εργασία και την προώθηση και ενίσχυση των γυναικών επαγγελματιών, επιχειρηματιών και εργαζομένων. Το Βραβείο Εριφύλη «Γυναίκα Ηγέτης» 2016, απονεμήθηκε στην κυρία Ανδρούλα Βασιλείου, η οποία έχει επιδείξει ηγετικές ικανότητες και έχει σημαντική εμπλοκή στα κοινά στην Κύπρο και στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Σημειώνεται ότι οι Βραβευθείσες επιλέχθηκαν από την Επιτροπή Αξιολόγησης των Βραβείων ανάμεσα από ένα σημαντικό αριθμό αξιόλογων υποψηφιοτήτων.

ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟ ΣΩΜΑ

Τα κυριότερα θέματα που απασχόλησαν το Σώμα το 2016 ήταν:

- Τροποποίηση του περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμου και οι σχετικοί Κανονισμοί (Αδήλωτη Εργασία).
- Ο περί της Εφαρμογής των Μέτρων που Διευκολύνουν την Άσκηση των Δικαιωμάτων των Εργαζομένων στο Πλαίσιο της Ελεύθερης Κυκλοφορίας των Εργαζομένων Νόμος του 2016.
- Ο περί Οργάνωσης του Χρόνου Εργασίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 2016.
- Ο περί Εργοδοτούμενων με Εργασία Ορισμένου Χρόνου (Απαγόρευση Δυσμενούς Μεταχείρισης) (Τροποποιητικός) Νόμος του 2016.
- Ο περί Εργοδοτούμενων με Μερική Απασχόληση (Απαγόρευση Δυσμενούς Μεταχείρισης) (Τροποποιητικός) Νόμος του 2016.
- Ο περί Ενημέρωσης του Εργοδοτούμενου από τον Εργοδότη για τους Όρους που διέπουν τη Σύμβαση ή τη Σχέση Εργασίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 2016.
- Ο περί Προστασίας των Μισθών (Τροποποιητικός) Νόμος του 2016.
- Ο περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμος.
- Ο περί Ελέγχου των Ωρών Οδήγησης και Ανάπαυσης των Οδηγών Ορισμένων Οχημάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2016.

ΆΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΕΡΓΑΣΙΑΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Σε όλη τη διάρκεια του 2016, τα στελέχη της ΟΕΒ, είτε τηλεφωνικώς είτε σε προσωπικές συναντήσεις, παρείχαν σε μεγάλο αριθμό εργοδοτών συμβουλευτική πληροφόρηση και καθοδήγηση για τον ορθό χειρισμό εργατικών διαφορών, για την εφαρμογή της εργατικής νομοθεσίας, για θέματα σχετικά με τις συνθήκες και το περιβάλλον εργασίας, για την ισότητα και την σεξουαλική παρενόχληση, για την κοινωνική ασφάλιση, για θέματα ασφάλειας και υγείας στην εργασία, για τα ισχύοντα επίπεδα μισθοδοσίας και παρεμφερών ωφελημάτων στην Κύπρο και το εξωτερικό κλπ.

Επίσης, στα πλαίσια προβολής του έργου της ΟΕΒ και προώθησης της ευρύτερης πολιτικής της για την οικονομία, στελέχη της ΟΕΒ:

- Συμμετείχαν σε μεγάλο αριθμό ραδιοφωνικών ή και τηλεοπτικών εκπομπών και συζητήσεων, θεμάτων της τρέχουσας εργασιακής και κοινωνικής επικαιρότητας.
- Παρευρέθηκαν, εξέφρασαν απόψεις και απάντησαν σε ερωτήσεις σε πολυάριθμες συνεδρίες διαφόρων Κοινοβουλευτικών Επιτροπών κατά την εξέταση σχεδίων ή προτάσεων νόμων, σχεδίων κανονισμών ή γενικών θεμάτων που αφορούσαν ή επηρέαζαν Μέλη της ΟΕΒ.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

Μέσα στα πλαίσια των συνεχών προσπαθειών της ΟΕΒ για στήριξη της ανάπτυξης των Κυπριακών επιχειρήσεων, ξεχωριστής σημασίας ρόλο διαδραμάτισαν κατά τη διάρκεια του 2016 τα θέματα κατάρτισης.

Έχοντας σαν στόχο επιμόρφωσης τις Αρχές της Σύγχρονης Διοίκησης και τη Γνώση για την Ποιότητα, το θεματολόγιο των προγραμμάτων ήταν και το 2016 πλούσιο, καλύπτοντας ένα ευρύ φάσμα αναγκών κατάρτισης.

Πάντοτε, με γνώμονα τις σύγχρονες απαιτήσεις των καιρών, με συστηματικότητα και πιστότητα Ποιότητας στην εκπαίδευση, χωρίς συμβιβασμούς στην εξυπηρέτηση της διαρκούς βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας των Κυπριακών προϊόντων και υπηρεσιών, έγινε κατορθωτό να προσφερθούν μαζί με τα επαναλαμβανόμενα επιτυχημένα προγράμματα και άλλα πρωτοποριακά Προγράμματα Ανάπτυξης Διεύθυνσης και Διεύθυνσης Ανθρώπινων Πόρων.

Στην προσπάθεια αυτή, σταθερός αρωγός ήταν η Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού που με την οικονομική και άλλη στήριξή της θεμελίωσε γερά τον πυλώνα της εκπαίδευσης που οικοδόμησε η ΟΕΒ.

Με επιτυχία διοργανώθηκαν ανοικτά Πολυεπιχειρησιακά Προγράμματα, τα οποία συμπλήρωσαν με επιτυχία 750 και πλέον διευθυντικά στελέχη επιχειρήσεων του Ιδιωτικού και Δημόσιου Τομέα. Παράλληλα διοργανώθηκαν Ενδοεπιχειρησιακά Προγράμματα τα οποία παρακολούθησαν 130 συμμετέχοντες από επιχειρήσεις όλων των κλάδων της οικονομικής δραστηριότητας. Τα προγράμματα αυτά αφορούσαν στην πλειοψηφία τους κατάρτιση σε θέματα Εξοικονόμησης Ενέργειας, Διοίκησης Παραγωγής, Συστημάτων Υποστήριξης Διεύθυνσης, Εργατικής Νομοθεσίας, Διεύθυνσης Ανθρώπινου Δυναμικού και Ασφάλειας και Υγείας στους Χώρους Εργασίας.

Επίκεντρο στα Προγράμματα Ανάπτυξης Διεύθυνσης, ήταν τα θέματα Διεύθυνσης Ανθρώπινων Πόρων και η εφαρμογή εξειδικευμένων πρακτικών. Συγκεκριμένα διοργανώθηκαν τέσσερα Προγράμματα που αφορούσαν, τα Συστήματα Αμοιβών, την Αξιολόγηση Προσωπικού και την Εφαρμογή Βασικών Δεικτών (HR Metrics) Ανθρώπινου Δυναμικού.

Ιδιαίτερης σημασίας παρουσία στο θεματολόγιο κατάρτισης της ΟΕΒ είχαν κι' αυτή τη χρονιά Προγράμματα που αφορούσαν το Σύγχρονο «Μάνατζμεντ» και τις Εργασιακές Σχέσεις στο Χώρο Εργασίας. Η τεράστια επιτυχία που σημείωσαν τα Προγράμματα αυτά δεικνύει το μεγάλο ενδιαφέρον των Κυπριακών επιχειρήσεων για τα σύγχρονα στοιχεία του «μάνατζμεντ».

Προγράμματα διοργανώθηκαν επίσης για τον ευρύτερο κλάδο της Βιομηχανίας. Συγκεκριμένα, πραγματοποιήθηκαν με επιτυχία τα προγράμματα: Αποτελεσματικές Στρατηγικές Inbound Internet Marketing, Διαχείριση της Αξιοπιστίας του Ηλεκτρομηχανολογικού Εξοπλισμού, Ενεργειακή Αποδοτικότητα με Έξυπνες Τεχνολογικές Εφαρμογές, Στρατηγικές Διοίκησης Οικογενειακών Επιχειρήσεων και η Επόμενη Γενιά, Πλάνο Διαδοχής: Στρατηγικές, Διαδικασίες, Μηχανισμοί στις Οικογενειακές Επιχειρήσεις κ.λ.π.

Συνεπής στην προσπάθεια της για ενημέρωση των επιχειρήσεων και οργανισμών μελών της όσον αφορά νομοθετικές ρυθμίσεις που τους επηρεάζουν, η ΟΕΒ διοργανώνει επίσης εκπαιδευτικά προγράμματα Πρώτων Βοηθειών σε σχέση με τις υποχρεώσεις των εργοδοτών που απορρέουν από τους περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμους.

Το Τμήμα Ανάπτυξης Διεύθυνσης με στόχο την ποιοτική εξυπηρέτηση των μελών, πιστοποιήθηκε από την Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού στο τομέα παροχής υπηρεσιών κατάρτισης και εκπαίδευσης, με το σύστημα διαχείρισης EN ISO 9001:2008 και ως κέντρο επαγγελματικής κατάρτισης.

ΜΕΛΕΤΕΣ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΑΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΟΥ ΕΡΓΟΥ «ΥΓΙΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ, ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ»

Περί τα τέλη του 2015, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε πρόταση της Ομοσπονδίας Εργοδοτών και Βιομηχάνων (ΟΕΒ) για τη συγχρηματοδότηση έργου με τίτλο «Υγιείς Εργασιακές Σχέσεις, Σύγχρονες Επιχειρήσεις» (Β Φάση) στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Απασχόληση, Ανθρώπινο Κεφάλαιο και Κοινωνική Συνοχή» 2007-2013 που συγχρηματοδοτείται από την Κυπριακή Δημοκρατία και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Κυπριακή Δημοκρατία

Διαρθρωτικά Ταμεία
της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην Κύπρο

Στόχος του έργου είναι η γεφύρωση του χάσματος που έχει προκληθεί μεταξύ των οικονομικών και λειτουργικών πιέσεων που προκαλεί η οικονομική κρίση στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις και της ανάγκης ορθής και αποτελεσματικής εφαρμογής του εργασιακού νομοθετικού και θεσμικού πλαισίου που αφορά τις εργασιακές σχέσεις.

Μέσα από τις δράσεις του, το έργο έχει ως κυριότερο στόχο τη βελτίωση της ποιότητας εφαρμογής του Κυπριακού νομοθετικού και θεσμικού πλαισίου εργασιακών σχέσεων ανάμεσα στις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (ΜΜΕ) μέσα από μια ολοκληρωμένη και στοχευμένη προσέγγιση.

Οι δράσεις του έργου ανταποκρίνονται κατά τρόπο συγκεκριμένο στις διαπιστωμένες ελλείψεις που παρουσιάζουν οι Κυπριακές ΜΜΕ στην ορθή και αποτελεσματική εφαρμογή του νομοθετικού και θεσμικού πλαισίου που αφορά τις εργασιακές σχέσεις και που οδηγεί σε καταγγελίες και δαπανηρές δικαστικές διαδικασίες εναντίον τους, αλλά και σε δυσάρεστες συνέπειες για τους εργοδοτούμενους και την απασχόληση.

Οι ελλείψεις αυτές είναι τόσο δομικές όσο και λειτουργικές και οφείλονται στο μικρό μέγεθος και οικογενειακό χαρακτήρα των επιχειρήσεων που καθιστά ασύμφορη την απασχόληση εξειδικευμένων Λειτουργών Ανθρώπινου Δυναμικού και Εργασιακών Σχέσεων, πέραν των δυσκολιών που η παρατεταμένη οικονομική κρίση επιβάλλει.

Κατά το 2016, η ΟΕΒ υλοποίησε τις πιο κάτω δράσεις στο πλαίσιο ενός ολοκληρωμένου σχεδίου και μιας ολιστικής προσέγγισης:

- Διεξαγωγή συγκριτικής έρευνας με στόχο την σύγκριση των πορισμάτων με τα αποτελέσματα που κατέγραψε η αρχική έρευνα στην Α φάση του έργου το 2014. Στο πλαίσιο των πορισμάτων της έρευνας εξετάστηκαν οι μεταβολές στα οικονομικά δεδομένα και την απασχόληση στις επιχειρήσεις μετά τον Μάρτιο του 2013 όταν οι αποφάσεις του Eurogroup οδήγησαν στην αναγκαστική συμμετοχή των καταθετών στη διάσωση του τραπεζικού συστήματος.
- Αναθεώρηση του προτύπου πιστοποίησης επιχειρήσεων σε θέματα εργασιακών σχέσεων με τίτλο Sound Industrial Relations 2014 (SIR 2014).
- Καταγραφή και προσδιορισμός ανεπτυγμένων επαγγελματικών δεξιοτήτων Λειτουργών Εργασιακών Σχέσεων και ετοιμασία εκπαιδευτικού υλικού.
- Πραγματοποίηση εκπαίδευσης και πιστοποίησης των ανεπτυγμένων επαγγελματικών δεξιοτήτων 62 Λειτουργών Εργασιακών Σχέσεων.
- Παροχή Συμβουλευτικών Υπηρεσιών σε 9 επιχειρήσεις για την πιστοποίησή τους με το Πρότυπο SIR 2014.
- Σύσταση του Δικτύου Επαγγελματιών Εργασιακών Σχέσεων και Διεύθυνσης Ανθρώπινου Δυναμικού και πραγματοποίηση της 1^{ης} Συνάντησής του.

Εκπαιδευτικά Προγράμματα Πρώτων Βοηθειών στην Εργασία

Συνεπής στην προσπάθεια της για ενημέρωση των επιχειρήσεων και οργανισμών μελών της όσον αφορά νομοθετικές ρυθμίσεις που τους επηρεάζουν, η ΟΕΒ διοργανώνει επίσης εκπαιδευτικά προγράμματα Πρώτων Βοηθειών σε σχέση με τις υποχρεώσεις των εργοδοτών που απορρέουν από τους περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμους. Κατά το 2016 εκπαιδεύτηκαν πέραν των 100 ατόμων.

Έργα Μικρής Διάρκειας

Παράλληλα πραγματοποιήθηκαν διάφορα έργα μικρής διάρκειας που αφορούσαν:

- Τη δημιουργία ή/και αναβάθμιση περιγραφών θέσεων εργασίας.
- Τη δημιουργία εγχειριδίων προσωπικού.
- Την πραγματοποίηση αξιολογήσεων 360 degrees feedback (ανατροφοδότηση από πελάτες και συνεργάτες).
- Την πραγματοποίηση εργαστηρίων καταιγισμού ιδεών (brainstorming sessions) για επίλυση προβλημάτων ή/και εξεύρεση καινοτόμων πρακτικών.
- Τον Σχεδιασμό και πραγματοποίηση ερευνών απόψεων και αντιλήψεων προσωπικού για τον εντοπισμό των τομέων διεύθυνσης ανθρώπινου δυναμικού που χρήζουν αναβάθμισης και εκπόνηση σχετικού πλάνου δράσης.
- Την Διεξαγωγή εργαστηρίων για την ανάπτυξη διαπροσωπικών δεξιοτήτων.

ΑΛΛΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΑΡΧΗΓΟΥΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΚΟΜΜΑΤΩΝ

Με πρωτοβουλία της Ομοσπονδίας Εργοδοτών & Βιομηχάνων (ΟΕΒ) πραγματοποιήθηκε σειρά συναντήσεων με όλα τα Κοινοβουλευτικά Κόμματα, αμέσως μετά τη συγκρότηση της νέας Βουλής σε σώμα τον Ιούνιο και Ιούλιο του 2016. Οι συναντήσεις αποτελούν μέρος της νέας πολιτικής της ΟΕΒ για διαμόρφωση και διατήρηση ανοιχτών καναλιών επικοινωνίας με τα κόμματα, με στόχο την προώθηση των πολιτικών που προάγουν τα συμφέροντα της εθνικής οικονομίας.

Οι συναντήσεις πραγματοποιήθηκαν κατά την περίοδο Ιούλιος-Σεπτέμβριος 2016 με τις ηγεσίες του ΑΚΕΛ, της Συμμαχίας Πολιτών, της ΕΔΕΚ, του Κινήματος Οικολόγων, του Κινήματος Αλληλεγγύη, του Δημοκρατικού Συναγερμού, του Δημοκρατικού Κόμματος και του ΕΛΑΜ. Στην ατζέντα σε όλες τις συναντήσεις ευρίσκονταν σημαντικά ζητήματα τα οποία η ΟΕΒ χαρακτηρίζει ως μείζονος σημασίας και αφορούν την:

- εφαρμογή ενός βιώσιμου και ποιοτικού Γενικού Συστήματος Υγείας
- αναδιάρθρωση του Δημόσιου Τομέα
- αντιμετώπιση της γραφειοκρατίας και συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα
- σταδιακή αποπληρωμή ληξιπρόθεσμων οφειλών στο ΦΠΑ και τον Φόρο Εισοδήματος
- σύσταση τριών Υφυπουργείων – Ανάπτυξης, Τουρισμού και Ναυτιλίας
- νομοθετική ρύθμιση των απεργιών στις ουσιώδεις υπηρεσίες
- παροχή κινήτρων για ενίσχυση της εξωστρέφειας και προσέλκυση επενδύσεων

Το κοινό συμπέρασμα από όλες τις συναντήσεις ήταν ότι τα πολιτικά κόμματα είναι έτοιμα να προωθήσουν και να στηρίξουν εντός του Κοινοβουλίου προτάσεις και νομοσχέδια που στόχο έχουν την ενίσχυση της εθνικής οικονομίας. Παράλληλα, υπήρξε συμφωνία για συστηματικές επαφές, σε τακτά χρονικά διαστήματα, για την ανταλλαγή απόψεων επί των θεμάτων που επηρεάζουν την οικονομική δραστηριότητα της χώρας μας.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ – ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΑΠΟΣΤΟΛΕΣ

Επιχειρηματική Αποστολή στην Τεχεράνη, Ιράν

Η ΟΕΒ διοργάνωσε επιχειρηματική αποστολή στο εξωτερικό και συγκεκριμένα την Τεχεράνη, Ιράν. Η αποστολή πραγματοποιήθηκε μεταξύ 6-7 Μαρτίου με επικεφαλής τον Πρόεδρο της ΟΕΒ κ. Χρίστο Μιχαηλίδη και με συμμετοχή του Υπουργού Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης & Περιβάλλοντος κ. Νίκου Κουγιάλη. Στην αποστολή της ΟΕΒ συμμετείχαν 46 επιχειρηματίες προερχόμενοι από ευρύ φάσμα της οικονομικής δραστηριότητας όπως τράπεζες, επιχειρήσεις ανάπτυξης γης, βιομηχανίες, ναυτιλιακές, κατασκευαστικές επιχειρήσεις και οίκοι παροχής νομικών και ελεγκτικών υπηρεσιών.

Στα πλαίσια της αποστολής πραγματοποιήθηκε στην Τεχεράνη σεμινάριο για τις προοπτικές ανάπτυξης επενδυτικών και επιχειρηματικών συνεργασιών στην Κύπρο καθώς και για τις ιδιομορφίες ανάπτυξης επιχειρηματικών συνεργασιών στο Ιράν. Στο σεμινάριο μίλησαν ο Πρόεδρος της ΟΕΒ κ. Χρίστος Μιχαηλίδης, ο Υπουργός κ. Νίκος Κουγιάλης και ο Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών Σχέσεων του Ιράν Dr Mohammad Taghi Hosseini. Έγιναν επίσης παρουσιάσεις από τον εκπρόσωπο του Κυπριακού Οργανισμού Προώθησης Επενδύσεων (CIPA) και μέλος του ΔΣ της ΟΕΒ κ. Μάριο Κλείτου, τον Πρόεδρο της Ιρανικής Συνομοσπονδίας Εργοδοτικών Συνδέσμων (ICEA) Dr Mohammad Otaredian και άλλους φορείς οι οποίοι παρουσίασαν την Ιρανική αγορά. Το σεμινάριο παρακολούθησαν 180 περίπου άτομα.

Στη διάρκεια της αποστολής διαπιστώθηκαν οι τεράστιες προοπτικές που υπάρχουν για συνεργασία μεταξύ επιχειρήσεων των δύο χωρών σε πολλούς τομείς της οικονομίας μετά την άρση των διεθνών κυρώσεων κατά του Ιράν, η οικονομία του οποίου άρχισε ήδη να αναπτύσσεται ραγδαία. Οι Κύπριοι επιχειρηματίες που συμμετείχαν στην αποστολή είχαν την ευκαιρία να πραγματοποιήσουν συναντήσεις με 150 περίπου Ιρανούς επιχειρηματίες με τους οποίους διερεύνησαν τη δυνατότητα συνεργασίας.

Συνέδριο Οικονομίας 2016

Πραγματοποιήθηκε στις 21 Απριλίου, το Ετήσιο Συνέδριο Οικονομίας υπό τον τίτλο «Οι Προκλήσεις της Κυπριακής Επιχειρηματικότητας: Επιχειρείν - Επενδύσεις – Εξωστρέφεια» σε κεντρικό Ξενοδοχείο της Λευκωσίας.

Κατά τη διάρκεια του Συνεδρίου συζητήθηκαν θέματα που αφορούν την οικονομία, το ρόλο του δημόσιου τομέα για τις επιχειρήσεις, την υιοθέτηση ηλεκτρονικής διακυβέρνησης (e-government) και τη σημασία της στήριξης για εξωστρέφεια των κυπριακών επιχειρήσεων από την Πολιτεία.

Στο Συνέδριο ομιλητές ήταν ο Πρόεδρος του Δημοκρατικού Συναγερμού, κ. Αβέρωφ Νεοφύτου, ο Γενικός Γραμματέας του ΑΚΕΛ, κ. Άντρος Κυπριανού και ο Πρόεδρος του Δημοκρατικού Κόμματος, κ. Νικόλας Παπαδόπουλος.

Συντονιστής του συνεδρίου ήταν ο κ. Γρηγόρης Σάββα, Οικονομικός Δημοσιογράφος του Κυπριακού Πρακτορείου Ειδήσεων (ΚΥΠΕ) που ήταν και Χορηγός Επικοινωνίας του Συνεδρίου. Χορηγός του Συνεδρίου ήταν η Τράπεζα Κύπρου.

Συνέδριο Ποιότητας 2016

Πραγματοποιήθηκε στις 10 Νοεμβρίου το ετήσιο Συνέδριο Ποιότητας που διοργάνωσε για 7^η συνεχή χρονιά ο Κυπριακός Σύνδεσμος Ποιότητας, στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής εβδομάδας ποιότητας που καθιέρωσε ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Ποιότητας (EOQ). Το κεντρικό συμπέρασμα του Συνεδρίου ήταν ότι η Ποιότητα μπορεί και πρέπει να μας βοηθά στον καθημερινό τρόπο σκέψης, ενισχύοντας συνεχώς τις επιχειρήσεις στην προσπάθεια τους να αντιμετωπίσουν τις διάφορες προκλήσεις και να προχωρήσουν στην ανάπτυξη. Το θεματολόγιο των παρουσιάσεων προσαρμόστηκε στις ανησυχίες και προβληματισμούς της κοινωνίας με θέματα: Εταιρική Διακυβέρνηση, Εργαλεία Στρατηγικής, Καινοτομία & Δημιουργικότητα, Ηλεκτρονική Διαχείριση Πληροφοριών, Αναγνώριση / Επιβράβευση, Πιστοποίηση & Αρχές Βιωσιμότητας, Ολική Διαχείριση Ποιότητας στο Δημόσιο, Lean 6 Sigma & ISO 9001, Μέτρηση Ικανοποίησης Πελατών.

Επίσης, στα πλαίσια του Συνεδρίου διεξήχθη συζήτηση στρογγυλής τραπέζης με θέμα «Ποιότητα Επιχειρήσεων & Κυπριακή Οικονομία» με συμμετοχή των κ.κ. Μιχάλη Αντωνίου, Γενικού Διευθυντή της ΟΕΒ, Φοίβου Στασόπουλου, Γενικού Διευθυντή Ομίλου Ελληνικής Τράπεζας, Διεύθυνση Επιχειρήσεων, Μάρκετινγκ και Ασφαλειών, Μάριου Ταννούση, Βοηθού Γενικού Διευθυντή του Κυπριακού Οργανισμού Προώθησης Επενδύσεων και του Γιώργου Ιωάννου, Επιχειρησιακού Διευθυντή της PwC.

Παρουσίαση των Προγραμμάτων «RESTART 2016-2020» στα Μέλη της ΟΕΒ

Η ΟΕΒ διοργάνωσε στις 19 Οκτωβρίου σε συνεργασία με το Ίδρυμα Προώθησης Έρευνας (ΙΠΕ) ενημερωτική παρουσίαση των Προγραμμάτων «RESTART 2016-2020» για την Έρευνα, Τεχνολογική Ανάπτυξη και Καινοτομία. Κατά την εκδήλωση τα στελέχη του ΙΠΕ παρουσίασαν προς τις επιχειρήσεις-Μέλη της ΟΕΒ τις ανοικτές και επικείμενες προσκλήσεις προγραμμάτων που αφορούν τις επιχειρήσεις.

Τα προγράμματα «RESTART» αποτελούν το νέο πολυετές αναπτυξιακό πλαίσιο χρηματοδοτικών προγραμμάτων για στήριξη της Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Καινοτομίας στην Κύπρο το οποίο συγχρηματοδοτείται από Εθνικούς και Ευρωπαϊκούς πόρους. Ο σχεδιασμός των Προγραμμάτων «RESTART» επικεντρώνεται στις επιμέρους επιδιώξεις καθώς και στους Τομείς Προτεραιότητας που αναδείχθηκαν μέσα από τη Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης για την Κύπρο (S3Cy).

8ο Συνέδριο Τηλεπικοινωνιών, Πληροφορικής & Media: «InfoCom.Cyprus 2016

Πραγματοποιήθηκε στις 29 Νοεμβρίου 2016 στο Ξενοδοχείο Hilton στη Λευκωσία το 8ο Συνέδριο Τηλεπικοινωνιών, Πληροφορικής και Media Infocom.cy 2016. Για ακόμα μια χρονιά το Συνέδριο τελούσε υπό την αιγίδα της ΟΕΒ και του Συνδέσμου Εταιρειών Τηλεπικοινωνιών (ΣΕΤΗΛ), μέλος της ΟΕΒ.

Χαιρετισμό στο Συνέδριο απηύθυναν ο Πρόεδρος της Βουλής κ. Δημήτρης Συλλούρης, ο Γενικός Διευθυντής της ΟΕΒ κ. Μιχάλης Αντωνίου και ο Πρόεδρος του ΣΕΤΗΛ κ. Σολωμός Κυριάκου.

Το φετεινό συνέδριο είχε τίτλο «A Brave digital World: Challenge Unlimited» και περιλάμβανε συζητήσεις σε πάνελ από πρωτοπόρους στην Κύπρο στον τομέα της τεχνολογίας καθώς επίσης περίπτερα από εταιρείες που προάγουν καινοτόμες ιδέες στην εν λόγω αγορά.

Ευρωπαϊκή Συνέλευση των ΜΜΕ στην Μπρατισλάβα

Η ΟΕΒ συμμετείχε μεταξύ 23-25 Νοεμβρίου στην Ευρωπαϊκή Συνέλευση Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων στην Μπρατισλάβα υπό τον τίτλο «**Helping Europe's entrepreneurs reach new heights**», η οποία διοργανώθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε συνεργασία με τη Σλοβακική Προεδρία του Συμβουλίου της ΕΕ.

Η Συνέλευση πραγματοποιείται μία φορά τον χρόνο κατά τη διάρκεια της εβδομάδας μικρομεσαίων επιχειρήσεων και αποτελεί το πιο σημαντικό γεγονός για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις της Ευρώπης.

Με στόχο τη δημιουργία ευνοϊκού επιχειρηματικού περιβάλλοντος για τις ΜΜΕ καθώς και χάραξη πολιτικής, η Συνέλευση περιλάμβανε στο πρόγραμμά της ομιλίες από διακεκριμένους οικονομολόγους και καθηγητές, καθώς

και παρουσιάσεις με κυριότερη αυτή της Elzbieta Bienkowska, Ευρωπαϊάς Επιτρόπου με θέμα την «Επανεξέταση των Επιδόσεων των ΜΜΕ και της Ετήσιας Έκθεσης των Ευρωπαϊκών ΜΜΕ».

Κατά τη διάρκεια της Συνέλευσης πραγματοποιήθηκαν πολιτικές συνεδρίες υψηλού επιπέδου, με στόχο να φέρουν κοντά φορείς χάραξης πολιτικής και κορυφαίους επιχειρηματίες για θέματα οικονομίας.

Επίσης, στη συνέλευση δόθηκε βραβείο διαγωνισμού που έγινε στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Εβδομάδας για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις, από την κα Elzbieta Bienkowska, Ευρωπαϊά Επιτρόπου για θέματα Ενιαίας Αγοράς, Βιομηχανίας, Επιχειρηματικότητας και Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων. Ο διαγωνισμός καλούσε νέους ηλικίας 16-25 ετών, από χώρες μέλη της ΕΕ και από τρίτες χώρες να γράψουν έκθεση με θέμα «Τι μπορεί να κάνει η ΕΕ για να ενθαρρύνει περισσότερους νέους να γίνουν επιχειρηματίες;». Νικήτρια του διαγωνισμού ήταν η κα Άντρη Παντούρα, μαθήτρια της Β' Λυκείου από τη Λεμεσό, η οποία τιμήθηκε με το πρώτο βραβείο του διαγωνισμού "Youth Essay Competition" της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Την νεαρή Άντρη Παντούρα συγχαίρηκε και βράβευσε για την επιτυχία της και η ΟΕΒ.

Συνταξιοδοτικό Συνέδριο

Πραγματοποιήθηκε τον Οκτώβριο του 2016 συνέδριο με θέμα "Προκλήσεις και Προοπτικές του Συνταξιοδοτικού Συστήματος στην Κύπρο". Το συνέδριο διοργάνωσε η Ομοσπονδία Εργοδοτών & Βιομηχάνων (ΟΕΒ) και συμμετείχαν ειδικοί και εμπειρογνώμονες του τομέα συντάξεων, ταμείων πρόνοιας και επενδύσεων καθώς επίσης και του ασφαλιστικού κλάδου.

Η ΟΕΒ θεωρεί το συνταξιοδοτικό ζήτημα ως θέμα μείζονος εθνικής σημασίας. Επηρεάζει άμεσα την οικονομία, την αγορά εργασίας και το βιοτικό επίπεδο των πολιτών. Παράλληλα, η αύξηση του προσδόκιμου ζωής, η υπογεννητικότητα, οι οικονομικές συνθήκες, το θεσμικό πλαίσιο και άλλοι παράγοντες επηρεάζουν την μελλοντική πορεία και αποδοτικότητα του.

Η ΟΕΒ έχει καταγράψει τα συμπεράσματα του συνεδρίου τα οποία αφού κωδικοποιηθούν θα αξιοποιηθούν κατάλληλα. Παράλληλα, η ΟΕΒ θα συνεχίσει να παρακολουθεί τις εξελίξεις γύρω από το συνταξιοδοτικό σύστημα και θα προβαίνει στις ανάλογες ενέργειες. Χορηγοί ήταν η Ancoria Insurance και η CNP Cyprialife και χορηγοί επικοινωνίας το Κυπριακό Πρακτορείο Ειδήσεων (ΚΥΠΕ) και το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου.

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Ενημερωτικό Σεμινάριο για θέματα Ασφάλειας & Υγείας στην Εργασία για Οδοντοτεχνίτες

Ο Παγκύπριος Σύνδεσμος Οδοντοτεχνιτών διοργάνωσε στις 8 Οκτωβρίου ενημερωτικό σεμινάριο με θέμα «Ασφάλεια και Υγεία στην Εργασία για Οδοντοτεχνίτες». Κατά το σεμινάριο, το οποίο έγινε σε συνεργασία με το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας του Υπουργείου Εργασίας, παρουσιάστηκαν και επεξηγήθηκαν διάφορα θέματα για την ασφάλεια και υγεία στο εργασιακό περιβάλλον των οδοντοτεχνικών εργαστηρίων όπως εκτίμηση κινδύνων, χημικοί και βιολογικοί παράγοντες, πρόνοιες της νομοθεσίας για επαγγελματικές ασθένειες.

Συνάντηση ΟΕΒ με Κινέζικη Αντιπροσωπεία

Αντιπροσωπεία της Κρατικής Επιτροπής Ανάπτυξης και Μεταρρύθμισης της Κίνας στα πλαίσια επίσημης επίσκεψης της στην Κύπρο συναντήθηκε στις 10 Οκτωβρίου με εκπρόσωπους της ΟΕΒ, με επικεφαλής τον κ. Γιώργο Πέτρου, Πρόεδρο της Επιτροπής Ανάπτυξης Ξένων Αγορών.

Κατά τη συνάντηση συζητήθηκαν οι διμερείς επιχειρηματικές και εμπορικές σχέσεις καθώς και τρόποι και τομείς για περαιτέρω αναβάθμιση της εμπορικής και οικονομικής συνεργασίας μεταξύ Κύπρου και Κίνας. Οι εκπρόσωποι της ΟΕΒ απάντησαν σε αριθμό διερευνητικών ερωτήσεων για την παρούσα και μελλοντική κατάσταση της οικονομίας και του επιχειρηματικού οικοσυστήματος.

Ιδιαίτερη σημασία δόθηκε στην προσέλκυση Κινέζικων επενδύσεων στην Κύπρο καθώς και στη συνεργασία με κυπριακές επιχειρήσεις. Σημειώνεται πως η Κίνα αποτελεί ένα σημαντικό εμπορικό εταίρο της Κύπρου με δυνατότητες αξιόλογων επενδύσεων στη χώρα μας.

Επαρχιακή Συγκέντρωση Μελών ΟΕΒ Λεμεσού – Πάφου

Πραγματοποιήθηκε στις 19 Ιουλίου στη Λεμεσό, ανοικτή συγκέντρωση μελών της ΟΕΒ από τις επαρχίες Λεμεσού και Πάφου. Σκοπός της συγκέντρωσης ήταν η συζήτηση διαφόρων θεμάτων και προβλημάτων που απασχολούν τις επιχειρήσεις, η ανταλλαγή απόψεων και η υποβολή εισηγήσεων για τους τρόπους βελτίωσης του επιχειρηματικού περιβάλλοντος.

Ο Πρόεδρος της ΟΕΒ κ. Χρίστος Μιχαηλίδης καθώς και ο Γενικός Διευθυντής κ. Μιχάλης Αντωνίου, ενημέρωσαν τα Μέλη για τις δραστηριότητες και τις πρόσφατες επαφές που είχε η Ομοσπονδία με κρατικούς αξιωματούχους και άλλους φορείς με σκοπό τη στήριξη των επιχειρήσεων σε θέματα όπως η οικονομία, οι εργασιακές σχέσεις, το ΓΕΣΥ, η μεταρρύθμιση του δημοσίου και άλλα.

Οι Δημόσιες Συμβάσεις

Η ΟΕΒ σε συνεργασία με την Γενική Λογίστρια της Δημοκρατίας διοργάνωσε στις 6 Ιουλίου ενημερωτική παρουσίαση με θέμα το νέο εναρμονιστικό νομοθετικό πλαίσιο για τις δημόσιες συμβάσεις, το οποίο τέθηκε σε εφαρμογή τον Απρίλιο. Στην παρουσίαση παρευρέθηκε και απεύθυνε χαιρετισμό η Γενική Λογίστρια της Δημοκρατίας κα Ρέα Γεωργίου και ο Γενικός Διευθυντής της ΟΕΒ κος Μιχάλης Αντωνίου.

Κατά την παρουσίαση, ο κος Φίλιππος Κατράνης, Προϊστάμενος της Διεύθυνσης Δημοσίων Συμβάσεων του Γενικού Λογιστηρίου επεξήγησε τις κυριότερες πρόνοιες της νέας νομοθεσίας περί δημοσίων συμβάσεων καθώς και των κανονισμών για τις αλλαγές, απαιτήσεις και αποκλεισμούς και κυρίως πως επηρεάζονται οι επιχειρήσεις. Στόχος του νέου νομοθετικού πλαισίου είναι ο εκσυγχρονισμός των διαδικασιών για αύξηση της αποδοτικότητας των δημοσίων δαπανών και η υποβοήθηση στην επίτευξη των στόχων της στρατηγικής για έξυπνη, αειφόρα και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη με διευκόλυνση της συμμετοχής μικρομεσαίων επιχειρήσεων στις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων με βασικές αρχές την ίση μεταχείριση, αποφυγή των διακρίσεων, διαφάνεια και αναλογικότητα.

ΕΚΘΕΣΕΙΣ

12^η Έκθεση Εξοικονόμησης Ενέργειας “SAVENERGY 2016” και 10^η Έκθεση Τεχνολογιών Νερού και Περιβάλλοντος “Envirotec 2016”

Μεγάλη επιτυχία σημείωσαν οι Εκθέσεις της Ομοσπονδίας Εργοδοτών και Βιομηχάνων (ΟΕΒ) SAVENERGY και ENVIROTEC που πραγματοποιήθηκαν μεταξύ 30 Σεπτεμβρίου και 2 Οκτωβρίου 2016. Οι Εκθέσεις της ΟΕΒ κατάφεραν τα τελευταία δώδεκα χρόνια να συνεισφέρουν τα μέγιστα στην καθιέρωση και προώθηση στην Κυπριακή αγορά τεχνολογιών εξοικονόμησης ενέργειας, ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, εξοικονόμησης νερού και προστασίας του περιβάλλοντος.

Η ΟΕΒ πιστεύει πως μετά από δώδεκα χρόνια θα πρέπει οι δύο αυτές εκθέσεις να αναβαθμιστούν/εμπλουτιστούν ώστε να δώσουν νέα ώθηση στην αγορά και να αναθερμάνουν το ενδιαφέρον των επισκεπτών/αγοραστών. Ήδη από το 2016 διοργανώθηκε ταυτόχρονα και η Έκθεση “ECODOMICA” προσελκύοντας επιχειρήσεις που ασχολούνται στον τομέα των κατασκευών. Αυτό συνέβαλε στον εμπλουτισμό των προϊόντων/τεχνολογιών που παρουσιάστηκαν στις εκθέσεις.

Σημαντική συμβολή στο να καθιερωθούν οι “SAVENERGY” & “ENVIROTEC” ως τα σημαντικότερα εμπορικά γεγονότα στην Κύπρο στον τομέα που καταπιάνονται, είχαν οι εκθέτες που όλα αυτά τα χρόνια στηρίζουν τους θεσμούς με την ενεργό συμμετοχή τους. Σημειώνεται πως το 93,75% των εκθετών στη φετινή διοργάνωση δήλωσαν ικανοποιημένοι ως προς τις επαφές που είχαν κατά τη διάρκεια των Εκθέσεων.

Οι χιλιάδες επισκέπτες, είχαν την ευκαιρία να δουν και να επενδύσουν σε καινοτόμα προϊόντα και υπηρεσίες όπως φωτοβολταϊκά συστήματα, συστήματα θέρμανσης και ψύξης με τη χρήση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, ηλιακούς θερμοσίφωνες, θερμομονωτικά υλικά, πληροφοριακά συστήματα ελέγχου της τάσης του ηλεκτρικού ρεύματος, συστήματα διαχείρισης και επεξεργασίας νερού αφαλάτωσης, φίλτρα, αποσιδήρωση και αποσκλήρυνση του νερού, συστήματα και εξοπλισμό ανακύκλωσης, φίλτρα νερού και αέρα, βιολογικό καθαρισμό νερού, μεταλλικές κατασκευές, ολοκληρωμένες οικοδομικές λύσεις, συστήματα εξοικονόμησης καυσίμων στα οχήματα κλπ.

Διεθνής Εκπαιδευτική Έκθεση «ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΡΙΕΡΑ 2016»

Η ΟΕΒ, θεωρεί την εκπαίδευση ως το θεμέλιο λίθο για την κοινωνική και οικονομική ευημερία της χώρας μας. Οι γνώσεις και δεξιότητες του αυριανού εργοδότη και εργοδοτούμενου που θα καθορίζουν τις οικονομικές επιδόσεις της χώρας αλλά και το επίπεδο ζωής των κυπρίων είναι υψίστης σημασίας. Είναι γι' αυτό το λόγο που η ΟΕΒ ένθερμα και πρακτικά στηρίζει τη συνεχή επένδυση στο εκπαιδευτικό μας σύστημα αλλά και στη δια βίου μάθηση και κατάρτιση.

Έχοντας υπόψη τη σημασία, ανάγκη και προοπτική της εκπαίδευσης, η ΟΕΒ πρωτοστάτησε στη συνέχιση του θεσμού της εκπαιδευτικής έκθεσης ο οποίος αναστάληκε μετά την απόφαση για τερματισμό των εργασιών της Αρχής Κρατικών Εκθέσεων.

Η Ομοσπονδία Εργοδοτών και Βιομηχάνων (ΟΕΒ) ανάλαβε και συνδιοργανώνει μαζί με το ΚΕΒΕ, το Ευρωπαϊκό Γραφείο Κύπρου, το Υπουργείο Παιδείας & Πολιτισμού και με τη συνεργασία του Βρετανικού Συμβουλίου, της Ομοσπονδίας Συνδέσμων Γονέων Λευκωσίας και των επαγγελματικών συνδέσμων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, τη διοργάνωση της Διεθνούς Εκπαιδευτικής Έκθεσης «Εκπαίδευση και Καριέρα».

Σε ότι αφορά τη διοργάνωση του 2016, η προσπάθεια ήταν να αναβαθμιστεί η Έκθεση με στόχο να προσφέρει στον επισκέπτη επιπρόσθετες επιλογές. Η εμπλοκή του Βρετανικού Συμβουλίου αλλά και η παρουσία εκπροσώπων πανεπιστημίων και Πρεσβειών από όλες τις βασικές χώρες που επιλέγουν οι κύπριοι να φοιτήσουν, αύξησε σημαντικά τον αριθμό των εκθετών. Με τη συμμετοχή επίσης, σχεδόν στην ολότητα τους, των κυπριακών πανεπιστημίων και κολλεγίων δόθηκε μια ολοκληρωμένη εικόνα στους υποψήφιους φοιτητές.

3η Έκθεση Κυπριακών Προϊόντων & Υπηρεσιών “Made In Cyprus”

Η ΟΕΒ στήριξε την 3^η Έκθεση Κυπριακών Προϊόντων και Υπηρεσιών “Made In Cyprus” που διοργάνωσε στις 16-18 Σεπτεμβρίου το World Trade Center Cyprus (WTC). Σκοπός της έκθεσης ήταν η προβολή και διαφήμιση των Κυπριακών προϊόντων και υπηρεσιών. Η Έκθεση τελούσε υπό την αιγίδα του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού.

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ

Cyprus Quality Leader of the Year 2016

Ο Κυπριακός Σύνδεσμος Ποιότητας διοργάνωσε για μια ακόμη χρονιά τον εθνικό διαγωνισμό «Cyprus Quality Leader of the Year 2016». Στο διαγωνισμό απονέμεται βραβείο σε ανώτερο ή ανώτατο στέλεχος επιχείρησης που δραστηριοποιείται στην Κύπρο το οποίο προωθεί, την ποιότητα στην επιχείρηση ή τον οργανισμό του. Νικητής του διαγωνισμού αναδείχθηκε για το 2016 ο κος Πόλυς Γεωργιάδης, Γενικός Διευθυντής του Αρεταίειου Ιδιωτικού Νοσοκομείου. Ο νικητής του Κυπριακού διαγωνισμού εκπροσώπησε την Κύπρο στον Ευρωπαϊκό διαγωνισμό που διοργανώνει ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Ποιότητας (EOQ) για ανακήρυξη του European Quality Leader of the Year.

ΕΝΤΑΞΗ ΝΕΩΝ ΣΥΝΔΕΣΜΩΝ ΜΕΛΩΝ ΣΤΗ ΔΥΝΑΜΗ ΤΗΣ ΟΕΒ

Κυπριακός Οργανισμός Εκδοτών Διαδικτύου ΚΟΕΔ

Κατά το 2016 εντάχθηκε στη δύναμη των επαγγελματικών Συνδέσμων μελών της ΟΕΒ, ο Κυπριακός Οργανισμός Εκδοτών Διαδικτύου (ΚΟΕΔ).

Σκοπός του ΚΟΕΔ είναι η δημιουργία περιβάλλοντος εμπιστοσύνης και διαφάνειας στην αγορά διαδικτυακής ενημέρωσης, η εφαρμογή κώδικα δεοντολογίας, η καθιέρωση ανεξάρτητου και ενιαίου μηχανισμού ελέγχου και πιστοποίησης των μετρήσεων επισκεψιμότητας των ιστοσελίδων ενημέρωσης καθώς και η επιμόρφωση των μελών του σε θέματα αναβάθμισης του διαδικτυακής ενημέρωσης. Ιδρυτικά μέλη του ΚΟΕΔ είναι ο ANTIWO, CYPRUS NEWS MEDIA, DIGITAL TREE, DPG MEDIA, IMH, MC MEDIA, NIKODEA, SIGMALIVE, SPP MEDIA, ΠΟΛΙΤΗΣ και Ο ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΟΣ.

Σύνδεσμος Αιολικής Ενέργειας Κύπρου

Κατά το έτος 2016 πραγματοποιήθηκε η ένταξη του Συνδέσμου Αιολικής Ενέργειας Κύπρου στη δύναμη της ΟΕΒ. Σκοπός του Συνδέσμου είναι η διείσδυση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ) στον μέγιστο βαθμό στο ενεργειακό ισοζύγιο της Κύπρου για το καλό της Κύπρου και των πολιτών της.

Παγκύπριος Σύνδεσμος Παραγωγών Βιοαερίου

Το 2016 εντάχθηκε στην ΟΕΒ και ο Παγκύπριος Σύνδεσμος Παραγωγών Βιοαερίου. Οι στόχοι του Συνδέσμου είναι η προώθηση της παραγωγής ηλεκτρισμού και θερμότητας από βιοαέριο, που πέραν της παραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ συμβάλλει και στην προστασία του περιβάλλοντος.

ΕΤΗΣΙΑ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ 2016

Η 55^η Ετήσια Γενική Συνέλευση των μελών της ΟΕΒ πραγματοποιήθηκε τη Δευτέρα 16 Μαΐου, 2016 και ώρα 17:00 στο Hilton Park στη Λευκωσία.

A. Καταστατικό Μέρος

Ο Πρόεδρος, κ. Χρίστος Μιχαηλίδη, καλωσόρισε τα Μέλη στις εργασίες της Γενικής Συνέλευσης της ΟΕΒ. Ακολούθως αναφέρθηκε στις κύριες δραστηριότητες της Ομοσπονδίας κατά τη διάρκεια του 2015.

Τρόικα: Η ΟΕΒ κατά το 2015 συνέχισε να στηρίζει την εφαρμογή του Μνημονίου Συναντίληψης που συνομολογήθηκε μεταξύ της Κυπριακής Δημοκρατίας και των δανειστών, ιδιαίτερα σε ότι αφορά το σκέλος της δημοσιονομικής εξυγίανσης και των μεταρρυθμίσεων. Οι θέσεις και εισηγήσεις της ΟΕΒ σε σχέση με την υλοποίηση του Μνημονίου προωθήθηκαν σε αριθμό συναντήσεων που έγιναν μεταξύ αξιωματούχων της και κλιμακίων της Τρόικας.

Παρά τις σημαντικές εκκρεμότητες που υπάρχουν σε σχέση με την υλοποίηση του Προγράμματος, εντός του 2015 σημειώθηκε πρόοδος και καταγράφηκε θετικός ρυθμός ανάπτυξης για πρώτη φορά μετά την εκδήλωση της οικονομικής κρίσης. Επιγραμματικά, μέχρι το τέλος του 2015:

- Η διαδικασία αποκρατικοποίησης της CYTA και της ΑΗΚ έχει παγώσει ενώ αντιθέτως, έγινε σημαντική πρόοδος σε ότι αφορά την διαδικασία αποκρατικοποίησης των λιμένων.
- Παρά το ότι τα Μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια εξακολουθούν να αποτελούν σημαντική πρόκληση για τον τραπεζικό τομέα, παρουσιάστηκε πρόοδος με αρκετούς δανειολήπτες να έχουν προχωρήσει σε αναδιάρθρωση των δανείων τους σε συνεννόηση με τα τραπεζικά ιδρύματα. Αναμένεται περαιτέρω βελτίωση της κατάστασης εντός του 2016.
- Βελτιώθηκε ο τρόπος εφαρμογής του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος, ενός μέτρου που από την πρώτη στιγμή στήριξε ένθερμα η ΟΕΒ και το οποίο ενίσχυσε την διαδικασία εξορθολογισμού του συστήματος κοινωνικών παροχών μέσω καλύτερων και αποτελεσματικότερων στοχεύσεων και εξοικονόμησης πόρων.
- Παρουσιάστηκε πρόοδος στην προσπάθεια εξορθολογισμού του κρατικού μισθολογίου μέσα από τον καταρτισμό πρότασης με συγκεκριμένη φόρμουλα παραχώρησης αυξήσεων, παρά το ότι ακόμη δεν έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία.
- Η ΟΕΒ συνεχίζει να τοποθετείται εμπειριστικά για όλα τα επιμέρους θέματα που άπτονται του Μνημονίου και τονίζει με κάθε ευκαιρία την ανάγκη ολοκλήρωσης των μεταρρυθμίσεων που προνοεί το Πρόγραμμα.

Οικονομία: Ο ρυθμός ανάπτυξης της Κυπριακής οικονομίας κατά το 2015 παρουσίασε αύξηση γύρω στο 1,5% σε πραγματικούς όρους σε σύγκριση με αρνητικούς ρυθμούς ύψους 2,5% το 2014, 5,9% το 2013 και 2,5% το 2012.

Με εξαίρεση τον τομέα των κατασκευών, της Δημοσίας Διοίκησης και Άμυνας και Δραστηριοτήτων Νοικοκυριών ως Εργοδότες, όλοι οι υπόλοιποι τομείς οικονομικών δραστηριοτήτων παρουσίασαν αύξηση με μεγαλύτερες αυτές του Τομέα Υπηρεσιών Παροχής καταλύματος και Υπηρεσιών Εστίασης, Διοικητικές και Υποστηρικτικές Δραστηριότητες και Επαγγελματικές, Επιστημονικές και Τεχνικές Δραστηριότητες.

Ο εναρμονισμένος ρυθμός πληθωρισμού κατά το 2015 με βάση το Δείκτη Τιμών Καταναλωτή ήταν και για δεύτερη συνεχή χρονιά αρνητικός φθάνοντας στο -1,5% σε σχέση με αρνητικό -0,3% το 2014. Η επιβράδυνση του πληθωρισμού αποδίδεται κυρίως στην μείωση των τιμών σε όλους σχεδόν τους τομείς οικονομικής δραστηριότητας.

Η σχετικά ικανοποιητική πορεία της οικονομίας αντανakλάται και στην αγορά εργασίας, με αποτέλεσμα το ποσοστό ανεργίας να μειωθεί γύρω στο 15% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού σε σύγκριση με 16,2% που

ήταν το 2014. Αριθμητικά, ο μέσος όρος των εγγεγραμμένων ανέργων για ολόκληρο το 2015 κατήλθε σε 43.159 πρόσωπα σε σύγκριση με 47.197 για το 2014, σημειώνοντας μείωση 8,5%.

Κατά το 2015 παρουσιάστηκε δημοσιονομικό έλλειμμα ύψους 0,5% του ΑΕΠ σε σύγκριση με έλλειμμα 0,2% του ΑΕΠ το 2014.

Εργασιακά: Η παράταση της χρηματοοικονομικής κρίσης συνέχισε να επηρεάζει δυσμενώς την κυπριακή οικονομία και να καθορίζει τις εξελίξεις στα θέματα εργασιακών σχέσεων και κοινωνικής πολιτικής.

Αδιαμφισβήτητα, το 2015 επηρεάστηκε από τις επιπτώσεις της απόφασης του Eurogroup του Μαρτίου, 2013 για «κούρεμα» των καταθέσεων (bail-in), και τις τεράστιες προσπάθειες που κατέβαλαν όλες οι παραγωγικές δυνάμεις του τόπου για την σωστή διαχείριση τους, ειδικά σε σχέση με την σταθεροποίηση και σταδιακή αποκατάσταση της αξιοπιστίας του κυπριακού τραπεζικού συστήματος, την έλλειψη ρευστότητας των κυπριακών επιχειρήσεων αλλά και τα προβλήματα που αντιμετώπισαν οι επιχειρήσεις σε σχέση με την αναδιάρθρωση των χρεών τους και το υψηλό κόστος δανεισμού.

Επιπροσθέτως, το 2015 σημαδεύτηκε από το οριστικό κλείσιμο των Κυπριακών Αερογραμμών, μετά από την απόφαση της Διεύθυνσης Ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ότι οι κρατικές ενισχύσεις που έλαβε η εταιρεία κατά τα προηγούμενα έτη ήταν παράνομες και θα έπρεπε να επιστραφούν.

Με την ανεργία να μειώνεται σταδιακά αλλά να εξακολουθεί να κυμαίνεται σε υψηλά, επίπεδα για τα δεδομένα της Κύπρου, και την οικονομική κρίση να παρατείνεται, η ΟΕΒ προσάρμοσε ανάλογα τις επιδιώξεις και την στρατηγική της με στόχο την στήριξη και υποβοήθηση των επιχειρήσεων για διασφάλιση της βιωσιμότητάς τους.

Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στην στήριξη των επιχειρήσεων και την επίλυση των προβλημάτων που δημιουργήθηκαν στην ειρηνική ανανέωση των συλλογικών συμβάσεων με συγκράτηση, μείωση, ή/και παράταση των μειώσεων του εργατικού κόστους, στην μείωση της ανεργίας και τον εξορθολογισμό των δημοσίων δαπανών.

Η ΟΕΒ, μέσα από μια ολοκληρωμένη προσέγγιση κατέθεσε αριθμό υλοποιήσιμων εισηγήσεων για εκσυγχρονισμό του κράτους και στήριξη των επί μέρους τομέων της οικονομίας. Επιπροσθέτως, υποστήριξε σθεναρά την ελευθεροποίηση του ωραρίου λειτουργίας των καταστημάτων για ενίσχυση του λιανικού εμπορίου, την ανάθεση εργασιών στον ιδιωτικό τομέα για τόνωση της οικονομίας, την παροχή κινήτρων για αξιοποίηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, την στήριξη της έρευνας και καινοτομίας και την προσέλκυση ξένων επενδύσεων.

Ιδιαίτερα για τα ωράρια των καταστημάτων και ως μέτρο καταπολέμησης της ανεργίας στον τομέα του λιανικού εμπορίου ο οποίος έχει πληγεί ιδιαίτερα, η ΟΕΒ επανέλαβε την πάγια θέση της υπέρ της κατάργησης των περιορισμών στα ωράρια λειτουργίας των καταστημάτων και κήρυξης ολόκληρης της Κύπρου ως τουριστικής ζώνης, εισήγηση που συνεχίστηκε να εφαρμόζεται με έκδοση Διαταγμάτων από την Υπουργό Εργασίας.

Ο διαπραγματευτικός κύκλος του 2015, αφορούσε την ανανέωση των κλαδικών συλλογικών συμβάσεων εργασίας έξι τομέων της οικονομίας αλλά και μεγάλου αριθμού μεμονωμένων επιχειρήσεων. Συγκεκριμένα, στο τέλος του 2014 είχαν λήξει οι εξής κλαδικές συμβάσεις ή/και «Ειδικές Συμφωνίες»: Τυπογράφων, Μωσαϊκών, Ξυλουργών, Εισαγωγέων Μηχανοκίνητων Οχημάτων, Ναυτικών Πρακτόρων (Σημειωτών-Λιμενεργατών και Γραφειακού προσωπικού) και Εξαγωγέων Εσπεριδοειδών. Επιπλέον, η σύμβαση της Οικοδομικής βιομηχανίας έληξε στις 30/6/2015. Σημειώνεται ότι κατά το 2015 εξακολουθούσαν να βρίσκονται σε εκκρεμότητα οι κλαδικές συμβάσεις των Μεταλλουργών που έληξαν στις 31/12/2012. Επισημαίνεται ότι οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους εν λόγω κλάδους έχουν διαπραγματευτεί με τις συντεχνίες και έχουν προβεί σε διευθετήσεις για μείωση του εργατικού κόστους σε επίπεδο επιχείρησης. Σε μερικές περιπτώσεις, οι συμβάσεις δεν ανανεώθηκαν και ως εκ τούτου παραμένουν ακόμα υπό διαπραγμάτευση.

Οι συντεχνίες σε γενικές γραμμές επέδειξαν διάθεση συνεργασίας για μείωση του εργατικού κόστους και με στόχο τον περιορισμό των απολύσεων.

Κατά το 2015 η εργατική ειρήνη δεν διασαλεύτηκε ένεκα αποτυχίας για ανανέωση των συλλογικών συμβάσεων. Ωστόσο, πραγματοποιήθηκαν απεργίες στους υπό αποκρατικοποίηση Ημικρατικούς Οργανισμούς. Ειδικά στα λιμάνια, οι απεργίες είχαν ως αποτέλεσμα την παράλυση της οικονομικής δραστηριότητας και την πρόκληση ζημιών στις επιχειρήσεις και την οικονομία γενικότερα, προκαλώντας την αγανάκτηση του Εργοδοτικού κόσμου.

Η ΟΕΒ κάλεσε επανειλημμένα το Κράτος να προωθήσει αποτελεσματικούς μηχανισμούς για ρύθμιση της άσκησης του δικαιώματος της απεργίας σε όλες τις ουσιώδεις υπηρεσίες με σκοπό την διασφάλιση της εύρυθμης

λειτουργίας της οικονομικής και κοινωνικής δραστηριότητας και την αποφυγή φαινομένων ομηροποίησης του Κράτους από τις συντεχνίες. Προς αυτό τον σκοπό, η ΟΕΒ διαμόρφωσε και υπόβαλε προς την Κυβέρνηση πρόταση Νόμου με σκοπό την ρύθμιση των απεργιών στις ουσιώδεις υπηρεσίες.

Πέρα από τα πιο πάνω, η ΟΕΒ κατά το 2015 ανέπτυξε έντονη και πολυσχιδή δραστηριότητα σε σωρεία άλλων θεμάτων εργασιακού περιεχομένου. Τα θέματα αυτά περιγράφονται συνοπτικά στην Ετήσια Έκθεση.

Μέσα στα πλαίσια της πολυδιάστατης αυτής δραστηριότητας της, η ΟΕΒ:

- Διαφύλαξε τα εργασιακά θέσμια και τους θεσμούς της τριμερούς συνεργασίας.
- Ανέλαβε πρωτοβουλίες και διοργάνωσε ενημερωτικά σεμινάρια για την σωστή εφαρμογή του Κοινοτικού Κεκτημένου για θέματα που άπτονται της Ασφάλειας και Υγείας στο χώρο της εργασίας.
- Υλοποίησε «Μοντέλο Πιστοποίησης Επιχειρήσεων για την Εφαρμογή Καλών Πρακτικών για την Ισότητα των Φύλων στο Εργασιακό Περιβάλλον».
- Ανέπτυξε και υλοποίησε το Έργο «Υγιείς Εργασιακές Σχέσεις-Σύγχρονες Επιχειρήσεις» με σκοπό την βελτίωση της ποιότητας εφαρμογής του Κυπριακού νομοθετικού και θεσμικού πλαισίου εργασιακών σχέσεων ανάμεσα στις Μικρο-Μεσαίες Επιχειρήσεις.

Η ΟΕΒ ως ο εκπρόσωπος των εργοδοτών σε διεθνές επίπεδο, ανέπτυξε έντονη δραστηριότητα τόσο στα πλαίσια της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας όσο και στα διάφορα θεσμικά όργανα της Ε.Ε.

Βιομηχανία: Σημάδια σταθεροποίησης της οικονομικής κατάστασης παρουσιάστηκαν κατά το 2015. Ο ρυθμός ανάπτυξης του Μεταποιητικού Τομέα παρουσίασε άνοδο φτάνοντας το 2,2% σε σύγκριση με αρνητικό ρυθμό μείον -2% το 2014. Η συνεισφορά του στο ΑΕΠ παρέμεινε στα ίδια περίπου επίπεδα του 2014, δηλαδή στο 4,6%.

Η διατήρηση των επιπέδων ανταγωνιστικότητας αλλά και των θέσεων εργασίας είναι κρίσιμης σημασίας. Για το λόγο αυτό η ΟΕΒ έχει προβεί σε διαβήματα προς αρμόδιους κρατικούς φορείς και υπηρεσίες έτσι ώστε να διασφαλίσει τη βιωσιμότητα του τομέα της βιομηχανίας στο μέγιστο δυνατό βαθμό.

Η ΟΕΒ, πιστή στους στόχους της, κατά το 2015 ανέλαβε πρωτοβουλίες που σκοπό είχαν την ενίσχυση του Τομέα Μεταποίησης. Παρά τις δυσκολίες που εξακολουθούν να υπάρχουν, η ΟΕΒ επικέντρωσε τις προσπάθειες της όχι μόνο στην εξεύρεση πόρων από τα Σχέδια Χορηγιών, αλλά και στην εξωστρέφεια των κυπριακών επιχειρήσεων μέσω επαφών της με άλλες εργοδοτικές οργανώσεις στην Ευρώπη και στον ευρύτερο μεσογειακό χώρο.

Υπηρεσίες: Ανάκαμψη παρουσίασε ο Τομέας των Υπηρεσιών κατά το 2015 θέτοντας τέλος στη πτωτική του πορεία που ξεκίνησε το 2013. Με εξαίρεση το αρνητικό ρυθμό του υποτομέα της Δημόσιας Διοίκησης και Άμυνας όλοι οι υπόλοιποι υποτομείς παρουσίασαν θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης καταδεικνύοντας για ακόμα μια χρονιά τη σημασία που διαδραματίζουν οι υπηρεσίες στην θετική πορεία της οικονομίας.

Το 2015 ήταν η τρίτη καλύτερη χρονιά στην ιστορία του Κυπριακού Τουρισμού όσον αφορά τις αφίξεις. Τη μεγαλύτερη άνοδο παρουσίασαν οι αφίξεις από το Ηνωμένο Βασίλειο οι οποίες αυξήθηκαν κατά 19,5% ενώ μείωση παρουσίασε η τουριστική κίνηση από τη Ρωσία κατά 17,4% σε σύγκριση πάντα με το 2014.

Αύξηση επίσης κατέγραψαν και τα έσοδα από τον τουρισμό το 2015 τα οποία ανήλθαν κατά 4,4%.

Σημαντική συνεισφορά της Ναυτιλίας στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν η οποία υπολογίζεται γύρω στο 7% και επομένως αποτελεί μια υποσχόμενη βιομηχανία και σοβαρή επένδυση στην ανάπτυξη της οικονομίας μας με πολλές προοπτικές.

Άλλες σημαντικές δραστηριότητες της ΟΕΒ το 2015

- Διοργάνωσε την ένατη απονομή του Κυπριακού Βραβείου Καινοτομίας που είναι ένας εξαιρετικά χρήσιμος θεσμός που εισήξε η ΟΕΒ.
- Πραγματοποίησε τις εξειδικευμένες εκθέσεις Savenergy και Envirotec που οργανώνει σε ετήσια βάση και οι οποίες έχουν αξιοθαύμαστα αποτελέσματα.
- Συνδιοργάνωσε την Εκπαιδευτική Έκθεση 2016 με αρκετά ικανοποιητικά αποτελέσματα.
- Συναντήθηκε με όλους του Συνδέσμους και μεγάλο αριθμό μελών επιχειρήσεων για καταγραφή απόψεων. Προς τούτο διεξήγαγε και έρευνα μεταξύ των μελών.
- Συνέστησε αριθμό κλαδικών και θεματικών Επιτροπών το έργο των οποίων αποτέλεσε το περιεχόμενο εκτενέστατου υπομνήματος που υποβλήθηκε προς τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας.
- Μετείχε σε συνεδρίες κοινοβουλευτικών Επιτροπών και κατέθεσε τις θέσεις των μελών μας ενώ σε ορισμένα θέματα συνέστησε ειδικές επιτροπές για τη σε βάθος εξέταση σοβαρών νομοσχεδίων.
- Πραγματοποίησε σειρά επαφών με μεγάλο αριθμό πρεσβειών, με κρατικούς αξιωματούχους και με χρηματοπιστωτικά ιδρύματα για την προώθηση θέσεων και προβλημάτων των μελών.
- Διοργάνωσε, με μεγάλη επιτυχία, συνέδριο για την οικονομία το οποίο και στοχεύουμε να θεσμοθετήσουμε

Η ΟΕΒ επιτελεί σημαντική εργασία, εκπροσωπώντας επάξια τους Κύπριους επιχειρηματίες και εργοδότες στο διεθνή και ευρωπαϊκό χώρο, με τη συμμετοχή της στο Διεθνές Γραφείο Εργασίας, την Ευρωπαϊκή Ένωση Εργοδοτών & Βιομηχανίας (BusinessEurope), τη Διεθνή Οργάνωση Εργοδοτών καθώς και σε διάφορα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Β. Τελετουργικό Μέρος της Συνέλευσης

Στο Τελετουργικό Μέρος της Συνέλευσης που ακολούθησε, μίλησε η Α.Ε. ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας κ. Νίκος Αναστασιάδης και απηύθυναν χαιρετισμό ο Πρόεδρος του Συνδέσμου Τουρκοκυπρίων Επιχειρηματιών, κ. Metin Shadi και ο Πρόεδρος του ΚΕΒΕ, κ. Φειδίας Πηλείδης.

Ο Πρόεδρος της ΟΕΒ, κ. Χρ. Μιχαηλίδης, μίλησε με θέμα: **«Η Μεταμνημονιακή Κύπρος Δεδομένα - Προκλήσεις και Προοπτικές».**

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΙ ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ - ΜΕΛΗ ΟΕΒ

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΣΥΝΔΕΣΜΩΝ

Κατά το έτος 2016 η ΟΕΒ σε στενή συνεργασία με τους Συνδέσμους-μέλη της, δραστηριοποιήθηκε και προσέφερε βοήθεια σε σημαντικά θέματα με την ενεργό συμμετοχή στελεχών της σε κρατικές και μεικτές υπηρεσίες/επιτροπές/συμβούλια/φορείς, όπως:

- Υποβολή αιτήματος προς το Υπουργείο Οικονομικών για επαναλειτουργία Σχεδίου Χορηγιών απόσυρσης παλαιών οχημάτων με βελτιωμένα κριτήρια.
- Υποβολή παραστάσεων προς τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ) για υιοθέτηση προτύπων για τις εγκαταστάσεις φωτοβολταϊκών συστημάτων.
- Υποβολή προτάσεων στους αρμόδιους φορείς (π.χ. Έφορο Φορολογίας, Υπηρεσία Ενέργειας) για τρόπους προώθησης των τεχνολογιών ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και εξοικονόμησης ενέργειας.
- Υποβολή καταγγελιών στο Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και στο Υπουργείο Οικονομικών για το φαινόμενο της αδήλωτης εργασίας και κατ' επέκταση του αθέμιτου ανταγωνισμού στον τομέα των ιδιωτικών φωτογραφείων.
- Διαβούλευση με το Υπουργείο Εσωτερικών για αποδοχή των φωτογραφιών των ιδιωτικών φωτογραφείων για σκοπούς έκδοσης επίσημων εγγράφων (π.χ. ταυτότητας, διαβατηρίου, άδειας οδηγού κλπ).
- Υποβολή εισηγήσεων για συμπερίληψη κονδυλίου για αντικαταστάσεις παλαιών ηλιακών συστημάτων.
- Υποβολή προτάσεων για μεταρρύθμιση του φορολογικού συστήματος που διέπει την ακίνητη ιδιοκτησία.
- Προώθηση νομοθετικής ρύθμισης για κοινόκτητες οικοδομές.
- Προώθηση νομοθετικής ρύθμισης για κολυμβητικές δεξαμενές.
- Υποβολή εισηγήσεων για βελτίωση των σχεδίων που αφορούν την ταχεία διαδικασία χορήγησης άδειας μετανάστευσης σε υπηκόους τρίτων χωρών και κατ' εξαίρεση πολιτογράφηση επενδυτών στην Κύπρο.
- Υποβολή εισηγήσεων για εκσυγχρονισμό του συστήματος αδειοδότησης και τίτλων ιδιοκτησίας έτσι ώστε με την παράδοση του ακινήτου να μεταβιβάζεται και ο τίτλος ιδιοκτησίας.
- Υποβολή εισηγήσεων για αξιοποίηση της κρατικής γης συνολικά έτσι ώστε να εξυπηρετείται με βέλτιστο τρόπο το δημόσιο συμφέρον.
- Ενεργή συμμετοχή στη διαδικασία διαβούλευσης για το ΓΕΣΥ και προώθηση εισηγήσεων σε σχέση με τα δύο νομοσχέδια που κατατέθηκαν στην Βουλή των Αντιπροσώπων που αφορούν την εφαρμογή του συστήματος καθώς και την αυτονόμηση των δημόσιων νοσηλευτηρίων. Εντατικοποίηση επαφών με διάφορους σχετιζόμενους με την υγεία φορείς.
- Συνεργασία με το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας & Τουρισμού για το Σχέδιο Χορηγιών για Καινοτόμες Επιχειρήσεις.
- Επίσπευση της αξιολόγησης αιτήσεων του Σχεδίου Χορηγιών από το Ειδικό Ταμείο ΑΠΕ & ΕΞΕ και του Σχεδίου Χορηγιών «Εξοικονομώ – Αναβαθμίζω» σε κατοικίες και επιχειρήσεις.
- Υποβολή εισηγήσεων για βελτίωση της λειτουργίας του Σχεδίου Χορηγιών «Εξοικονομώ – Αναβαθμίζω» σε κατοικίες και επιχειρήσεις και τρόπους προώθησης της ενεργειακής απόδοσης.
- Εισηγήσεις για τα κτίρια σχεδόν μηδενικής κατανάλωσης ενέργειας.
- Εξασφάλιση χορηγίας για συμμετοχή επαγγελματιών συνδέσμων σε εμπορικές εκθέσεις του εξωτερικού για προώθηση βιομηχανικών προϊόντων.
- Προώθηση της δημιουργίας και λειτουργίας νέου σχεδίου παροχής χορηγιών για ενεργειακή αναβάθμιση των οικιστικών και βιομηχανικών/εμπορικών μονάδων.
- Στήριξη και εκπαίδευση βιομηχανιών για υιοθέτηση σήμανσης CE και Eco Labelling.
- Υποβολή παραστάσεων για αθέμιτες εμπορικές πρακτικές στο εμπόριο επίπλων.
- Προώθηση προτάσεων για μείωση κόστους διαχείρισης αποβλήτων σε βιομηχανίες επίπλων.
- Καταπολέμηση αθέμιτου ανταγωνισμού από μη αδειούχες και παράνομες βιοτεχνίες σε διάφορους κλάδους.

-
- Διοργάνωση εξειδικευμένων επιμορφωτικών προγραμμάτων για αριθμό επαγγελματικών συνδέσμων σύμφωνα με τις ανάγκες τους.
  - Στήριξη των προσπαθειών για προσέλκυση ξένων φοιτητών και καθιέρωση της Κύπρου ως περιφερειακού εκπαιδευτικού κέντρου.
  - Υποβολή αιτημάτων στο Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για τροποποίηση του νομοθετικού πλαισίου που διέπει την ίδρυση και λειτουργία των βρεφοκομικών-παιδοκομικών σταθμών και νηπιαγωγείων.
  - Υποβολή πρότασης στο Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, για εκπόνηση Σχεδίου Επιχορήγησης για τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα της προσχολικής φροντίδας και εκπαίδευσης, με την αξιοποίηση ευρωπαϊκών κονδυλίων.
  - Υποβολή πρότασης στην «Ομάδα Ψηφιακής Στρατηγικής» για φορολογικά κίνητρα σε επιχειρήσεις που αφορούν την ταχεία απόσβεση επενδύσεων σε λογισμικό και εξοπλισμό πληροφορικής.
  - Υποβολή προτάσεων προς το Τμήμα Πολεοδομίας για απλοποίηση των κανονισμών χωροθέτησης φωτοβολταϊκών και ηλιακών πλαισίων.
  - Διοργάνωση εξειδικευμένων διαλέξεων για τα θέματα ενέργειας και περιβάλλοντος.
  - Διοργάνωση εμπορικής αποστολής για προώθηση του κυπριακού επίπλου στη Μεγάλη Βρετανία.
  - Διοργάνωση 4^{ης} Έκθεσης 'Σύγχρονο Έπιπλο' στους χώρους της Αρχής Κρατικών Εκθέσεων.
  - Πιστοποίηση βιομηχανιών επίπλου με 'ce marking' για τις εξωπορτες.
  - Υποβολή προτάσεων στο ΕΤΕΚ για δημιουργία μητρώου συμβούλων μηχανικών ηλεκτρολόγων και μηχανολόγων.

ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ ΜΕΛΗ

Βιομηχανία

- Σύνδεσμος Μεταλλουργικών Βιομηχανιών Κύπρου
- Παγκύπριος Σύνδεσμος Βιομηχάνων Επίπλου & Ξυλουργικών (ΠΑΣΥΒΕΞ)
- Παγκύπριος Σύνδεσμος Εργοδοτών Τυπογράφων
- Σύνδεσμος Βιομηχάνων Μωσαϊκών & Μαρμάρων
- Σύνδεσμος Φαρμακευτικών - Χημικών Βιομηχανιών Κύπρου (ΦΑΡΧΗΜ)
- Σύνδεσμος Επιγραφοποιών Κύπρου
- Σύνδεσμος Εργαστηριούχων Οδοντοτεχνιτών Κύπρου (ΣΕΡΟΚ)
- Σύνδεσμος Βιομηχάνων Ανακύκλωσης και Συνεργατών Κύπρου
- Παγκύπριος Σύνδεσμος Υαλουργικών Βιομηχανιών (ΠΑ.Σ.Υ.ΒΙ.)
- Σύνδεσμος Παραγωγών Βιοκαυσίμων Κύπρου
- Ένωση Βιομηχάνων Ηλιακής Ενέργειας Κύπρου (ΕΒΗΕΚ)

Κατασκευές

- Ομοσπονδία Συνδέσμων Εργολάβων Οικοδομών Κύπρου (ΟΣΕΟΚ)
- Σύνδεσμος Εργοληπτών Μηχανολογικών & Ηλεκτρολογικών Έργων Κύπρου (ΣΕΜΗΕΚ)
- Παγκύπριος Σύνδεσμος Επιχειρηματιών Ανάπτυξης Γης & Οικοδομών
- Σύνδεσμος Εργολάβων Υγρομονώσεων Οικοδομικών/Τεχνικών Έργων Κύπρου
- Ομοσπονδία Σωματείων Εργολάβων Ηλεκτρολόγων Κύπρου (ΟΣΕΗΚ)
- Παγκύπριος Σύνδεσμος Υδραυλικών – Ηλεκτροσυγκολλητών & Τεχνολογιών Εξοικονόμησης Νέρου (ΠΑ.Σ.ΥΗ.Τ.Ε.Ν)

Υπηρεσίες

- Σύνδεσμος Ναυτικών Πρακτόρων Κύπρου
- Σύνδεσμος Ασφαλιστικών Εταιρειών Κύπρου
- Σύνδεσμος Εταιρειών Τηλεπικοινωνιών (ΣΕΤΗΛ)
- Παγκύπριος Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Πληροφορικής
- Σύνδεσμος Εκδοτών Εφημερίδων & Περιοδικών Κύπρου
- Σύνδεσμος Συμβούλων Μηχανικών, Ηλεκτρολόγων, Μηχανολόγων & Ενέργειας
- Κυπριακός Σύνδεσμος Συμβούλων Επιχειρήσεων
- Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Δημοσκοπήσεων & Ερευνών Αγοράς Κύπρου (ΣΕΔΕΑΚ)
- Σύνδεσμος Τουριστικών Επιχειρήσεων Κύπρου (ΣΤΕΚ)
- Κυπριακός Οργανισμός Εκδοτών Διαδικτύου ΚΟΕΔ
- Σύνδεσμος Ιδιοκτητών Συσκευών Πόσιμου Νερού
- Παγκύπριος Σύνδεσμος Εκκοπής Εσπεριδοειδών
- Παγκύπριος Σύνδεσμος Οδοντοτεχνιτών
- Παγκύπριος Σύνδεσμος Ιδιωτικών Νοσηλευτριών (ΠΑ.Σ.Ι.Ν)
- Κυπριακό Ναυτιλιακό Επιμελητήριο
- Σύνδεσμος Επαγγελματιών Φωτογράφων Κύπρου
- Παγκύπριος Σύνδεσμος Χημικών Μηχανικών

Εμπόριο

- Παγκύπριος Εργοδ. Σύνδ. Συσκευαστών - Εξαγωγέων Εσπεριδοειδών & Σταφυλών
- Σύνδεσμος Εισαγωγέων Μηχανοκινήτων Οχημάτων

Ενέργεια

- Σύνδεσμος Εταιρειών Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας Κύπρου (ΣΕΑΠΕΚ)
- Παγκύπριος Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Εξοικονόμησης Ενέργειας (ΠΑΣΕΕΞΕ)
- Σύνδεσμος Μεγάλων Καταναλωτών Ηλεκτρικής Ενέργειας
- Παγκύπριος Σύνδεσμος Παραγωγών Βιοαερίου
- Σύνδεσμος Αιολικής Ενέργειας Κύπρου

Παιδεία

- Παγκύπριος Σύνδεσμος Ιδιωτικών Σχολών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (ΠΑΣΙΣΤΕ)
- Σύνδεσμος Ιδιωτικής Προσχολικής Εκπαίδευσης Κύπρου (ΣΙΠΕΚ)
- Κυπριακός Σύνδεσμος Εκπαιδευτικών Συμβούλων (ΚΣΕΣ)

Άλλοι

- Κυπριακή Ομοσπονδία Γυναικών Επιχειρηματιών-Επαγγελματιών (ΚΟΓΕΕ)
- Κυπριακός Σύνδεσμος Ποιότητας

OEB

Λεωφ. Ακροπόλεως 2 & Γλαύκου
Στρόβολος
Τ.Θ. 21657
1511 Λευκωσία
Κύπρος

Τηλ.: 22 665102
Φαξ: 22 669459
E-mail: info@oeb.org.cy
<http://www.oeb.org.cy>